

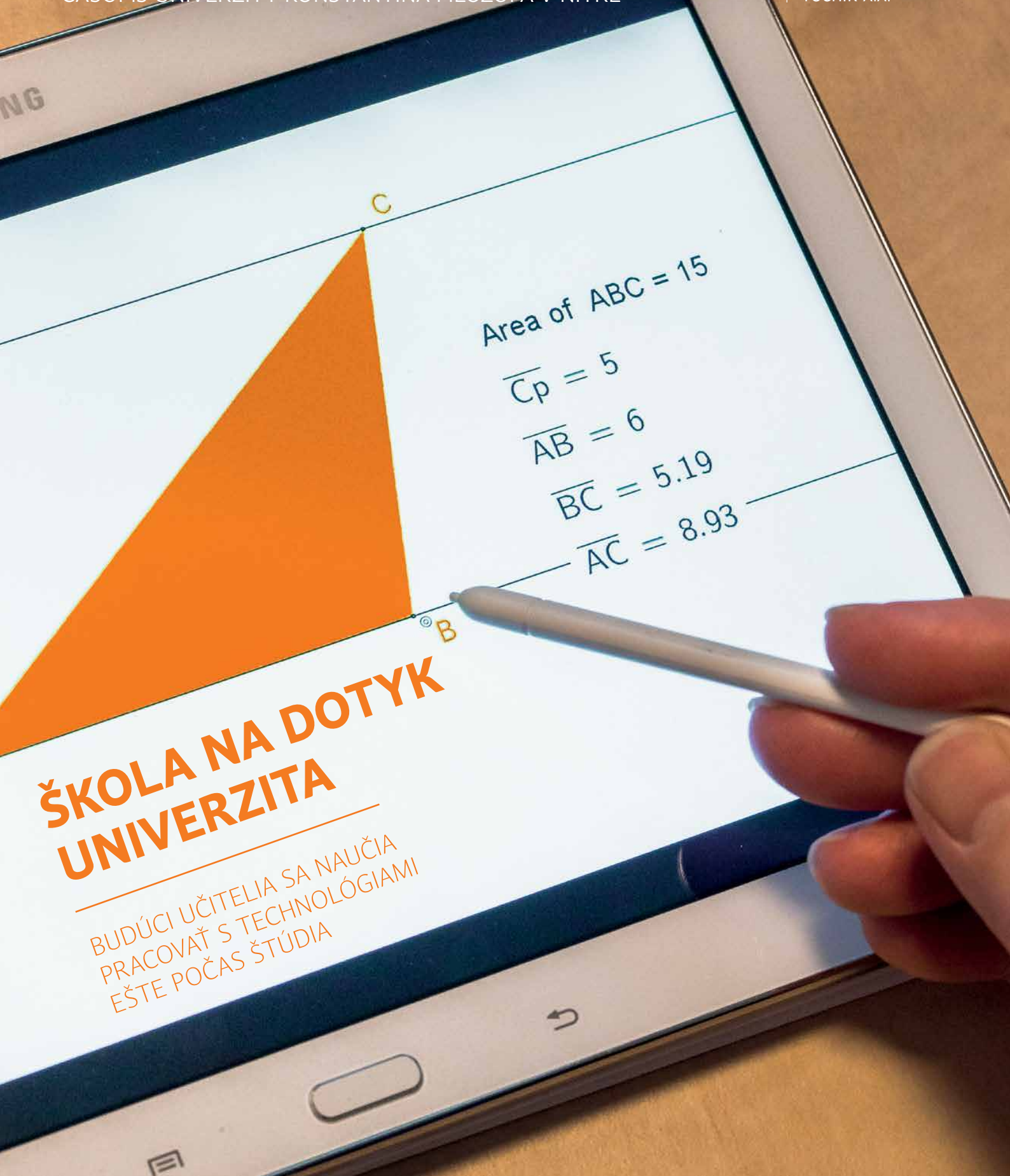
NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

SLOVO, ČO UM
AJ SRDCE VAŠE
POSILNÍ...

Konštantín Filozof: Proglas

2015 | číslo 5
ročník XIX.

**ŠKOLA NA DOTYK
UNIVERZITA**

BUDÚCI UČITELIA SA NAUČIA
PRACOVAŤ S TECHNOLOGIAMI
EŠTE POČAS ŠTÚDIA

EDITORIÁL

Rok nám utiekol ako voda a ocitli sme sa na prahu Nového roka 2016. Je nielen začiatkom nových plánov, nových vzťahov a cieľov, ale aj čas obzretia sa späť a zhodnotenia toho, čo sme uplynulý rok zažili, vykonali či nestihli urobiť. Uplynulý rok 2015 bol pre nás všetkých skúškou previerajúcou kvalitu pracovísk, nastavenia personálnej politiky, vyváženosti vedeckej a pedagogickej činnosti a stability ekonomických ukazovateľov. Bol aj skúškou našej osobnej odhodlanosti vyrovnat sa s problémami, ktoré postupne prinášali stále komplikovanejšie vnútorné i vonkajšie vzťahy a podmienky. Najväčšie očakávania smerovali k výsledkom komplexnej akreditácie, ktoré sú nielen reflexiou nášho predchádzajúceho pôsobenia, ale predstavujú východisko našej vedeckej a pedagogickej práce v horizonte niekoľkých rokov.

I napriek negatívne medializovaným informáciám som presvedčený, že výsledky sú pozitívne. Univerzita predložila do akreditácie vedeckú a publikačnú činnosť 550 tvorivých pracovníkov v 21 vedných oblastiach realizovaných na 5 fakultách. Požiadala o posúdenie 337 študijných programov vo všetkých troch stupňoch a formách štúdia, z toho 35 nových študijných programov, 31 doktorandských študijných programov a 21 habilitačných konaní a konaní na vymenúvanie profesorov. V porovnaní s predchádzajúcou akreditáciou sa univerzita vo výsledkoch posunula dopredu a dosahuje vo vedeckej činnosti dobré výsledky. Úroveň výskumnej činnosti univerzity v 16 oblastiach výskumu z hodnotených 19 (2 oblasti neboli hodnotené) bola

ohodnotená Akreditačnou komisiou známkou B a lepšou, čo nás radí medzi štandardné univerzity. Kritérium sme splnili na 84,21%. Tento výsledok znamená, že UKF zostáva právo uskutočňovať vzdelávanie vo všetkých hodnotených oblastiach výskumu. Rovnako ďalšie kritérium, a to výstupy výskumu študentov a absolventov doktorandského štúdia, UKF splnila na 81,8%. Výsledky boli v porovnaní s inými slovenskými univerzitami na dobrej úrovni a radia nás približne na 7. miesto. V súčasnosti s rozdielom necelých 3% nespĺňame kritérium označované ako KZU-3. Vedenie univerzity uskutočňuje oparenia, ktoré by v krátkom čase mali naplniť aj uvedené kritérium. I napriek tomu, že pozitívne hodnotím výsledky univerzity, súčasne očakávam nutnosť riešenia nedostatkov, ktoré akreditácia odhalila. Sú to predovšetkým nedostatočné výsledky v publikačnej činnosti, príliš široké portfólio študijných programov, vznikajúca vnútorná konkurencia pracovísk a nedostatočná úroveň doktorandského štúdia. Je na nás všetkých, ako sa dokážeme s týmito problémami a úlohami vysporiadať. Poznám odhodlanie našich zamestnancov a verím, že aj tieto úskalia prekonáme. Je veľmi dôležité o problémoch v našej práci hovoriť na všetkých úrovniach a kolektívoch, správne pomenovať príčiny a následne ich odstraňovať.

V tomto kontexte sa do popredia dostáva otázka zlepšenia efektivity práce jednotlivcov i kolektívov, stanovenie si jasných kritérií a pravidiel vychádzajúcich z cieľov, ktoré chce univerzita dosiahnuť. Ak jednotlivec pracuje v prospech celku a celok sa stavia za záujmy jednotlivca, môže byť úsilie takej inštitúcie, akou je univerzita, korunované úspechom. Predpokladom správneho a riadneho fungovania verejnej vysokej školy je jej dostatočné ekonomické zázemie, ktoré závisí od pridelených finančných prostriedkov. Prvé informácie o pridelení dotácií na rok 2016 sú optimistickéjšie než v predchádzajúcom roku. Univerzita je v ekonomických ukazovateľoch stabilizovaná a nepredpokladáme nutnosť prijímania reštriktívnych opatrení na úrovni univerzity. Verím, že úspechy, ktoré naši pracovníci dosiahli v pedagogickej i vedeckej oblasti v minulom období, sú inšpiráciou do ďalších rokov. Očakávam naďalej bohatú publikačnú aktivitu, medzinárodne akceptované výsledky vedeckej práce, zapojenie sa do medzinárodných vedeckých projektov, aktívnu účasť na zahraničných konferenciách a úspešnú reprezentáciu univerzity a jej výsledkov. Zo strany vedenia univerzity budeme naďalej takéto aktivity a ich výsledky náležite oceňovať a vytvárať efektívne podmienky na ich realizáciu. V centre našej pozornosti zostáva jednotlivec a jeho podmienky k tvorivej práci.

Vážení kolegovia a študenti, prajem Vám, aby rok 2016 bol pre všetkých rokom úspechov a rokom úspešného hľadania riešení tých najťažších úloh.

prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc.,
rektor

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

OBSAH

Editoriál ...	2
Cena rektora ...	4
Dekan Rastislav Rosinský ...	7
Noví prodekaní FSvAZ ...	9
Historické mílniky ...	10
Krajinomalba – iný pohľad ...	11
Agrofilm ...	12
Svetový deň cestovného ruchu ...	14
Nitrianske sociologické kolokvium ...	16
Holmes a Popovič v nás ...	18
Stretnutia s osobnosťami vedy ...	20
Česká literatúra a film III ...	22
Ako sme oslávili narodeniny Ľ. Štúra ...	24
Aj informatiky je možné sa dotknúť ...	26
Ocenenie prof. Klaudie Jomovej ...	28
UKF na veľtrhoch vzdelávania ...	29
Workshop SCIENTIX ...	30
TRANS 2015 ...	31
Konferencie v Španielsku ...	32
Prekladateľské reflexie po šiestykrát ...	33
Jazykové centrum v znamení žurnalistiky ...	33
AgroBioTech ...	34
Začiatky ruského písomníctva ...	38
Vernisáž výstavy Jozefa Sušienku ...	39
Nové výzvy masmediálnej a marketingovej kom. ...	40
K dvestoročnici Ľudovíta Štúra ...	41
Dante e musica ...	41
Úspech na košickom maratón ...	42
Študenti UKF druhí na Hokejovom turnaji univerzít ...	42
Habilitácia PaedDr. Zity Jenisovej, PhD. ...	43
Quo vadis, medicína? ...	43
Akademické orgány zasadali ...	43
Pohyb a kvalita života ...	44
Odborník našej univerzity medzi TOP lekármi ...	44
Ocenenia pracovníkov a študentov Filozofickej fak. ...	45
Návšteva veľvyslankyne Českej republiky ...	45
Úspech v literárnej súťaži ...	45
Študentka Katedry hudby tretia v pesničkovej súťaži ...	46
Problémy a výzvy Európskej únie ...	46
Žurnalistika v čase stereotypov a predsudkov ...	47
Úskalia žurnalistickej a masmediálnej kom. ...	47
Učiteľ v digitálnej ére ...	48

Rytier medzi vydavateľmi ...	49
Cena rektora za medzinárodne akceptovanú pub. ...	49
Unikátny atlas Tatier ...	50
Anna Chlupíková ...	52
Úspešné prednáškové pobyty v Nórsku a na Islande ...	55
Nový projekt ERASMUS+ ...	56
Prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc. ...	57
Literárny jazyk ...	58
Po stopách života v literatúre ...	59
Študenti získavajú prax v oblasti médií ...	60
Univerzita zrealizovala niekoľko investičných akcií ...	64
„Výkonové ukazovatele“ ...	66
Čo prinesie investícia do zvyšovania kvality? ...	68
Kardinál J. Ch. Korec – spomienky ...	71

TIRÁŽ

Náš čas 5/2015

Časopis Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ročník XIX., číslo 5 (126), 2015

Redakcia

Mgr. Jana Krajčovičová
(výkonná redaktorka),
Ing. Mgr. Tatiana Palkovičová,
Lubo Balko (foto, grafika a sadzba)

Vydáva UKF v Nitre

Univerzita Konštantína Filozofa,
rektorát, Tr. Andreja Hlinku č. 1,
949 74 Nitra,
e-mail: jkrajcovicova@ukf.sk,
info@ukf.sk,
Tel.: 037/6408 030,
web: www.ukf.sk/media-ukf/nas-cas

Foto na prednej strane obálky:
Matematická úloha na tablete
zo špeciálnej učebne, foto: LB

EV 1260/08 | ISSN 1338 - 3272
IČO vydavateľa - IČO 00 157 716
December 2015, periodicita: 6 čísel ročne

UZÁVIERKA

číslo 1/2016: 28.2.

Svoje príspevky, postrehy, nápady môžete zaslať na adresu: jkrajcovicova@ukf.sk. Rovnako nám dajte vedieť o aktivitách, ktoré pripravujete na vašich pracoviskách, aby sme mohli robiť stále kvalitnejší a zaujímavejší časopis. Ďakujeme.

facebook.com/ukfvnitre

CENA REKTORA

Na slávnostnom otvorení Akademického roka 2015/2016, ktoré sa v septembri konalo v Aule UKF v Nitre, rektor prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., inauguroval dekana Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre a tiež odovzdal Ceny rektora za vedeckú a umeleckú činnosť za rok 2014.

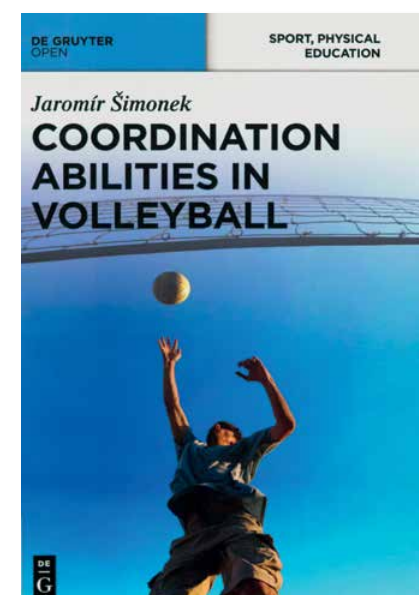
Cenu rektora v kategórii Monografické diela rektor udelil prof. RNDr. Františkovi Petrovičovi, PhD., za monografiu *Evolution of the Traditional Agricultural Landscape of Slovakia*. In: *Environmental Ecology in the Mediterranean Region II.*, prof. PaedDr. Jaromírovi Šimonekovi, PhD., za monografiu *Coordination Abilities in Volleyball*, doc. PhDr. Tomášovi Sollárovi, PhD., a kolektívu autorov (prof. PhDr. Eva Sollárová, CSc., doc. PhDr. Gabriela Vörösová, PhD., PhDr. Andrea Solgajová, PhD., Mgr. Jana Turzáková, PhD., Mgr. Mária Šišková), za monografiu *Anxiety and Coping in Hospitalized Patients. Measurement Tools and Findings*. Cenu rektora za umeleckú tvorbu v kategórii Hudobné a dramatické umenie rektor udelil Mgr. Petrovi Oravcovi, PhD., za réžiu amerického muzikálu *Obchod na korze*, ktorého európska premiéra sa uskutočnila v Divadle Nová Scéna Bratislava.

Rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre udelil mimoriadnu cenu rektora prof. PaedDr. Ľubomírovi Kralčákovi, PhD., za dielo *Pôvod hláholiky* a Konštantínov kód.

Ocenenie za celoživotné dielo, za významný prínos v oblasti vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti rektor udelil doc. PhDr. Ivanovi Dubníčkovi, PhD., in memoriam (pozn. red.: spomienku na doc. Dubníčku sme uverejnili v č. 5/2014, str. 35).

Monografia „Coordination Abilities in Volleyball“ (Jaromír Šimonek)

Monografia s vyššie uvedeným názvom, ktorá vyšla v renomovanom vydavateľstve De Gruyter, spracováva špecifickú problematiku športovej prípravy detí a mládeže. Predkladá model športovej prípravy so zameraním na rozvoj koordinálnych schopností špecifických pre volejbal. V súčasnosti na trhu neexistuje komplexná práca, ktorá by tak precízne špecifikovala obsah športovej prípravy a ponúkala pestrú paletu cvičení so zameraním na koordináčne predpoklady detí a mládeže. Autor monografie spracoval viac ako 160 literárnych prameňov a vychádzajúc zo štruktúry športového výkonu vo volej-

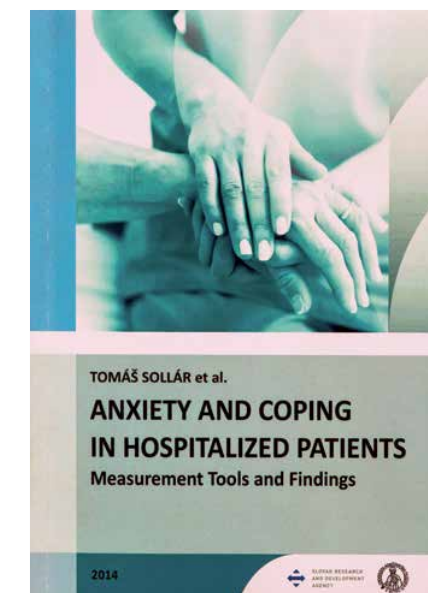
bale výskumne overil platnosť modelu športovej prípravy. V šiestich kapitolách čitateľ nájde nielen východiská pre výskum, ale aj konkrétnu metodiku rozvoja koordinálnych schopností v závislosti od jednotlivých etáp športovej prípravy a veku mladých volejbalistov. Odberateľmi publikácie by mali byť nielen tréneri mládežníckych volejbalových družstiev, učelia telesnej a športovej výchovy v školách, ale aj širšia športová verejnosť.

Monografia Anxiety and Coping in Hospitalized Patients. Measurement Tools and Findings (Tomáš Sollár a kolektív autorov)

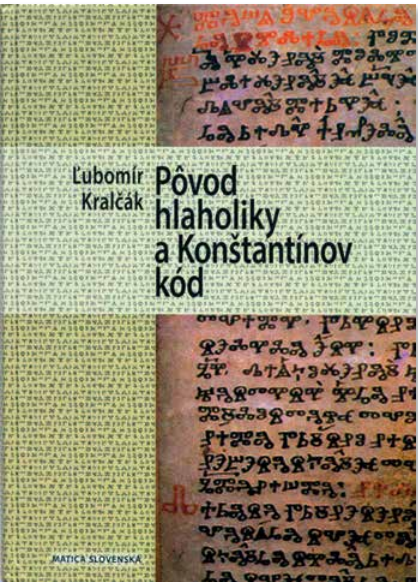

Publikácia je jedným z výstupov riešenia interdisciplinárneho projektu APVV-0532-10: Psychometrická analýza a syntéza existujúcich nástrojov na diagnostikovanie úzkosti a zvládania záťaže v ošetrovatelstve. Projekt riešil Ústav aplikovanej psychológie FSVaZ UKF v Nitre spolu s Fakultnou nemocnicou v Nitre v rokoch 2011 – 2014. V každej z etáp riešenia bolo cieľom zohľadňovať reálne potreby ošetrovateľskej praxe a zároveň možnosti, ktoré majú sestry na diagnostiku a intervenciu v oblasti psychického prežívania pacientov. Vďaka tomu majú odporúčania založené na výsledkoch uskutočnených výskumov väčšiu šancu stať sa súčasťou každodennej praxe. Publikácia prezentuje päť výskumných štúdií, ktoré sú zamerané na metodologické overovanie rôznych prístupov ku diagnostike psychologických premenných ako úzkosť, hnev a zvládanie záťaže u rôznych skupín hospitalizovaných

pacientov. V bežnej praxi sa pozornosť sestier prirodzene venuje iným, na prvý pohľad závažnejším problémom pacientov. Výskum však dlhodobo ukazuje, že zanedbávanie prežívania pacientov má negatívne dopady aj na jeho telesné zdravie a celkovú kvalitu života. Správne posúdenie pacientovho psychického prežívania je náročnou úlohou, pri ktorej môžu pomôcť kvalitné screeningové meracie nástroje. Psychometrická analýza komplexných dát o pacientoch umožnila identifikovať posudzovacie škály a krátke sebaovývedové dotazníky, ktoré sú nenáročné na použitie, nezaťažujú pacienta ani sestru, a prinášajú dôležité informácie, ktoré pomáhajú v rozhodovaní sestier o ďalších intervenciách. Výsledky prezentovaných štúdií ponúkajú prehľad o užitočných a kvalitných meracích nástrojoch, ktoré sú overené a pripravené pre použitie v praxi aj v budúcom výskume v psychológii i v ošetrovatelstve.

Dielo
Pôvod hlaholiky
a Konštantínov kód
(Ľubomír Kralčák)

Publikácia je zameraná na výklad pôvodu prvého slovanského písma. Zaoberá sa jednak otázkami možnej existencie slovanského písma pred Konštantínom, ale podrobne tiež mapuje teórie a hypotézy o pôvode hlaholiky z abecied iných jazykov či zo sústav symbolov, no všima si i typologické a paleografické črty hlaholského písma. Ako osobitnú problematiku rieši rekonštrukciu hlaholskej abecedy na základe troch zdrojov: podľa abecedných pamiatok, podľa najstarších hlaholských rukopisov, ale aj na princípe sústavy staroslovienských hlások, z čoho sa potom vyvodzuje súbor grafém Konštantínovej abecedy.

Jadrom publikácie je vlastný výklad pôvodu hlaholiky, ktorý na jednej strane rešpektuje doterajšie všeobecnejšie akceptované poznatky o genéze jednot-

livých hlaholských grafém a na druhej strane ponúka doplnenie výkladu pri tých písmenách, ktorých pôvod je dosiaľ buď nejasný, alebo nedostatočne vysvetlený. Za nové riešenia možno pokladať explikáciu vzniku niektorých slovanských grafém v podobe hlaholských či grécko-samaritánskych ligatúr, derivácií hlaholských predlôh alebo v podobe tvarových inšpirácií podľa niektorých viet Euklidovej geometrie. Publikácia naostatok prináša zhrnujúce poznanie, že cestou, ako čo najkomplexnejšie vysvetliť pôvod hlaholiky, je analýza širšieho okruhu kultúrnych prameňov, avšak iba tých, ktoré mal Konštantín možnosť reálne využiť – takýmto možnými zdrojmi sa javia najmä grécka minuskula, samaritánske písmo, kresťanská symbolika a Euklidovo učenie o geometrii.

Mgr. Jana Krajčovičová

Dekan
Rastislav
Rosinský

„Považujem našu fakultu
za mladú, dynamickú
a modernú školu
21. storočia.“

Akademický senát Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre zvolil na svojom zasadnutí konanom dňa 29. apríla 2015 doc. Rastislava Rosinského za kandidáta na dekana, a rektor UKF v Nitre prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., ho dňa 1. júna 2015 vymenoval za dekana s účinnosťou od 1. júna 2015.

Pán dekan, akým smerom by sa mala fakulta uberať?

Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva má svoje smerovanie charakterizované už v názve. Máme študijné odbory, ktoré sú označené ako pomáhajúce profesie. Naši študenti a absolventi by mali pomáhať v zdravotníctve, v riešení problémov sociálnych aj psychologických, v rôznych neštátnych a štátnych zariadeniach. Ubranie fakulty by tak malo prirodzene smerovať najmä k vytváraniu priestoru pre uplatnenie študentov v profesiách, na ktoré sa štúdiom pripravili. Chceme preto študentom tento priestor ponúkať, ale aj vytvárať. Chceme, aby fakultu bolo „cítiť“ v meste aj v regióne, aby bolo každému zrejmé, že sme tu a nielen učíme pomáhať, ale aj pomáhame.

Na druhej strane nechceme zabúdať ani na vedeckú prípravu študentov. Chceme tvoriť priestor na diskusie, kritické myslenie, akademické písanie... tak, aby sa z fakulty stala aj silná vedecká základňa vo svojich odboroch. Aby sme tieto ciele dosiahli, musíme zlepšiť samých seba; musíme byť najprv sami dobrí v našom remesle. Pohybujeme sa vo „vysokoškolskom priemysle“, ktorý je a asi aj bude založený na ratingoch a výkonoch vo vede, pričom edukácia sa bude postupne dostávať do nemerateľných ukazovateľov. Musíme nájsť vhodný model ako v tomto svete výkonov a odovzdávania skúseností obstáť. Budeme na to potrebovať kvalitných študentov a ich učiteľov. Budeme sa potrebovať zlepšiť v edukačných technológiách, efektívnosti, tvorbe vedeckých výstupov... Je to výzva pre všetkých študentov a aj kolegov.

Čo považujete za svoju prioritu, prípadne aké prvé kroky ste už podnikli?

Považujem našu fakultu za mladú, dynamickú a modernú školu 21. storočia, čomu je potrebné prispôbiť aj jej smerovanie. Za svoju prioritu preto považujem, aby si túto filozofiu osvojilo čo najviac mojich kolegov a denne ju aplikovali vo svojej práci. Priority vychádzajú z poslania školy: vytvoriť priestor pre tých, čo chcú pomáhať iným (slabším, chorým) už počas štúdia, pokračovať v zlepšovaní efektívnosti výuky a v zlepšovaní efektivity vedeckých výstupov. Tieto priority máme rozdiskutované na rôznych úrovniach do jednotlivých krokov, ktorými nechcem čitateľa zťažovať a budú zverejnené v našom dlhodobom zámere. Dôležité je naše odhodlanie a jasne formulované ciele, ktoré chceme dosiahnuť. Mám šťastie, že mám okolo seba vynikajúcich ľudí (ľudsky aj profesionálne), preto si myslím, že naše ciele vieme spoločne dosiahnuť. Ja môžem pôsobiť v tomto procese ako inšpirátor a motivátor. Vízie musíme totiž naplňať všetci.

Študenti už majú možnosť (mimo praxe) pod supervíziou kolegov pracovať ako dobrovoľníci v niektorých zariadeniach, máme za sebou niekoľko interných seminárov o zručnostiach v akademickom písaní, pripravujeme vydávanie vedeckého časopisu... Máme vytvorenú radu študentov FSVaZ, v ktorej sú zastúpené hlasy každého jedného ročníka a študijného odboru tak, aby akékoľvek podnety, pripomienky, návrhy boli hneď riešené. Chceme veľa komunikovať so študentmi cez rôzne moderné informačné kanály a získavať spätnú väzbu, ktorá nám pomôže zlepšiť sa. Predpokladám, že tieto podnety na úrovni kolegov a študentov sa časom zautomatizujú a následné kroky budú smerovať k zlepšovaniu mena a vytvorenia „značky“ FSVaZ, ktorá je atraktívna dokáže oslovovať potenciálnych študentov nielen v regióne a na Slovensku, ale časom vo väčšom počte aj v zahraničí.

Kde vidíte fakultu na konci svojho funkčného obdobia?

Nie som vizionár, ale asi na Kraskovej ulici 1 v Nitre :). Moja služba je zatiaľ len niekoľkomesačná a prvá. Verím, že po 4 rokoch sa naše vízie stanú realitou bez toho, aby si niekto povedal, že „je dobre, že sa to skončilo“. V dnešnej hektickej dobe technológií, dát a výkonov si nemôžeme dovoliť zastať a jedna vízia musí striedať ďalšiu, pričom neustále musíme mať v sebe dostatok ľudskosti a pokory, aby sme tomuto „vysokoškolskému priemyslu“ nepodľahli a dokázali si uvedomiť, že sme prioritne škola, ktorá má vzdelávať ľudí, a nie továreň na vedecké výstupy.

Stojíme len na začiatku cesty, ktorá nikdy nekončí. Mení sa svet a aj študenti. Verím, že fakulta sa bude týmto zmenám prispôsobovať a bude ich vedieť predvídať tak, aby sme svet nedobíehali, ale boli jeho súčasťou. Som osobne presvedčený, že na to všetci máme, len musíme jasne vedieť čo chceme a flexibilne sa prispôsobovať výzvam, ktoré prináša každodennosť.

Za rozhovor ďakuje Mgr. Jana Krajčovičová.
foto: LB

„Chceme komunikovať so študentmi cez moderné informačné kanály.“

Doc. PhDr. Rastislav Rosinský, PhD., ukončil vysokoškolské štúdium v odbore učiteľstvo pre 1. stupeň základných škôl na Pedagogickej fakulte Vysokej školy pedagogickej v Nitre. Vedeckú hodnosť philosophie doctor získal v roku 1998 na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v odbore Technológia vzdelávania a v roku 2009 získal vedecko-pedagogický titul docent v odbore Predškolská a elementárna pedagogika na Prešovskej Univerzite.

V rokoch 2005 až 2007 zastával funkciu prodekanu Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, od roku 2009 pôsobil ako riaditeľ Ústavu romologických štúdií Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre. Je členom rezortných komisií Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky i Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. V minulosti i dnes pôsobí ako člen medzinárodných vedeckých tímov v rámci programov Comenius, Leonardo či Grundtvig. Prínos jeho práce možno badať predovšetkým na poli vzdelávania rómskych detí pochádzajúcich zo sociálne-znevýhodneného prostredia.

NOVÍ PRODEKANI FSVaZ

PhDr. Dana Zrubcová, PhD.,
prodekanka pre vzdelávaciu činnosť

PhDr. Dana Zrubcová, PhD., ukončila magisterské štúdium v roku 2001 v odbore Ošetrovateľstvo a rehabilitácia na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave, kde v roku 2004 obhájila rigoróznú prácu na tému Postoj verejnosti k duševne chorým. V roku 2010 obhájila dizertačnú prácu na tému Podpora mentálneho zdravia v odbore Ošetrovateľstvo na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave. V roku 2013 získala špecializáciu v špecializačnom odbore Ošetrovateľská starostlivosť v psychiatrii a v roku 2015 špecializáciu v špecializačnom odbore Ošetrovateľská starostlivosť v komunite. PhDr. Dana Zrubcová, PhD., pracovala v rokoch 1991-2004 vo Fakultnej nemocnici Nitra. Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre začala pracovať v roku 2004 ako odborný asistent na Katedre ošetrovateľstva Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre. Zameriava sa na oblasť podpory duševného zdravia, psychiatrického ošetrovateľstva a otolaryngologického ošetrovateľstva. Od októbra 2014 do apríla 2015 pôsobila vo funkcii prodekanu pre celoživotné vzdelávanie Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre. Od roku 2002 je členkou rady a prezidia Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek. V roku 2009 jej bolo udelené ocenenie Biele srdce v kategórii sestra pedagóg na republikovej úrovni.

doc. PhDr. Tomáš Sollár, PhD.,
prodekan pre vedecko-výskumnú činnosť

Doc. PhDr. Tomáš Sollár, PhD., ukončil magisterské štúdium v roku 2001 v odbore Psychológia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Rigoróznú prácu obhájil v roku 2002 na Fakulte sociálnych vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v odbore Psychológia a dizertačnú prácu na tému Potreba kognitívnej štruktúry v kontexte osobnostných a interpersonálnych premenných v roku 2005 na Ústave experimentálnej psychológie Slovenskej akadémie vied v odbore všeobecná psychológia. Habilitačné konanie absolvoval na Filozofickej fakulte Prešovskej Univerzity v Prešove v roku 2013, v odbore Všeobecná a experimentálna psychológia. Obhájil habilitačnú prácu s názvom Empirická verifikácia štruktúrnych modelov psychologických konštruktov a predniesol prednášku na tému Multivariačné metódy analýzy dát v psychologickom výskume. Doc. PhDr. Tomáš Sollár, PhD., pracuje od roku 2001 na Ústave aplikovanej psychológie Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre a v rokoch 2001-2002 pracoval ako klinický psychológ vo Fakultnej nemocnici Nitra. Vo svojej vedeckovýskumnej činnosti sa venuje psychometrii, kvantitatívnej metodológii v psychológii, štatistickej analýze dát, potrebe kognitívneho uzavretia, a aplikácii prístupu zameraného na človeka (PCA) vo vzťahoch. Jeho pedagogická činnosť je zameraná na štatistickú analýzu psychologických dát, metodológiu psychologického výskumu, a experimentálnu psychológiu.

PhDr. Miroslava Čerešníková, PhD.,
prodekanka pre vonkajšie vzťahy a rozvoj

PhDr. Miroslava Čerešníková, PhD., ukončila magisterské štúdium v roku 1998 v odbore Učiteľstvo psychológie a slovenského jazyka na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, v roku 2000 úspešne ukončila postgraduálne špecializačné štúdium v odbore Školská psychológia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislava. Vypracovala a obhájila rigoróznú prácu na tému Rómske dieťa zo sociálne málopodnetného prostredia v školskej triede (2006) a dizertačnú prácu na tému Sociálno-psychologický pohľad na identitu Rómov zo sociálne znevýhodneného prostredia s podtitulom Implikácie v edukačnej praxi (2012). PhDr. Miroslava Čerešníková, PhD., pracovala v rokoch 1998-1999 ako učiteľka základnej školy a k jej pracovným aktivitám patrila aj aplikácia vybraných metód a foriem školskej psychológie v škole. Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre začala pracovať v roku 1999 a pôsobí ako odborná asistentka na Ústave romologických štúdií Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre. Centrom jej výskumných a vedeckých snažení je oblasť edukácie a socializácie rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (školská zrelosť, výchovné štýly, sociálne vzťahy, postoje, komunikačná kompetencia), problematika utvárania identity a konceptualizácia problémov ľudí ohrozených sociálnou exklúziou. Pôsobila v nadnárodných a národných expertných tímoch pri implementácii systémových zmien v oblasti edukácie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Je členkou Asociácie školských psychológov Slovenskej a Českej republiky.

HISTORICKÉ MÍLNIKY

Byzantskú filozofiu je možné považovať za „terra incognita“, teda nepoznaný priestor

V dňoch 28. až 29. septembra 2015 sa v Sieni Konštantína Filozofa na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia „Historické mílniky byzantskej filozofie“, ktorú zorganizovali pracovníci Katedry filozofie v spolupráci so Slovenským filozofickým združením pri SAV v rámci grantového projektu VEGA 1/0039/14: „Témy byzantskej filozofie a ich reflexie na Slovensku“. V úvodnom príhovore účastníkov konferencie pozdravil prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc., dekan Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorý medzi iným uviedol, že výrazom „byzantský“ chápeme stopy, odkazujúce na významnú časť slovenskej kultúry. Vedúci Katedry filozofie Mgr. Richard Stáhel, PhD., vyzdvihol, že konferencia bola súčasťou podujatí, organizovaných pri príležitosti 25. výročia založenia katedry.

Garant konferencie prof. ThDr. Ján Zozulak, PhD., vo svojej prednáške načrtnol hlavné historické mílniky byzantskej filozofie a priblížil vedecký výskum byzantskej filozofie v posledných desaťročiach, ktorý v celosvetovom meradle priniesol prevratné zmeny chápania filozofického myslenia v Byzantskej ríši, trvajúcej tisíc sto rokov. Súhlasil s tvrdením L. Benakisa, žiaka najvýznamnejšieho odborníka na byzantskú filozofiu V. Tatakisa, že byzantskú filozofiu je možné považovať za „terra incognita“, teda nepoznaný priestor. S výnimkou niekoľkých autorov sa totiž byzantskej filozofii nikto systematicky nevenuje. Absencia záujmu o danú problematiku súvisí predovšetkým s neprístupnosťou primárnych prameňov, ktoré sú v gréckom jazyku. Profesor Zozulak uviedol, že tento problém by bolo možné vyriešiť preložením a vydaním byzantských filozofických textov, ktoré by otvorili nové možnosti pre vedecké skúmanie byzantského filozofického myslenia. Inou možnosťou je zaviesť štúdium gréckeho jazyka na

slovenské filozofické fakulty, čím by sa umožnila práca s gréckymi originálmi. Mgr. Andrea Javorská, PhD., predsedníčka Slovenského filozofického združenia pri SAV, zdôraznila, že výrazom „mílnik“ chápeme to, čo zohráva kľúčovú úlohu v dejinách, je hodné spomienky a často sa dotýka aj súčasných problémov. Doc. ThLic. Pavel Milko, PhD., z Karlovej univerzity v Prahe, autor monografie Úvod do byzantskej filozofie, analyzoval šesť základných otázok: 1. Je možné v Byzancii hovoriť o nejakej filozofii, prípadne o originálnej filozofii? 2. Odkedy môžeme hovoriť o byzantskej filozofii? 3. Čo znamená kontinuita a diskontinuita by-

Beloruskej štátnej univerzity v Minsku, Prešovskej univerzity a Turčianskej galérie. Orientovali sa na štyri základné okruhy: Dejiny byzantskej filozofie; Aktuálne otázky Východorímskej (Byzantskej) ríše so zdôraznením vybraných aspektov byzantského filozofického myslenia; Kontakty medzi východorímskym a stredodunajským priestorom; Kultúrne diferenciácie vo vnímaní východu a západu.

V diskusiách zarezonovalo niekoľko dôležitých impulzov pre ďalší rozvoj vedeckého skúmania byzantskej filozofie a kultúry nielen na slovenskej, ale

zantskej filozofie? 4. Existuje autonómia byzantskej filozofie? 5. Čo je byzantská filozofia? 6. Ako máme pristupovať k periodizácii byzantskej filozofie?

Na konferencii okrem pracovníkov Katedry filozofie a Ústavu pre výskum kultúrneho dedičstva Konštantína a Metoda na UKF v Nitre prezentovali výsledky svojej vedeckovýskumnej práce aj kolegovia z Karlovej univerzity v Prahe, Aristotelovej univerzity v Tessalonikách,

predovšetkým na medzinárodnej úrovni. Výsledky vedeckovýskumnej práce členov grantového projektu VEGA a ďalších externých spolupracovníkov budú publikované vo vedeckom recenzovanom zborníku.

Mgr. Matej Smorada,
doktorand Katedry filozofie FF
foto: autor

KRAJINOMAĽBA – INÝ POHĽAD

Medzinárodné sympóziu v Červenom kláštore

V dňoch 29. septembra až 1. októbra 2015 sa v mestečku Červený Kláštor v Pieninskom národnom parku uskutočnilo medzinárodné sympóziu „Krajinomaľba – iný pohľad/Landscape – different view“. Cieľom sympózia bolo tvoriť v duchu priateľského umeleckého stretnutia slobodne, avšak s možnosťou vzájomnej inšpirácie, vrátane arteterapeutického vyjadrenia emocionálnych procesov prebiehajúcich počas sympózia.

Sympóziu sa realizovalo pod patronátom prorektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowom Sączu v Poľsku doc. dr Mareka Reichela a dekanky Pedagogickej fakulty UKF v Nitre prof. PhDr. Evy Szórádovej, CSc., a bolo organizované dvoma katedrami. Organizátorom zo slovenskej strany bola Katedra výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF v Nitre, z ktorej boli prítomní vedúca katedry PaedDr. Janka Satková, PhD., a pedagóg Jozef Dobiš, akad. mal.. Z poľskej strany bola prítomná Dr. Ivona Bugajská-Bigos so svojimi študentmi z Katedry výtvarného umenia z Pedagogického inštitútu PWSZ v Nowom Sączu v Poľsku.

Prvý deň sympózia sa niesol v duchu spoznávania nového prostredia a tvorby prvých náčrtkov krajiny. Večer organizá-

tori sympózia oficiálne privítali účastníkov a oboznámili ich s programom. Počas druhého dňa účastníci sympózia hľadali vlastné výtvarné vyjadrenie krajiny. Po večeri bola v súlade s programom realizovaná prednáška s prezentáciou „Poľská moderná krajinomaľba“, vedená dr. Ivonou Bugajskou-Bigos, ktorá prezentovala vlastný výber štyroch osobností aj umelecky výrazných, medzinárodne uznávaných poľských krajinárov. Odborne vedená prednáška mala za cieľ inšpirovať účastníkov sympózia k osobitému tvorivému výtvarnému vyjadreniu. Súčasťou utorkového programu bolo aj večerné hodnotenie dovedy vzniknutých výtvarných prác, ktoré bolo obohatené konfrontáciou tvorby slovenských a poľských autorov a ich lektorov (I. Bugajská-Bigos, J. Satková, J. Dobiš), ktorí spoločne konzultovali diela z oboch krajín. Dňa 30. septembra 2015 prišiel poľský výtvarník – fotograf mgr Andrzej Naściszewski, aby prezentoval dva inovatívne, experimentálne overované fotografické postupy – organickú fotografiu (vychádzajúcu z princípov fotografu), a cianotypiu využívajúcu vplyv svetla na chemické zlúčeniny. Účastníci sympózia si vyskúšali obe techniky, využívajúc pritom prírodniny z okolia. Na štvrtok 1. októbra 2015 boli naplánované dve akcie. Prvou bol

land-artový workshop pod vedením PaedDr. Janky Satkovej, PhD., „Land-art vo vzdelávaní“, zahŕňajúci niekoľko aktivít využívajúcich predmety dennej potreby v krajine tak, aby boli následne využiteľné v pedagogickej praxi. Druhou aktivitou bola prednáška „Krajina v umení – umenie v krajine“, vedená Mgr. Teréziou Bagalovou, ktorá prezentovala krajinomaľbu od jej vzniku, počas jej vývoja v dejinách výtvarného umenia, až po land-artové aktivity využívajúce krajinu ako priestor na vyjadrenie umelcovej myšlienky.

Katedra výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF v Nitre plánuje zo sympózia vydať publikáciu – katalóg, a vystaviť diela na ňom vzniknuté na výstave v Galérii Univerzum PF UKF v Nitre, ako aj v galérii v Nowom Sączu, tak, aby sa podporila myšlienka obohacujúcej medzinárodnej spolupráce. Prvá výstava diel bola uskutočnená 1. októbra 2015 v areáli penziónu Pltník, kde boli účastníci ubytovaní, a na ktorej boli odovzdané ceny za najlepšie diela. Môžeme konštatovať, že sympóziu bolo výnimočnou a vydarenou udalosťou.

PaedDr. Janka Satková, PhD.,
Katedra výtvarnej tvorby a výchovy PF
foto: Terézia Bagalová

AGROFILM

Medzinárodný festival opäť aj na UKF v Nitre

Prelom septembra a októbra sa každoročne nesie v duchu medzinárodného festivalu Agrofilm, pričom jedným z premietacích miest bola opäť aj naša univerzita. Toto súťažné podujatie, organizované Výskumným ústavom živočíšnej výroby Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra v Nitre, prebiehalo na pôde Fakulty prírodných vied v dňoch 29. septembra až 1. októbra 2015. Organizačnými garantmi 31. Agrofilmu na UKF v Nitre boli prorektor UKF v Nitre pre informatizáciu a rozvoj doc. Mgr. Ivan Baláž, PhD., a prodekanka FPV UKF v Nitre pre vedecko-výskumnú činnosť prof. RNDr. Mária Bauerová, PhD. Široké spektrum poslucháčov nielen z radov našej univerzity vzhľadom počas troch premietacích dní celkovo 18 filmov, ktoré pochádzali z produkcií 9 krajín, zvýrazňujú medzinárodný charakter festivalu. Samotnej projekcii filmov a dokumentov predchádzali odborné a náučne ladené prednášky zamestnancov UKF v Nitre, ktoré vhodne dopĺňali festivalový program rozdelený do troch tematických sekcií.

Program prvého dňa prebiehal v priestoroch Katedry ekológie a environmentalistiky FPV UKF v Nitre v duchu významu prírodnej krajiny a ochrany jej zdrojov. Úvodné slovo patrilo prof. RNDr. Františkovi Petrovičovi, PhD., ktorý prítomné auditórium oboznámil s metódami krajinné-ekologického výskumu. Prezentácia bola obohatená o mnohé praktické výsledky činnosti prof. Petroviča, čo dokumentovalo nutnosť vnímania zmien v krajine s ohľadom na ekologické a environmentálne princípy. Vo filmovej časti dostali priestor snímky

zo Slovenska, Poľska a Rakúska, ktorých poslaním bolo upozorniť na aktuálne hrozby i budúce nástrahy pri nakladaní s prírodnými zdrojmi. Jednotlivé príspevky sa venovali putovaniu vody, problematike zaberania pôdy, využitiu lesa i ponímaniu krajiny ako celku, čím zdôrazňovali interdisciplinárny charakter vnímania životného priestoru vďaka nás. Mnohé filmy svojím posolstvom upozorňovali na konanie človeka a dopad jeho činnosti na prírodu a jej parciálne zložky. Svojou návštevou nás poctili aj študenti s učiteľmi zo Strednej odbornej školy lesníckej z Prešova, ktorí boli zároveň tvorcami filmu „Lesníctvo“, ktorý uzatváral program úvodného festivalového dňa.

V stredu 30. septembra sa program odohrával v prednáškovej miestnosti P-2, kde prebiehala sekcia „Potraviny a zdravý životný štýl“. Púťavou prednáškou divákov zaujala doc. RNDr. Tünde Juríková, PhD., pôsobiaci na Ústave pre vzdelávanie pedagógov v rámci Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre. Prezentácia poodhalila vplyv vybraných surovín (napr. biely cukor, biela múka a pod.) na zdravie človeka na príklade konkrétnych potravín dennej spotreby. Okrem teoretických aspektov boli myšlienky obohatené aj o praktické výsledky prieskumu spotrebi-

teľských charakteristík medzi študentmi našej univerzity. Filmovú ponuku tvorilo dovedna 7 filmov z piatich krajín, medzi ktorými nechýbala i prezentácia projektu AgroBioTech, ktorý bol úspešne otvorený 15. októbra a spolupracovala na ňom naša univerzita spolu so SPU v Nitre a Ústavom genetiky a biotechnológií rastlín SAV v Nitre. Jednotlivé filmy poukazyvali na mnohé výzvy v oblasti stravovania, rovnako na šetrné zaobchádzanie s potravinami s dôrazom na ich zloženie a kvalitu. Zúčastnené publikum zaujal film poukazujúci na život mangalicy, ktorej produkty sa stávajú čoraz populárnejšími v slovenských spotrebných košoch. Inšpiratívna snímka pochádzala z nemeckej produkcie, poukazujúca na snahu o založenie ekologickej hydinovej farmy a následné úspešné oslovenie obchodníkov a prerazenie na zákazníckom trhu.

Záverečný deň festivalu Agrofilm na pôde UKF v Nitre prebiehal na Katedre geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre, pričom sa tematicky sústredil na problematiku cestovania, geografických téz a spoznávania sveta. Začiatok patrilo doc. PhDr. RNDr. Martinovi Boltižiarovi, PhD., ktorý predniesol príspevok týkajúci sa mapovania krajiny

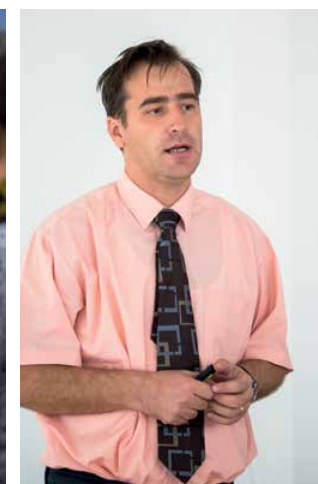
prostredníctvom historických máp a leteckých snímok. Doc. Boltižiar poukázal na význam takéhoto výskumu, ktorý podložil vlastnými výsledkami z viacerých modelových území na Slovensku (napr. mesto Poprad, oblasť vodnej nádrže Starina a iné). Premietacíu sekciu otvoril film „Suri“ od slovenského cestovateľa a bádateľa Pavla Barabáša, ktorý je známy i vo svete. Na príklade afrického kmeňa bola dokumentovaná sila etiópskych štátnych zložiek v súzvuku záujmov zahraničných investorov, ktoré išli na úkor práve dotknutých domorodých obyvateľov. Cestovateľsky atraktívnym filmom sa prezentovala skupina Čechov, Slovákov a Poliakov, ktorí sa rozhodli prejsť naprieč Južnou Amerikou na dvoch trabantoch, poľskom Fiate a motorke Jawa 250 a v rámci svojej expedície zažili mnohé zábavné i neľahké situácie. Ďalšie snímky

Veronika Kabátová: „Tohtoročný Agrofilm bol naozaj vydareným projektom. Z filmov ma najviac zaujali tie, ktoré priniesli niečo nové pre obnovu krajiny. Napríklad, dokument o poľských farmároch, ktorí objavili technológiu, ako si svoje živočíšne farmy prečistiť pomocou rastlín. No ešte lepší bol štvrtkový film Trabantom až na koniec sveta. Bola som z neho nadšená.“

Martin Boggyo: „Páčilo sa mi, že sa prednášky daných vedeckých pracovníkov a pedagógov prelínali s filmami. Mne osobne sa páčila utorková prednáška pána profesora Petroviča o súčasnej využiteľnosti krajiny aj z hľadiska trvalo udržateľného rozvoja. Kladnú pozornosť si zasluhuje film o využiteľnosti ľudských a prírodných zdrojov so zreteľom na aktuálnu situáciu súčasnosti, kde si aj my

také miesta, na ktorých som ešte nikdy nebola a veľmi rada ich navštívim. Ďalší film, ktorý ma zaujal, bol Hlasy premeny.“

Jana Masárová: „Agrofilmu som sa zúčastnila prvý rok a môžem s istotou prehlásiť, že to nebolo naposledy. Moje oči uvideli už veľa filmov, ale len málokto boli také skvelé, ako tie na Agrofilmu. Mohli sme vidieť filmy s rôznou tematikou. Zaujal ma film o ohrození poľnohospodárskej pôdy celého sveta s názvom Zaberanie pôdy. Veľmi dobre spracované filmy boli aj Púť vody, Umelá mokraď a Odvodňovanie pevnín = klimatická zmena. Veľké ďakujem patrí ľuďom, ktorí toto podujatie zorganizovali a ja som tak mohla lepšie porozumieť problematike, ktorá trápi svet. Zároveň by sa týmto mohli inšpirovať rôzne komerčné televízie, ktoré by do svojej

odhalili endemického koňa Przewalského, ktorý originálne pochádza z Mongolska, či dokumenty mapujúce život človeka a prírody v oblasti Austrálie a Tichého oceánu.

Celé trojdňové premietanie sa nieslo v príjemnej atmosfére a záujme z radov študentov i zamestnancov našej univerzity, spolu s návštevami študentov a učiteľov zo stredných škôl. Festival Agrofilm si dokázal nájsť opäť nemalý počet priaznivcov, ktorí mali záujem vzhliadnuť filmy a dokumenty, ktoré nie sú tak často prístupné v kine či televízii. Agrofilm získal priaznivé ohlasy a vzhľadom na jeho popularitu ho možno právom zaradiť medzi etablované podujatia na našej univerzite. Pozitívnymi ohlasmi na priebeh festivalu sa prezentovali aj naši študenti:

mladí musíme uvedomiť, že okrem toho, že celý svet stojí na ropnom bohatstve, existujú aj iné šetrnejšie možnosti aj k prírode z pohľadu ekológie a ochrany prírody. Týmto by som chcel aj poďakovať za možnosť zúčastniť sa Agrofilmu, keďže pre študenta môže tento festival predstavovať formu zaujímavého vyučovania a obohatenia svojich vedomostí v danej problematike.“

Lucia Piršelová: „Snímky v anglickom jazyku mali možnosť zdokonaľovať nás v cudzom jazyku a rozširovať náš všeobecný rozhľad nie len o našej krajine ale aj o iných krajinách sveta. Mňa najviac zaujal film Biele Karpaty – Kráľovstvo strážené Vršatcom. Bývam v Trenčíne, tak mi je to srdcu blízke a často chodím na tie miesta na výlety. Vo filme však boli ukázané aj

dennej ponuky mohli zaradiť aspoň jeden z týchto filmov.“

Naša univerzita bude aj v budúcnosti aktívne pokračovať v tradícii spolupráce na projektoch a podujatiach s Výskumným ústavom živočíšnej výroby Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra v Nitre a pripravovať pre študentov i pracovníkov púťavé akcie. Veríme, že rovnako o rok (na jeseň 2016) Vám prinesieme opäť festival Agrofilm so zaujímavými snímkami, ktoré si znova získajú Vašu priazeň.

RNDr. Marek Cívák, doktorand FPV, spoluorganizátor a moderátor festivalu, foto: LB

SVETOVÝ DEŇ CESTOVNÉHO RUCHU

Program v Synagóge – koncertnej a výstavnej sieni mesta Nitry

Jubilejný ročník prvýkrát v spolupráci s Mestom Nitra a Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu

Jaroslav Židek hodnotil chlebičky z univerzitnej jedálne

Pri príležitosti osláv Svetového dňa cestovného ruchu sa Katedra manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v Nitre prvýkrát v spolupráci s Mestom Nitra a Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu rozhodli zorganizovať už jubilejný desiaty raz podujatie Svetový deň cestovného ruchu. Prvýkrát v histórii toto podujatie dostalo trojdňový priestor, čo podčiarkuje jeho význam a úspešnosť. Predzvestou osláv bola výstava Reč nitrianskych pamiatok, ktorú si návštevníci Galérie MLYNY Nitra mohli prezrieť od 11. do 30. septembra 2015.

Dlhodobo pripravované oslavy Svetového dňa cestovného ruchu trvali od 27. do 30. septembra. V nedeľu sa konali v zaplnenej Synagóge – koncertnej a výstavnej sieni mesta Nitry - 4 prednášky. Úvodné vystúpenie, nazvané Beduíni

v Sýrskej púšti, zabezpečil Jaroslav Čukan. Slovom aj obrazovým materiálom priblížil spôsob života a kultúru beduínov a podelil sa o svoje poznatky, ktoré nadobudol počas terénnych výskumov v Sýrii. Tomáš Kučírek a Ladislav Lenovský predstavili Kultúrny cestovný ruch v Petre. Pútavým rozprávaním zaujali aj netradiční cestovatelia Matej Fabšík a Marián Grofčík, ktorí autom precestovali veľký kus afrického kontinentu a získali veľa neobyčajných zážitkov. Záverečnú prednášku Transsibírska magistrála zabezpečil už tradičný účastník osláv Michal Gaj, sprievodca cestovnej kancelárie BUBO Travel Agency. Súčasťou programu v tento deň boli aj bezplatné prehliadky Martinského vrchu, Zoborského kláštora a Horného mesta, počas ktorých profesionálni sprievodcovia odpovedávali 110 záujemcom.

Oslavy pokračovali 29. septembra Medzinárodnou vedeckou konferenciou doktorandov a vedeckých pracovníkov Príčiny a riešenia cestovného (ne)ruchu. Účastníci sa vyjadrili ku konkrétnym problémom v cestovnom ruchu na území Slovenskej republiky a Európy. Analyzovali ich príčiny a navrhli možné riešenia. Na konferencii mali zastúpenie Slezská univerzita v Opave, The Graduate School of Business Studies, Belgrade, Vysoká škola hotelová v Prahe a zo Slovenska Ekonomická univerzita v Bratislave, Ekonomická fakulta UMB v Banskej Bystrici, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Archeologický ústav SAV Nitra, Nitrianska organizácia cestovného ruchu a Oblastná organizácia cestovného ruchu REZORT PIEŠŤANY.

Dňa 30. septembra 2015 sa konal cyklus cestovateľských i odborných prednášok z oblasti turizmu a gastronómie. Prednášky prebiehali v priestoroch Študentského domova Nitra. U návštevníkov z radov študentov aj širokej verejnosti mali vzbudiť záujem o cestovanie doma i v zahraničí. Cyklus prednášok odštartovali Margita Vlasovová a Laura Žemberová, ktoré predstavili cestovnú kanceláriu Hechter a svoju kariéru v nej. Najväčšej pozornosti sa tešila Dorota Nvotová, ktorá si získala hlavne mladšie publikum nekonvenčnou prednáškou o živote v Nepále. Prvýkrát bol do programu zaradený aj odborník z gastronómie. Renomovaný šéfkuchár Jaroslav Židek porozprával o svojich kuchárskych začiatkoch aj o najnovších trendoch v gastronómii. Emire Khidayer priblížila situáciu na Blízkom východe a porozprávala o postavení ženy v arabskom svete aj o svojej odbornej kariére. Študent Katedry manažmentu kultúry a turizmu Martin Pižem vystúpil s prezentáciou o svojom putovaní po Slovensku, Michal Gaj (BUBO Travel Agency) priblížil svoju cestu po Etiópii z pohľadu sprievodcu a Erika Kopálová porozprávala zážitky z cesty po Patagónii.

Na oslavách Svetového dňa cestovného ruchu sa zaregistrovalo viac ako 1200 účastníkov. Okrem študentov a pedagógov z fakúlt UKF v Nitre mali zastúpenie nitrianske stredné školy, ktoré majú v náplni štúdia cestovný ruch, respektíve niektoré jeho parciálne časti. Súčasťou programu boli aj súťaže. Popularite sa tešila súťažná prehliadka amatérskych fotografů Sila okamihu objektívom cestovateľa. Veľkým lákadlom boli atraktívne a hodnotné ceny.

Je potešiteľné, že organizácia, rozsah, kvalita i návštevnosť podujatí v rámci osláv Svetového dňa cestovného ruchu majú stúpajúci trend.

PhDr. Roman Zima, PhD.,
Katedra manažmentu kultúry a turizmu
FF, koordinátor projektu, foto: autor

Dorota Nvotová (vľavo)
s prednáškou o živote
v Nepále

Študenti Katedry manažmentu
kultúry a turizmu

prof. JUDr. Ľudmila Novacká, PhD.

NITRIANSKE SOCIOLOGICKÉ KOLOKVIUM

Národnostné a etnické menšiny v krajinách strednej Európy. Vývoj a stagnácia.

Dňa 8. októbra 2015 sa na Katedre sociológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre konalo už III. Nitrianske sociologické kolokvium s názvom „Národnostné a etnické menšiny v krajinách strednej Európy. Vývoj a stagnácia.“. Dôvodom, prečo sme chceli, aby predmetom multi-dimenzionálnej analýzy a odbornej diskusie boli menšiny, je myšlienka, že spoločensko-politický systém sa začal po roku 1989 v krajinách bývalého východného bloku meniť, čo ovplyvnilo fungovanie rôznych oblastí spoločenského života. Meniace sa ekonomické, právne a politické vzťahy nezostali bez vplyvu na sociálnu štruktúru, najmä s ohľadom na etnické menšiny. V období reálneho socializmu etnické otázky neboli pomenované a ani skúmané. Dominovala predstava národnej jednoty podporovaná ideológiou socialistického národa. Vo vedeckom výskume a publikáciách neboli preukázané rozmanitosti etnickej štruktúry. K renesancii etnických otázok prišlo až počas spoločenskej transformácie. Koniec reálneho socializmu, demokratická transformácia, prebudenie potreby sebaujadrenia vyústili do prejavu rôznych menšín. Etnické menšiny začali hľadať svoju identitu a manifestovať svoju prítomnosť. Podobné procesy prebiehali v troch krajinách: na Slovensku, v Českej republike a v Poľsku. Národné menšiny prejavili svoju existenciu, aj keď v každej krajine inak. Najvyššie percento národnostných menšín má Slovensko, kde dve z týchto menšín, Rómovia a maďarská menšina, sú jasne viditeľné v sociálnom priestore. V Českej republike je počtom najväčšia slovenská menšina, ale viac viditeľná rómska menšina. V Poľsku je podiel menšín najnižší z týchto troch krajín (3,65% z celkového počtu obyvateľov), sú však sústredené len v určitých oblastiach Poľska. Zložitost' problému menšín je výrazný v každej krajine.

Kolokvium s medzinárodnou účasťou sa konalo s podporou Slovenskej sociologickej spoločnosti. Pozvanie na toto kolokvium prijali odborníci z Poľska (Prof. zw. dr hab. Zbigniew Kurcz, Dr. Dr. Bożena Pactwa, Dr. Monika Żak), z Českej republiky (PhDr. Helena Kubátová, PhD., PhDr. František Znebejanek PhD., PhDr. Jaroslav Šotola, PhD.) a zo Slovenska (prof. PhDr. René Lužica, ArtD., prof. PhDr. Peter Ondrejko, DrSc., PhDr. Magdalena Hrbáček, PhD.). Vedecké kolokvium otvorila prof. dr hab. Urszula Swadźba ako odborná garantka III. Nitrianskeho kolokvia. Pozdraviť a privítať účastníkov kolokvia prišiel i prodekan pre vedu, výskum a postgraduálne formy štúdia Filozofickej fakulty UKF v Nitre doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD. Ako prvý v prvej plenárnej sekcii, ktorú moderoval prof. zw. dr hab. Wojciech Świątkiewicz, vystúpil prof. zw. dr hab. Zbigniew Kurcz (Uniwersytet Wrocławski, Poľsko) so svojím príspevkom s názvom „Národnostné menšiny v Poľsku. Rozmiestnenie-Problémy-Perspektívy.“ Konštatoval, že Poľsko je pozitívnym útočiskom pre menšiny, čomu napomáhajú aj právne predpisy. Vzťahy medzi menšinami a väčšinovou spoločnosťou sú nekonfliktné. Ak existujú určité konflikty, tak tie sa týkajú predovšetkým interpretácii minulosti v kontexte historických udalostí a historických postáv alebo aj obsahu a jazyku na uvítacích a náhrobných tabuliach. Nasledovala prednáška „Riešenie spoločenskej integrácie a akulturácie cigánskeho/rómskeho obyvateľstva v rokoch 1968 – 1989“ prof. PhDr. Reného Lužicu, ArtD., z Ústavu romologických štúdií na FSVaZ UKF v Nitre. Tak ako v súčasnosti, tak aj počas bývalého režimu sa rómskej menšine venovala pozornosť. Ako povedal prof. Lužica, štatistické ukazovatele o riešení tzv. cigánskej otázky po celé obdobie existencie totalitného režimu v oficiálnych

materiáloch vykazovali vzostupné, pozitívne tendencie vo všetkých problémových okruhoch a vzbudzovali dojem relatívne úspešného zvládania procesu začleňovania cigánskeho-rómskeho obyvateľstva do majoritnej populácie. Štatistické tabuľky sa však nezhodovali s reálnym stavom a naplňovaním plánovaných zámerov a cieľov, ktoré s blížiacim sa koncom socializmu v ČSSR nadobúdali charakter dovolávaných želaní a doporučení. Vo vládnych materiáloch pribúdali znepokojivé konštatovania o rutinnom prístupe, nedôslednosti, apatii, nezájmu zodpovedných organizácií a inštitúcií, o neadekvátnom nakladaní s finančnými prostriedkami, o profesijnej nespôsobilosti ľudí v riadiacich i realizujúcich funkciách. Ako posledný vystúpil v prvej časti dňa PhDr. Jaroslav Šotola, PhD. (Palackého Univerzita v Olomouci, ČR) s príspevkom „Rómska menšina v Českej republike“. Vo svojej prezentácii hovoril najmä o paradigmách, z ktorých vychádza pri definovaní rómskej menšiny. Definoval antropologickú, romologickú paradigmatu a tiež paradigmatu, ktorá vychádza z kultúry chudoby.

Po zaujímavej diskusii a chutnom obede nasledovala druhá časť kolokvia, ktorú viedla PhDr., PaedDr. Denisa Selická, PhD. Ako prvý vystúpili prof. dr hab. Urszula Swadźba a Dr. Monika Żak (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Poľsko) s príspevkom „Formovanie identity etnických Slezanov. Sociologická analýza.“ V prednáške predstavili vlastné výskumy z rokov 2009/2010 a tiež z roku 2013. Sociologické štúdie preukázali znovuzrodenie sliezskej identity a deklarovanie identifikácie sliezskej etnicity. Následne vystúpili so svojím veľmi zaujima-

vým príspevkom „Veční cudzinci? Problémy s národnou/etnickou identitou na Hlučínsku.“ PhDr. Helena Kubátová, PhD., a PhDr. František Znebejanek PhD. (Palackého univerzita v Olomouci, ČR). Hlučínsko je časť Moravskoslezského kraja, ktorý sa rozprestiera medzi riekou Opavou a hranicou s Poľskom na úseku medzi mestami Opavou a Ostravou. Má takmer 72 000 obyvateľov. Osudy tunajších obyvateľov nenachádzajú obdobu v žiadnom inom kraji Českej republiky. Na Hlučínsku sa žije so špecifickým historickým odkazom. Vyznačuje sa tým, že češtvo a nemecko tu koexistujú. Ľudia sa hlásia nielen k českej národnosti, ale tiež k nemeckej. K udržiavaniu tohto historického dedičstva prispieva i zachovávanie niektorých tradícií. To sa prejavuje aj v silnej religiozite miestnych obyvateľov, pre ktorých je náboženstvo neoddeliteľnou súčasťou ich života. Dr. Bożena Pactwa predstavila rozsiahly príspevok o ukrajinskej národnosti v Poľsku pod názvom „Spomienka na minulosť ako súčasť súdobej ukrajinskej menšiny v Poľsku“. Predposledným príspevkom bol príspevok PhDr. Magdalény Hrbáček, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre) „Kultúrne možnosti maďarskej menšiny“. Na záver kolokvia vystúpil prof. PhDr. Peter Ondrejko, DrSc. s príspevkom „Otázka nových cudzincov?“ Jeho prezentácia dala akúsi pomyselnú bodku za III. NSK, pretože sa zamyslel, kto predstavuje cudzinca, akú má rolu, aké očakávania a či aj národnostné menšiny predstavujú cudzincov.

PhDr. Monika Štrbová, PhD.,
Katedra sociológie FF
foto: Wojciech Świątkiewicz

HOLMES A POPOVIČ V NÁS

Svetová translatológia na UKF v Nitre

V Kabinete literárnej komunikácie a experimentálnej metodiky v Nitre sa od konca 60. rokov 20. storočia pod vedením Antona Popoviča začala na báze literárnej komunikácie a neskôr kultúrnej semiotiky skúmať aj teória prekladu. Čo z tejto nekonvenčnej vedeckej iniciatívy vzniklo, vstúpilo do dejín svetovej translatológie ako nitrianska škola. Približne v tom čase sa večne putujúcemu americkému komparatistovi, prekladateľovi a básnikovi Jamesovi S. Holmesovi na univerzitách v Amsterdame a Leuvene zapáčili štrukturalizmus a teória prekladu. Na kongresoch FIT-u potom oslovil Popoviča a nadviazal s ním spoluprácu, ktorej plody možno badať do dnešných dní.

Na túto tradíciu z rokov poznačených geopolitickými tenziami nadviazala konferencia, ktorú v dňoch 8. a 9. októbra 2015 organizovala Katedra translatológie FF UKF v spolupráci s Ústavom sveto-

vej literatúry SAV a CETRA, Centrom pre translatológiu Katolíckej univerzity v belgickom Leuvene. Konferencia niesla spýtavý názov *Some Holmes and Popovič in all of us?* (slk. Je v nás niečo z Holmesa a Popoviča?). Jej cieľom bolo skúmať tradície nitrianskej a nizozemskej školy translatológie v nadväznosti na moderné a často až postmoderné trendy translatologického myslenia. V pôsobisku A. Popoviča sa stretli špičky slovenskej a európskej translatológie, medzi ktorými nechýbali také zvučné mená ako Luc van Doorslaer, Ton Naaijken, Peter Flynn, José Lambert, Zuzana Jettmarová, Edita Gromová, Mária Kusá, Ján Vilikovský a mnohí iní.

Prvé ráno konferencie T. Naaijken a K. Bednárová prezentovali dejiny teórií a historické súvislosti pôsobenia J. S. Holmesa a A. Popoviča. V ďalších častiach konferencie sa diskutovalo o tom, ako Holmesove teórie ovplyvnili nasledujúcu

generáciu teoretikov prekladu, napríklad izraelskú školu (príspevok N. Tasdelenovej), ale aj súčasnú slovenskú translatológiu (M. Valentová). Nechýbali však ani príspevky, ktoré upozornili na dobové paralelné teoretické koncepcie (L. Vajdová v príspevku o D. Ďurišovi, Odrekhivska o V. Koptilovi či D. Tellinger o B. Hochelovi). Iní kolegovia zas zdôraznili prirodzené vyústenie záujmov translatológie na základe iných módov komunikácie (Sh. Levin o teórii transferu, Wai-ping o audiovizuálnej metakreácii). V bohatom programe nechýbali ani prednášky o vlastných aspektoch prekladu, medzi ktorými vynikli najmä príspevok o antonymickom preklade N. Maskaliuniene a o preklade v EÚ v podaní E. Nikolajovej-Kupferschmidtovej či Ch. Ghezala o nadinterpretácii a podinterpretácii originálu pri preklade. Prednášky o typologických a genetických súvislostiach translatológie ako vedy zahŕňali príspevok A. Kappanyosa o preložiteľnosti teórie prekladu, E. Sütise o úlohách semiotiky v translatológii, E. Metza o pseudopreklade a pastiši a ich mieste v systéme metatextov. Mimoriadne podnetne vyzneli príspevky o pohybe myšlienok v uvažovaní o preklade, napríklad výstup Z. Jettmarovej o prepojení prekladu a geopolitiky a M. Djovčoša o pretrvávajúcej „mentálnej železnej opone“ v súčasnej translatológii.

Konferenciu uzavrel José Lambert, jeden z otcov translatológie, ktorý v prednáške dialogicky nadväzujúcej na takmer každý príspevok konferencie zhrnul históriu translatológie a zároveň vyslovil nádej, že bádanie (nielen) prítomných odborníkov bude aj naďalej prinášať ovocie. Ako zdôraznil aj Lambert, v r. 1974 James S. Holmes zmapoval hranice možného a potenciál vývoja v práve sa rodiacej translatológii. V tomto ohľade sa optimisticky a v mnohom aj pragmaticky vyslovil smerom k budúcnosti – žiadal, nech sa začne metadiskusia. Metadiskusia, započatá medzi inými ním a A. Popovičom, úspešne pokračuje a translatológia sa vďaka nej úspešne stala jedným z najdynamickejších a najkozmopolitnejších humanitných odborov súčasnosti.

Konferencia sa realizovala v rámci projektu VEGA 2/0200/15 – Preklad ako súčasť kultúrneho priestoru 2.

Mgr. Martin Kažimír, Mgr. Igor Tyšš,
Katedra translatológie FF
foto: Mediálne centrum FF

*„V pôsobisku
A. Popoviča sa stretli
špičky slovenskej
a európskej
translatológie.“*

STRETNUTIA S OSOBNOSTAMI VEDY

Riaditeľ Historického ústavu Slovenskej akadémie vied na pôde Katedry histórie

S nástupom nového akademického roka prichádza Katedra histórie každoročne s celým radom plánovaných odborných a popularizačných akcií, určených ako pre vlastných študentov, tak i pre poslucháčov z ostatných katedier. Jedným z prvých z radu organizovaných podujatí, tentokrát v spolupráci so Slovenskou historickou spoločnosťou pri SAV, bolo pokračovanie populárneho cyklu s niekoľkoročnou tradíciou nesúceho názov Stretnutia s osobnosťami vedy. Punc jedinečnosti mu dodával fakt, že pozvanie prijal riaditeľ Historického ústavu SAV PhDr. Slavomír Michálek, DrSc.

PhDr. Slavomír Michálek, DrSc., na narodil v Myjave, v roku 1984 úspešne absolvoval vysokoškolské štúdium v odbore história na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde o rok neskôr obhájil rigoróznú prácu. Jeho ďalšie vzdelanie a kvalifikačný postup už boli úzko späté s Historickým ústavom (udelenie titulu CSc. v roku 1994 a titulu DrSc. v roku 2009), ktorého zamestnancom sa stal v roku 1986. O dve desaťročia nato sa postavil na jeho čelo.

Vo svojom výskume sa orientuje na americkú zahraničnú politiku – jej vzťahy a interakcie s Československom od polovice 20. storočia. Venuje sa histórii a vzniku OSN, skúma popredné osobnosti československej diplomacie – najmä jej slovenských reprezentantov, akými boli napríklad Ján Papánek, Ivan Krno, Štefan Osuský a ďalší. Pozornosť upriamuje aj na problematiku druhého a tretieho československého a slovenského demokratického exilu a taktiež na otázku slovenských evanjelikov v USA. Je členom viacerých domácich i zahraničných vedeckých rád, redakčných rád a komisií, absolvoval niekoľko zahraničných výskumných a prednáškových pobytov, vystúpil na desiatkach domácich a zahraničných konferenciách. Jeho rozsiahlu publikačnú činnosť v slovenskom i anglickom jazyku dopĺňa niekoľko prestížnych ocenení a udelených štipendií, ako napríklad The American Eagle (Jan and Betka Papanek Foundation, 1996), Cena Egon Erwin Kisch (1999, 2003), Medaila M. R. Štefánika (1999), Fulbright Award (2005), Pamätná medaila III. stupňa Československej obce legionárskej (2009) a mnohé ďalšie.

Po krátkom privítaní na pôde Filozofickej fakulty UKF a predstavení jeho profesijného života PhDr. Róbertom Arpášom, PhD., moderátorom podujatia, boli obecnstvu prezentované najnovšie publikácie z dielne hosta a jeho kolegov. Následná prednáška s názvom Vznik OSN a Československo v plnej miere ukázala bohaté výsledky dlhoročného výskumu autora, prevádzaného prevažne v zahraničných archívoch. Objasnila

mi doplnený vtipnými príhodami autora udržiaval obecnstvo v pozornosti po dobu celých dvoch hodín. Hlavná téma prednášky riaditeľa Historického ústavu SAV a následná diskusia so študentmi sa v októbrových dňoch tohto roku stala nanajvýš aktuálnou. Len pár dní po doznení slov o zápalistom procese budovania organizácie, o jej hlavných pilieroch, ideách a fungovaní, navštívil Slovensko generálny tajomník OSN, Pan Ki-mun.

východiská vzniku organizácie, jej hlavné zámery a ciele. Poodkryla zákulisie rokovanií v Dumbarton Oaks a v San Franciscu, a vysvetlila vplyv jednotlivých krajín pri kreovaní OSN vo svetle vtedajšieho medzinárodného diania i vzhľadom na pozície európskych štátov v komplikovanom povojnovom období. PhDr. Slavomír Michálek, DrSc., audiotoriu predstavil tiež profily vybraných československých diplomatov, ktorých životy a kariérny postup sú z nemalej časti spracované a prostredníctvom publikačných výstupov sprostredkované širšej verejnosti práve vďaka jeho odbornému úsiliu. V „československom“ duchu pokračoval príspevok aj vo svojej druhej polovici. Do popredia sa dostali udalosti februára 1948 a augusta 1968 a reakcie domácej i zahraničnej politickej reprezentácie naň.

Odborný výklad, popretkávaný rozprávaním o osobných skúsenostiach pri hľadaní a spracovaní materiálu, miesta-

Jeden z bodov jeho bohatého programu zahŕňal aj slávnostné otvorenie výstavy v historickej budove slovenského parlamentu, usporiadanej k príležitosti 70. výročia vzniku OSN.

Hostovanie PhDr. Slavomíra Michálka, DrSc., na Katedre histórie z dňa 13. októbra 2015 teda splnilo svoj účel – predpoludnie nabité výmenou informácií, nadobúdaním nových vedomostí a zoznamovaním sa s aplikovaním teoretických poznatkov do praxe bolo obohacujúcim a príjemným zároven. Vďaka prehlbovaniu spolupráce medzi Historickým ústavom SAV, Slovenskou historickou spoločnosťou a Katedrou histórie tak dostali študenti možnosť spoznať jednu z najvýraznejších osobností slovenskej historickej vedy.

Mgr. Zuzana Hasarová,
doktorandka Katedry histórie FF
foto: autorka

„Odborný výklad, popretkávaný rozprávaním o osobných skúsenostiach udržiaval obecnstvo v pozornosti.“

Česká literatúra a film III.

Príspevky konferencie sa týkali tém reflektujúcich vzťah literatúry a filmového umenia v českom kultúrnom kontexte

Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre v spolupráci s Veľvyslanectvom Českej republiky v Bratislave zorganizovali 3. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie s názvom Česká literatúra a film, ktorá sa uskutočnila 13. októbra 2015 v priestoroch Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre. Konferenciu otvoril organizátor Mgr. art. Štefan Timko PhD., ktorý privítal dekana Fakulty stredoeurópskych štúdií RNDr. Attilu Komzsíka PhD., prvého tajomníka Českého veľvyslanectva Mgr. Ondřeja Pometla a tiež riaditeľa Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr prof. PhDr. Tibora Žilku, DrSc. V príhovoroch všetci zdôraznili potrebu a zároveň radosť z prehlbovania česko-slovenských vzťahov prostredníctvom spoznávania a približovania českej kultúry. Profesor Žilka, ktorý viedol dopoludňajší blok prednášok, dokonca vyslovil víziu rozšíriť v budúcnosti konferenciu aj o českú architektúru a hudbu.

Počas konferencie odzneli veľmi zaujímavé príspevky týkajúce sa tém reflektujúcich vzťah literatúry a filmového umenia v českom kultúrnom kontexte. Dopoldňajší blok prednášok otvoril

Mgr. Petr Bubeníček, PhD., z Masarykovej Univerzity v Brne. Jeho prednáška bola zameraná na film Václava Kršku Stříbrný vítr (1954). Vypočuli sme si podrobnú interpretáciu filmu, Bubeníček taktiež vymenoval aspekty, ktoré boli v Krškovom filme špecifické, ako napríklad dôraz na ľudskú individualitu, nostalgické spomínanie na rakúsku monarchiu, homosexualitu ako popkultúrny fenomén. Mgr. Martin Boszorád, PhD., z Filozofickej fakulty UKF, vystúpil s príspevkom Zmluva s diablom – nukleus faustovskej látky. Poslucháčom priblížil dva české filmy – Johannes doktor Faust od Emila Radoka a Lekce Faust od Jána Švankmajera. Prednáška bola obohatená o audiovizuálne ukážky z analyzovaných filmov. Príspevok doc. PhDr. Michaely Malíčkovéj, PhD., z Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie Filozofickej fakulty UKF, bol zameraný na vystihnutie uplatnenia upírskych postáv, konkrétne sa venovala vampirizmu v českom filme a literatúre. V prednáške priblížila charakter a základné črty upíra ako postavy v umeleckých dielach. Ako konkrétne príklady výskytu upírov v českých tituloch uviedla napríklad film Valerie a týden divů, Hrabě Drakula, Upír ve věžáku alebo Pehavý Max a strašidlá.

Prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc., sa vo svojej prednáške zamerl na román Bohumila Říhu Doktor Meluzín (1973), ktorý bol sfilmovaný v roku 1976 pod názvom Dým bramborové natě.

Poobedná časť konferencie sa začala možno trochu netradične, nakoľko sa najprv rozvinula diskusia k prednáškam, ktoré odzneli dopoludnia. Pod vedením profesora Iva Pospíšila, ktorý viedol dopoludňajší blok prednášok, vystúpila ako prvá Mgr. Anna Šírová-Majkrzak, PhD., s príspevkom „Žena bez budoucnosti?“. Vo svojom príspevku sa venovala tvorbe českej spisovateľky Zdenky Jordánovej. Bližšie sme sa dozvedeli o filme Domácí péče (2015), ktorý bol nakrútený na

„Všetci zdôraznili potrebu a zároveň radosť z prehlbovania česko-slovenských vzťahov.“

motívy jej knihy. Príbeh sa odohráva v moravsko-slovensko-českom prostredí a je situovaný do 21. storočia. V druhej prednáške popoludňajšieho bloku sme sa dozvedeli od Mgr. Anety Zatloukalovej z Masarykovej univerzity viac o zvukovom filme. Cieľom prednášky bola interpretačná analýza filmu Vražda na ostrovní ulici (1933), ktorý režíroval Svatoopluk Innemann, jeden z priekopníkov českej kinematografie. Mgr. Petr Vokřínek, ktorý prišiel taktiež z Masarykovej univerzity v Brne, priblížil tvorbu Vladimíra Körnera, filmy Františka Vlášila, konkrétne historický film, ktorý opisuje obdobie križiackych výprav – Údolí včel (1967). „Silnú trojku z Brna“, ako týchto prednášajúcich nazval profesor Pospíšil, uzavrela prednáška Mgr. Jany Vrzalíkovéj, ktorá je doktorandkou na Masarykovej Univerzite. Jej príspevok mal názov „Stále hovoríme o vernosti“. Už názov príspevku nám avizuje, že sa v ňom autorka venovala otázke vernosti a hodnovernosti literárnej predlohy a filmovej adaptácie. Spomenula knihu Márie Mravcovej Literatúra vo filme, ktorá prináša konfrontačnú analýzu, kritérium hodnotenia a tiež posuny v adaptáciách. Záverečná prednáška konferencie

patrila „domácejmu“ odborníkovi na film Dr. Štefanovi Timkovi. Venoval sa životu a tvorbe českého režiséra, publicistu, spisovateľa a scenáristu Jiřího Brdečku.

Po poslednej prednáške nasledovala opäť otvorená diskusia, ktorá bola sprevádzaná otázkami na autorov jednotlivých prednášok a doplnením informácií. Profesor Tibor Žilka v záverečnom príhovore prejavil vďaka všetkým zúčastneným i organizátorom a vyslovil želanie neporušiť tradíciu organizovania tejto vedeckej konferencie.

PhDr. Magdaléna Barányiová,
Mgr. Hanka Guzmická,
Bc. Veronika Gulišová,
Fakulta stredoeurópskych štúdií
UKF v Nitre,
foto: András Kelemen

AKO SME OSLÁVILI NARODENINY Ľ. ŠTÚRA

Ľudovít Štúr oslávil 28. októbra 2015 dvojsté narodeniny (narodil sa v roku 1815 v Zay-Uhrovci). A hoci by sa nemalo oslavovať vopred, rok 2015 bol na Slovensku vyhlásený ako Rok Ľudovíta Štúra, my sme neodolali a Ľudovíta Štúra – Stredoeurópana (politika, básnika, filozofa, jazykovedca) sme si pripomenuli hneď niekoľkokrát v septembri i októbri 2015.

Dňa 17. septembra 2015 sa v Krajskej knižnici Karola Kmeťka v Nitre uskutočnila odborná prednáška o živote, tvorbe, osobnosti Ľudovíta Štúra a o jeho poslanstve pre súčasných stredoškolákov, ktorých na prednášku prišlo okolo 110 z dvoch nitrianskych stredných škôl. Pedagogička Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre Mgr. Irena Lehocká, PhD., študentom priblížila základné biografické medzníky Štúrovho života. Vela sa súťažilo, premýšľalo (Čo by asi Štúr robil dnes? Je „Štúrova“ slovenčina súčasťou slovenčiny, ktorú používame? Akými prešla zmenami?) a diskutovalo.

Dňa 22. septembra 2015 sa v nitrianskej Synagóge uskutočnila vernisáž s názvom Ľudovít Štúr – Stredoeurópan, ktorú zorganizoval Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF v Nitre, a to vďaka finančnej podpore Mesta Nitry a na základe spolupráce s Krajskou knižnicou Karola Kmeťka i Jazykovým odborom Matice slovenskej. Moderátorom podujatia bol dr. Ján Gallik, ktorý spoločne s dr. Irenou Lehockou pracujú na projekte s rovnomeným názvom, aký nesie samotná výstava. Osobnosť Ľudovíta Štúra a jeho prácu pre národ vyzdvihli vo svojich príhovoroch prodekan FSŠ pre vedu a výskum doc. Zuzana Vargová i riaditeľ Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr prof. Tibor Žilka. O hudobnú zložku programu sa postarala dvojica výborných hudobníkov – študent bratislavskej VŠMU Adam Svitač (gitara) a pedagóg z nitrianskeho konzervatória Michal Mikuláš (kontrabas). Súčasťou vernisáže bolo premietanie originálneho videodokumentu, ktorého autorom je absolvent Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF v Nitre Mgr. Erik Knotek. Videodokument je symbiózou rôznych pohľadov na osobnosť Ľudovíta Štúra – spája aspekty historické a moderné, presahujúce do popkultúry. V rovnakom duchu sa nesú fotografie Erika Knoteka, ktoré tvoria základ výstavy. Môžete vidieť koláže z Modry či Uhrovca, ale aj moderne koncipované fotografie, na ktorých sa ako Ľudovít Štúr predstavil herec Miloš Kusenda. Rôznorodosť pohľadov dopĺňajú kresby žiakov zo ZŠ Cabajská v Nitre na tému Ľudovít Štúr a originálny obraz nitrianskej maliarky Sone Bellerovej.

Dňa 6. októbra 2015 sa v nitrianskej Synagóge uskutočnilo literárno-umelecké pásmo Ľudovít Štúr – Stredoeurópan, ktoré nadviazalo na predchádzajúcu vernisáž venovanú tejto významnej osobnosti. Umelecké a didakticko-náučné pásmo hudobne sprevádzali Adam Svitač (umelecká gitara) a Michal Mikuláš (kontrabas), moderovania sa opäť ujal Dr. Ján Gallik z Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr. Úvodné slová, v ktorých bola vyzdvihnutá všestranná osobnosť Ľudovíta Štúra a jeho prínos pre rozvoj moderného slovenského národa s vlastným jazykom, predniesli tajomníčka koordinačného výboru Roka Ľudovíta Štúra 2015 PhDr. Oľga Škorecová, PhD., a prodekan Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre RNDr. Ladislav Szekeres, PhD. Pásmo sa skladalo z niekoľkých rôznych, no nadväzujúcich častí. Vedecko-odbornú časť tvorili dve prednášky: riaditeľ Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr prof. Tibor Žilka analyzoval Štúrovo dielo Slovanstvo a svet budúcnosti (vydané pôvodne v nemčine) v kontexte autorovho života a jeho tvorby; prof. Ľubomír Kralčák, vedúci Katedry slovenského jazyka FF UKF v Nitre, prezentoval publikáciu Ľudovít Štúr. Jazykovedné dielo, ktorá je výstupom bádania pracovníkov katedry a vyšla v roku 2014. V ďalšej časti programu sa mohli hostia aktívne zapojiť do diskusie, prejsť svoje vedomosti o Ľudovítovi Štúrovi a dokonca mu napísať gratuláciu k jeho 200. výročiu. Vedomostný kvíz a súťaž o tričko s motívom Ľudovíta Štúra boli určené najmä študentom pozvaných stredných škôl a vysokoškolským stu-

dentom. Umeleckú zložku programu doplnili recitácie moderátorky Hildy Michalíkovej a herca Jozefa Šimonoviča, ktorý svojím autentickým prejavom dokonale sprítomnil Štúrovu Reč na uhorskom sneme. Záver umeleckého pásma patril prezentácii videodokumentu a autorskému divadelnému spracovaniu osudnej Štúrovej polovačky v podaní hercov Starého divadla Karola Spišáka v Nitre – Miloša Kusendu, Radovana Hudeca a Michala Kalafúta.

Oslava výročia narodenia Ľudovíta Štúra a najmä snaha o sprístupnenie jeho myšlienok mladým ľuďom pokračovala ďalej až do konca roka 2015. Dňa 15. októbra 2015 sa v Synagóge konala prednáška Dr. Ireny Lehockej pre žiakov základných škôl, ktorí sa mohli dozvedieť nielen fakty zo života Ľudovíta Štúra, ale aj si preveriť svoje vedomosti v kvíze a zistiť svoje „štúrovské“ meno. Pretože Ľudovít Štúr bol osobnosťou originálnou, s nesmiernou silou a elánom, s túžbou meniť „zabehnuté“ veci, dokáže i dnes osloviť všetky vekové kategórie a mladých presvedčiť o tom, že ísť za svojimi cieľmi sa oplatí.

PhDr. Ján Gallik, PhD., Mgr. Irena Lehocká, PhD., pedagógovia Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ, Bc. Natália Griesbachová, študentka odboru Stredoeurópske areálové štúdiá, foto: Erik Knotek

AJ INFORMATIKY JE MOŽNÉ SA DOTKNÚŤ

Každý z nás potrebuje aspoň raz za čas pobudnúť v prostredí plnom pozitívnej energie, kde sa dokáže inšpirovať nápadmi a motiváciou modernizovať alebo inovovať svoje pracovné postupy. Pre učiteľov základných a stredných škôl je jednou z takýchto príležitostí podujatie Roadshow Moderný učiteľ pripravované neziskovou organizáciou Indícia.

Cieľom podujatia je prezentovať množstvo námetov ako urobiť výchovno-vzdelávací systém iným, kvalitnejším a lepším. Ja som sa tejto akcie plnej energie zúčastnil po tretíkrát, prvý raz som ho však zažil z pozície rečníka. Stal som sa súčasťou tímu, ktorého členovia sú svojimi aktivitami známi v komunite učiteľov základných a stredných škôl po celom Slovensku. Počas 11. ročníka Roadshow malo 400 učiteľov v Poprade, Košiciach, Martine, Žiari nad Hronom, Bratislave a v Nitre možnosť vidieť inšpiratívne prednášky o novej roli učiteľa, globálnom vzdelávaní, mentoringu, nespojitom písme, odbúravaní školskej byrokracie formou elektronizácie, o spôsobe vyučovania informatiky, či už s tabletom, počítačom, alebo bez neho ako aj o potrebe budovania čitateľskej gramotnosti nielen u žiakov. Univerzita Konštantína Filozofa bola jednou z partnerských škôl podujatia.

Na Roadshow Moderný učiteľ som vystupoval ako člen Katedry informatiky FPV UKF s prednáškou Aj Informatiky je možné sa dotknúť! Aktivita, ktoré som prezentoval, boli navrhnuté

a realizované formou zážitkového učenia sa bez priameho použitia počítača, len s použitím relatívne jednoduchých pomôcok. Mojou snahou bolo ukázať, ako môže vizualizácia, bez zbytočných technických detailov, pomôcť k pochopeniu základných počítačových konceptov. Vzdelávacie aktivity mali zároveň prispieť k motivácii žiakov aktívne a samostatne si vytvárať vedomosti, klásť otázky a zaujímať sa o podstatu vecí okolo seba. Cieľom bolo predviesť, že formou konštruktivistických hier, pohybových aktivít a manipuláciou s predmetmi sa dajú urobiť prvé kroky do počítačovej vedy.

Nosnou témou mojej prednášky bola vizualizácia abstraktných pojmov. Aktivita boli navrhnuté tak, aby ich bolo možné realizovať samostatne, ale zároveň, aby na seba navzájom nadväzovali. Celkovo tvorili akýsi príbeh s cieľom nájsť odpoveď na otázku: Ako putujú dáta zobrazené na monitore, cez počítač a Internet až k tvojmu kamarátovi? Prvou prezentovanou aktivitou, ktorá sa postupne prelínala cez všetky nasledujúce aktivity, bol binárny zápis čísla. Z vlastných skúseností,

ako aj z reakcií publika môžem konštatovať, že prevod čísla z desiatkovej pozičnej sústavy do dvojkovej sa väčšinou učí pomocou algoritmu delenia dvoma a zapamätávaním si zvyškov po delení. Výhodou tejto schémy je možnosť jej aplikovania na ľubovoľnom desiatkovom čísle. Opakovaním rovnakého postupu získame správny výsledok, a to bez ohľadu na to, či binárnemu zápisu rozumieme alebo nie. Mojou snahou bolo predstaviť iný spôsob vyučovania binárneho zápisu čísla, s použitím fyzických pomôcok, a to preskupovaním penových kociek. Preskupovaním objektov si žiaci postupne vytvárajú vlastné predstavy o rádoch binárnej sústavy. Intuitívne prichádzajú na to, že na prevod menších čísel im stačí operácia sčítania. V ďalších aktivitách bolo predstavené hľadanie vzorov pri zápise binárnych čísel, kódovanie písmen a digitálno-analogový prevodník. Počas aktivít sme postupne prechádzali od manipulácie s predmetmi až k abstrakcii; vysvetlili sme si pojem bit, n-bitový zápis čísla ako aj štandardy pri kódovaní znakov. V závere prednášky sme si hrovou formou vysvetlili aj zabezpečený prenos dát. Moja prednáška bola o zážitkových metódach, a tak si časť publika mohla na vlastnej koži niektoré aktivity vyskúšať priamo v prednáškovej sále.

Pre mňa osobne bolo veľmi zaujímavé zažiť aj to, čo deje v čase mimo prezentácií, v čase, keď posledný účastník opustí prednáškovú sálu. Celý tím, ktorého jadro tvorilo sedem rečníkov, sa totiž po Slovensku presúvalo len v dvoch autách spolu s ozvučovacíou technikou, reklamnými materiálmi pre registrovaných účastníkov, občerstvením a s materiálmi určenými na predaj. Postupne sme sa všetci učili, ako v priebehu niekoľkých desiatok minút pripraviť prezentačnú a ozvučovacíu techniku, reklamné predmety, registráciu alebo občerstvenie.

Po skončení podujatia bolo potrebné všetko rýchlo vrátiť na svoje miesto, uložiť naspäť do áut a presunúť sa desiatky až stovky kilometrov do ďalšieho mesta. Počas spoločnej večere bolo zase možné zreflektovať vystúpenia a následne upraviť prezentácie.

Všetci rečníci boli na akcii ako dobrovoľníci, bez nároku na honorár. Ja osobne si však veľmi cením získané skúsenosti, ktoré každým dňom skvalitňovali moju prezentáciu. Účasť na podujatí Roadshow Moderný učiteľ mi umožnilo vytvoriť si ešte konkrétnejšie predstavy o metodickom prístupe počas realizovaní zážitkových aktivít. O aktivity prejavili záujem aj školy z iných miest a zaznela aj požiadavka vytvoriť metodické príručky pre aktivity typu „Informatika bez počítača“. Dúfam, že tým v budúcnosti prispejeme k inovácii metodiky vyučovania na základných a stredných školách, čo môže prispieť k odbúravaní stereotypov a prijímaniu informácií s pochopením širších súvislostí.

V marci 2015 na konferencii Učíme pre život v Poprade som prvýkrát v hlavnom programe prezentoval návrhy informatických zážitkových aktivít vo forme interaktívnej prednášky. Veľmi pozitívna odozva z radu zúčastnených učiteľov doviedla organizátorov konferencie k myšlienke ponúknuť mi možnosť prezentovať svoje výstupy aj na Roadshow Moderný učiteľ. Ja verím, že toto rozhodnutie nelutujú ani organizátori, ani účastníci podujatia. Za seba môžem konštatovať, že pre mňa to bol veru zážitok, na ktorý nezapudnem!

Mgr. Martin Cápay, PhD., Katedra informatiky FPV,
foto: LB

OCENENIE prof. KLAUDIE JOMOVEJ

Prémia za najvyšší trojročný vedecký ohlas
v kategórii prírodné a lekárske vedy

Sekcia pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy Literárneho fondu udelila dňa 24. septembra 2015 prof. RNDr. Klaudii Jomovej, PhD., vedúcej Katedry chémie Fakulty prírodných vied UKF v Nitre, ako prvej z našej univerzity prámiu za trojročný vedecký ohlas, a to v kategórii prírodných a lekárske vedy. Ocenenie, ktoré je prejavom verejného uznania za výrazný vedecký ohlas za predchádzajúce tri roky, jej v Bratislave slávnostne odovzdali riaditeľ Literárneho fondu JUDr. Ladislav Serdahély a predseda výboru sekcie MUDr. Marián Bernadič, CSc.

Vedecká práca prof. RNDr. Klaudie Jomovej, PhD., je v súčinnosti so spolupracujúcimi pracoviskami zameraná na prípravu, experimentálne a teoretické štúdium komplexných zlúčenín organických ligandov s definovanou aktivitou a s potenciálnymi terapeutickými účinkami. Zameriava sa aj na ťažké kovy a ich vplyv na zmeny v expresii a akti-

vite bielkovín, vyhodnocovanie voľných radikálov a paramagnetických kovov v aktívnych centrách proteínov, sledovanie antioxidačných a prooxidačných vlastností karotenoidov a vitamínov s cieľom pochopiť vzťah medzi biologickou aktivitou a štruktúrou látok. Jej početné vedecké publikácie zahŕňujú články v karentovaných časopisoch aj kapitoly vo

vedeckých monografiách. Vedecký ohlas na jej práce zaznamenaný v databáze Web of Science (Thomson Reuters) bol v kategórii prírodné a lekárske vedy v období r. 2012-2014 najvyšší a zahŕňuje 780 SCI citácií. Najcitovanejšia práca autorky z roku 2011 (Toxicology vol. 283, Issue: 2-3, pp. 65-87) bola za hodnotené obdobie citovaná 366 krát.

Objem citácií prof. Jomovej vyšperkoval tento fakultný parameter aj v hodnotiacej správe pre ostatnú akreditáciu. Vedecké výstupy prof. Jomovej podstatnou mierou prispeli k tomu, že výsledné hodnotenie Katedry chémie Akreditačnou komisiou sa oproti predošlému hodnoteniu zlepšilo o 4 stupne z kategórie C na B+. Takýto pozoruhodný posun je

nepochybne výsledkom aj jej riadiacej práce. Svojou pracovitosťou, erudiáciou a dôslednosťou je prof. Jomová príkladom pre ostatných spolupracovníkov. Ako vedúci pracovník vytvára na katedre proaktívnu klímu a aktívne podporuje kariérny rast kolektívu.

Milá pani profesorka, k Tvojmu oceneniu prijmi naše srdečné blahoželanie, pranie pevného zdravia a adekvátnej podpory pri ďalšom rozvoji katedry.

Pracovníci Katedry chémie FPV
foto: archív prof. K. Jomovej

UKF NA VEĽTRHOCH VZDELÁVANIA

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
sa aj tento rok zúčastnila dvoch veľtrhov
vzdelávania – AKADÉMIA & VAPAC®
a Gaudeamus®.

Relevantní zástupcovia zo všetkých piatich fakúlt našej univerzity mali možnosť komunikovať s uchádzačmi o štúdium, ale aj s výchovnými poradcami ohľadom študijných programov, termínov a podmienok prijatia. Prítomným študentom a záujemcom odpovedali na otázky súvisiace s možnosťami vysokoškolského štúdia u nás, s podmienkami prijatia na študijné programy a podobne.

Veľtrh AKADÉMIA & VAPAC® je najväčším medzinárodným veľtrhom štúdia a kariéry na Slovensku a jeho 19. ročník sa uskutočnil v dňoch 6. až 8. októbra 2015 v Bratislave. Veľtrh bol určený najmä pre študentov končiacich ročníkov – budúcich maturantov, ktorým má napomôcť pri výbere ďalšieho vzdelávania. Medzi vystavovateľmi boli slovenské a zahraničné univerzity, vysoké školy, fakulty, inštitúcie disponujúce s informáciami o jazykovom vzdelávaní, štipendiách, grantoch, voľnočasových aktivitách, možnosti a potrebe zamestnaneckých

pozícií, požiadavkách zamestnávateľov v jednotlivých regiónoch SR a v zahraničí. V dňoch 14. a 15. októbra 2015 sa Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre prezentovala na Európskom veľtrhu pomaturitného a celoživotného vzdelávania Gaudeamus®, ktorý sa konal v priestoroch výstavy Agrokomplex. Nad tohtoročným ročníkom prevzali záštitu viacerí verejní činitelia, medzi nimi aj rektor UKF v Nitre prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., ktorý vo svojom príhovore vyzdvihol dôležitosť takýchto podujatí. Veľtrh je tradičnou akciou s dlhou históriou, prezentujúcou komplexnú ponuku pomaturitného štúdia a celoživotného vzdelávania vo Slovenskej

republike, Českej republike a na celom svete. Veľtrh je zameraný na univerzitné, neuniverzitné pomaturitné štúdium a na celoživotné vzdelávanie. Cieľom veľtrhu je poskytnúť čo najviac informácií o vysokoškolskom vzdelávaní študentom a absolventom stredných škôl a celému spektru záujemcov o celoživotné vzdelávanie.

Na veľtrhu bolo zastúpených celkovo 234 vystavujúcich subjektov a fakúlt, vrátane 62 vystavovateľov zo zahraničia mimo Českej republiky. Vystavovatelia prišli zo Slovenskej republiky, Českej republiky, Veľkej Británie, Holandska, Dánska a Švajčiarska. Bolo zastúpených viac ako 3 000 študijných programov. Veľtrh počas dvoch dní jeho konania navštívilo celkovo 4 775 návštevníkov vrátane 108 výchovných poradcov a pedagógov stredných škôl. Najviac návštevníkov na veľtrh prišlo z Nitrianskeho (32%), Banskobystrického (18%) a Trenčianskeho (18%) kraja. Najmenej návštevníkov prišlo z kraja Bratislavského.

-red-, foto: Jana Krajčovičová

WORKSHOP SCIENTIX

Nové metódy na podporu prírodovedného vzdelávania

Katedra matematiky FPV UKF v Nitre usporiadala v spolupráci s Národným kontaktným centrom SCIENTIX workshop s názvom: Nové metódy na podporu prírodovedného vzdelávania. Ako uviedla PhDr. Gabriela Podolanová z Národného kontaktného centra SCIENTIX, ktoré pôsobí na Žilinskej univerzite, komunita SCIENTIX je otvorenou európskou platformou pre učiteľov, študentov a širokú verejnosť, ktorá predstavuje

vypočuli prednášky o poslaní a práci medzinárodnej komunity SCIENTIX so sídlom v Bruseli, zoznámili sa s filozofiou a ukážkami práce laboratórií fyziky so vzdialeným prístupom a virtuálne navštívili netradičnú hodinu informatiky na strednej odbornej škole. Druhá časť stretnutia bola venovaná prezentácií prvých výsledkov a nasledujúcich plánov a aktivít v rámci projektu Škola na dotyk Univerzita. Zástupcovia katedier

zaujímavé aktivity, projekty a materiály orientované na podporu spolupráce vo vyučovaní STEM (Science, Technology, Engineering and Maths).

Workshop sa konal vo vynovenej učebni dotykových technológií dňa 2. októbra 2015. Zúčastnilo sa ho viac ako tridsať účastníkov, vysokoškolských pedagógov a študentov doktorandského štúdia z troch slovenských univerzít, zástupcovia neziskovej organizácie EDULAB, s ktorou KM FPV UKF v Nitre spolupracuje v rámci projektu Škola na dotyk Univerzita a tiež učitelia matematiky a prírodovedných predmetov z praxe. Účastníci si v prvej časti workshopu

FPV, ktoré na projekte Škola na dotyk participujú, predstavili svoje projektové zámery týkajúce sa uvedenia tabletov a virtuálneho prostredia SamsungSchool do prípravy učiteľov matematiky, fyziky, informatiky, geografie a ekológie a environmentalistiky. Všetci zúčastnení ohodnotili workshop ako úspešné a zmysluplné stretnutie a odniesli si veľa vhodných námetov do ďalšej pedagogickej praxe a tiež do vedecko-výskumnej činnosti v oblasti teórie vyučovania a didaktik odborných predmetov.

doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD.,
Katedra matematiky FPV, foto: LB

TRANS 2015

Letná škola pod záštitou Univerzity v Maribore v spolupráci s Univerzitou v Zadore

V dňoch 31. augusta až 11. septembra 2015 sa v Zadore konal 3. ročník Medzinárodnej translatologickej školy pod záštitou Univerzity v Maribore v spolupráci s Univerzitou v Zadore. Letná škola bola mobilitou v rámci programu Stredoeurópskeho výmenného programu pre univerzitné štúdiá CEEPUS, ktorý podporuje akademické mobility v strednej, východnej a juhovýchodnej Európe a jedným z jeho cieľov je prispievať k európskej integrácii a zdôrazňovať regionálne špecifiká. Stretnuli sa tu študenti a profesori partnerských univerzít z krajín ako Slovensko, Česko, Poľsko, Rakúsko, Slovinsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko, Rumunsko a Macedónsko. Našu univerzitu zastupovali PaedDr. Oľga Wrede, PhD., a Mgr. Jozef Štefčík, PhD., spolu s dvomi študentkami 5. ročníka translatológie - Bc. Veronikou Maťovou a Bc. Katarínou Vogelovou.

Náplňou programu boli prednášky univerzitných profesorov, týkajúce sa nielen teórie prekladu a tlmočenia, ale aj praktických informácií ohľadom možností uplatnenia sa po ukončení štúdia, ako napríklad využitie stáží v európskom parlamente. Nechýbal ani návod na správne využívanie počítačových softvérov pri preklade. Podujatie spoluorganizovala Katedra germanistiky, a preto väčšina prednášok odznela v nemeckom jazyku, zvyšné v angličtine. Treba však spomenúť neobyčajnú lokalitu univerzity v bezprostrednej blízkosti mora. Napriek skutočne pútavým a informačne nasýteným prednáškam, bolo niekedy naozaj náročné odolávať krásnemu výhľadu z učebne. Študenti mali možnosť realizovať svoje schopnosti na terminologickom workshope organizovanom

profesormi našej univerzity, kde si mohli vyskúšať tvorbu terminologickej databázy. Zručnosti prekladu do materinského jazyka využili na literárnych workshopoch. Študentom sa naskytla príležitosť porovnávať preklady a všimnúť si jednotlivé podobnosti a špecifiká, resp. odlišnosti svojich materinských jazykov. Vzájomná podobnosť slovanských jazykov prispievala k celkovej familiárnej atmosfére podujatia. Program doplnili voľno časové aktivity, ku ktorým patrili prehliadka mesta Zadar, návšteva múzeí, výlet do neďalekého najstaršieho historického mesta Nin a solivarov, výlet loďou do národného parku Kornati a neustála možnosť využitia pláže v okolí univerzity.

Táto letná škola je vskutku spojením príjemného s užitočným. Bol to naozaj nezabudnuteľný zážitok, ktorý nám pri každej spomienke vyčarí úsmev na tvári. Nadobudli sme nové kontakty a nadviazali priateľstvá s našimi slovanskými kolegami a dozvedeli sme sa o kultúre a zvykoch v ich krajinách. Ale hlavne sme zistili, ako veľa toho máme spoločného. Preto túto letnú školu vrelo odporúčame aj ostatným študentom. Neváhajte a využite túto možnosť, určite to neolutujete.

Bc. Katarína Vogelová, Bc. Veronika Maťová,
študentky Filozofickej fakulty
foto: Veronika Maťová

KONFERENCIE V ŠPANIELSKU

Mesiac september sa na Katedre pedagogiky Pedagogickej fakulty niesol aj v duchu účasti jej štyroch členov na medzinárodných konferenciách, ktoré sa konali v Španielsku v tom istom čase, i keď na odlišných miestach.

Doc. PaedDr. C. Határ, PhD., a Mgr. P. Jedličková reprezentovali našu univerzitu v krásnom prímorskom či „priatlantickom“ meste Coruña (severozápad Španielskeho kráľovstva) na trojdňovom I. Iberoamerickom kongrese zdravia a pohody na Fakulte fyzioterapie (23. až 25. septembra 2015). Jednotliví účastníci pochádzali okrem hostujúcej krajiny z viacerých častí Latinskej Ameriky, ako napríklad Kuba, Mexiko, Venezuela, Argentína, Brazília či Kolumbia. Európske zastúpenie na konferencii podporili akademickí účastníci z Portugalska a my zo Slovenska. Hlavné referáty prednášané v španielskom jazyku boli tematicky veľmi rôznorodé a zaoberali sa viacerými edukačnými i psychologickými oblasťami ľudského života, ktoré môžu zvýšiť celkovú úroveň i kvalitu zdravotného stavu intaktného či zdravotne postihnutého dieťaťa, dospelávajúceho, dospelého človeka či seniora a prispieť tak k prežívaniu lepšej životnej pohody daného jednotlivca. Členovia našej katedry sa tiež aktívne zapojili do priebehu kongresu prezentovaním svojho príspevku zameraného na oblasť sociálnej andragogiky: Medzigeneračné učenie ako profesijný nástroj sociálneho andragóga v zariadeniach sociálnych služieb.

Ďalšie dve členky katedry, doc. PaedDr. J. Ivanovičová, PhD., a PhDr. A. Klimentová sa v dňoch 22. a 23. septembra 2015 aktívne zúčastnili na medzinárodnom sympóziu na tému „School memories“, ktoré organizovala univerzita v Seville. Účastníkmi sympózia boli vysokoškolskí pedagógovia a výskumní pracovníci nielen z európskych univerzít, ale aj z univerzít v Severnej, Strednej a Južnej Ameriky, Ázie a Austrálie. Účastníci rokovali v troch sekciách: Individuálne spomienky, kolektívne spomienky a politika a miesto spomienok. Rokovacími jazykmi bola španielčina, taliančina, francúzština a angličtina. Členky katedry vystúpili s príspevkom Reminiscencie seniorov na školu a učiteľov v prvej polovici 20. storočia. Vďaka viacdnovému trvaniu vedeckých podujatí sme mohli nadviazať kontakty pre budúcu spoluprácu s odborníkmi z iných univerzít. Zároveň sme mali možnosť v jednotlivých sekciách viac sa podeliť a vzájomne sa obohatiť o získané skúsenosti z praxe.

PhDr. Anna Klimentová, PhD.,
Katedra pedagogiky PF

Jazykové centrum v znamení žurnalistiky

Dňa 19. októbra 2015 pricestoval na našu univerzitu nezvyčajný návštevník z ďalekej Indonézie – Dandi Supriadi, pedagóg Katedry žurnalistiky na Universitas Padjadjaran v Dosene v Indonézii, ktorý momentálne vedecky pôsobí v oblasti internetovej žurnalistiky na Gloucesterskej univerzite v Cheltenhame vo Veľkej Británii. Začínal ako reportér, neskôr si vyskúšal prácu v rozhlase a napokon prácu editora v internetových médiách. Momentálne je lektorom nových médií na vysokej škole a tiež redaktorom v Bandung Citizen Magazine. Našu univerzitu navštívil na pozvanie Jazykového centra Filozofickej fakulty, ktoré rieši grantovú úlohu kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR (KEGA): Tvorba a implementácia inovačných modulov výučby anglického a ruského jazyka pre žurnalistov.

Dandi Supriadi pripravil pre nás, študentov žurnalistiky, dve prednášky. V nich predstavil svoju krajinu, univerzitu, neľahkú prácu novinára v miestnych podmienkach a tiež nové možnosti, ktoré žurnalistike poskytujú moderné technológie. Prvá z prednášok sa konala v stredu 21. októbra a

Prekladateľské reflexie po šiesty krát

Dňa 20. októbra 2015 sa na pôde Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre uskutočnilo podujatie Tvorivé prekladateľské reflexie. Tento ročník niesol podnázov Ideály vs. prax. Jeho hlavným cieľom bolo motivovať študentov prekladateľstva – tlmočníctva a jazykových odborov k prekladateľskému remeslu ako aj poskytnúť im obraz o ich budúcej profesii. Bohatý priestor bol venovaný diskusiám a radám z praxe od odborníkov – prekladateľov, redaktorov, titulkárov či výskumníkov v oblasti translatológie.

Podujatie sa uskutočnilo pod záštitou Katedry translatológie a Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UKF v Nitre. Už šiesty rok sa teší mimoriadnej obľube a návštevnosť je z roka na rok vyššia. Dôvodom je jeho aktuálnosť a otvorený vzťah organizátorov i prednášajúcich k študentom. Hlavná organizátorka projektu, Dr. Emília Perez z Katedry translatológie, vidí význam podujatia v motivovaní budúcej generácie prekladateľov a tlmočníkov: „Hlavný význam Reflexii spočíva práve v snahe motivovať našich študentov. Samozrejme, o to sa snažíme i na hodinách, avšak vždy je iné, keď do bežného priebehu semestra zavíta čerstvý vánok a keď majú študenti možnosť stretnúť sa s osobnosťami z praxe. Vtedy pochopia, že to, čo sa „učia“ na univerzite ich naozaj niekam posúva, a že i napriek skepse, ktorá sa šíri médiami vďaka rôznym rebríčkom a niekedy skutočne zvláštnym štatistikám, im naozaj dáva veľa. To, či a ako to využijú ďalej, je však už len na nich.“

Počas celodenného programu sa návštevníci mohli oboznámiť so situáciou na prekladateľskom trhu na Slovensku, so špecifikami audiovizuálneho prekladu, prekladu beletrie či redaktorskej práce. Dr. Martin Djovčoš je prekladateľ, tlmočník a výskumník z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vo svojom vystúpení ponúkol zaujímavý obraz spojený s požiadavkami súčasného prekladateľského trhu na Slovensku a budúcim prekladateľom poskytol mnohé praktické rady, ktoré majú pri zorientovaní sa v prekladateľskej praxi cenu zlata. Katarína Slivková pôsobiaca ako prekladateľka a redaktorka v slovenskom vydavateľstve (mimochodom absolventka prekladateľstva – tlmočníctva na nitrianskej KTR) sa zamerala na rady v oblasti redaktorskej činnosti a jazykovej úpravy textov. Študenti si mali možnosť vyskúšať stupeň svojej jazykovej i redaktorskej kompetencie na zaujímavých príkladoch. Tretí okruh podujatia bol venovaný audiovizuálnemu prekladu. Titulár Daniel Feranec dovolil nahliadnuť do tajov tvorby slovenského znenia pre viaceré filmy. Barbora Kráľová, zanietena čitateľka a prekladateľka beletrie (taktiež úspešná absolventka translatológie na FF UKF v Nitre) v rozhovore prezradila, aká je situácia s prekladom beletrie na Slovensku, ale aj ako sa jej prekladal celosvetovo známy bestseller Búrka mečov – oceľ a sneh od Georga R. R. Martina. V závere vedúca KTR prof. Edita Gromová vyzdvihla skutočnosť, že úzka spolupráca s odborníkmi a študentmi rovnako ako spätné väzby sú pre budúcu prekladateľskú profesiu veľmi prínosnými. Veríme preto, že pre vynikajúce podujatie s prekladateľskou dušou nemôže byť šiestka posledným číslom.

Mgr. Andrej Zahorák, Katedra translatológie FF,
foto: archív Katedry translatológie

Podujatie sa uskutočnilo vďaka Grantu na podporu športových aktivít a kultúrnej činnosti študentov UKF a je výstupom z projektu: VEGA 1/0547/14 Titulovanie pre nepočujúci: štandard a odporúčania a UGA III/16/2015 Umelecký a audiovizuálny preklad vo výučbe cudzích jazykov a interkultúrnej komunikácie.

bola určená najmä študentom druhého ročníka bakalárskeho štúdia. Dozvedeli sme sa, aké nástrahy sú spojené s novinárskou prácou, to ako novinárov videli ľudia v minulosti, ako sa formoval ich image hrdinov, ktorý sa odrazil i v obrazoch populárnych komixových a filmových postáv superhrdinov (Spiderman, Superman a i.). Predstavil však aj druhú stranu mince, a tou je realita novinárskej práce, kedy sa novinár, ak chce naozaj čestne slúžiť svojmu remeslu a pravdivo informovať o všetkých odhalených skutočnostiach, stáva pre jedných síce hrdinom, ale pre iných nepriateľom. V dôsledku toho sa jeho práca stáva veľmi riskantnou a nebezpečnou, čo potvrdzuje aj stále sa rozširujúci zoznam obetí z radov novinárov, ktorých smrť súvisí najmä s odhaľovaním kriminality, kritikou politickej situácie alebo vojnovým konfliktom v krajine. V druhej prednáške (štvrtok, 22. októbra), venovanej študentom žurnalistiky vyšších

ročníkov, sa Dandi Supriadi zamerl na vplyv nových technológií v práci médií, najmä v novinách. Hovoril o spôsobe, akým môžu novinári spolupracovať s nenovinármí – jednotlivcami, ktorí sami získajú informácie a zverejňujú ich na sociálnych sieťach. Predstavil niektoré možnosti, ako tento typ informácií využiť, ako k nim pristupovať, nakoľko sociálne siete sa stali súčasťou každodenného života väčšiny obyvateľov. Preto sa používanie fotografií a videí, verejne zdieľaných na sociálnych sieťach, stáva bežnou zložkou novinárskej práce. V súčasnej žurnalistike sa presadzujú i ďalšie nové trendy, ktoré sú založené na individuálnej aktivite verejnosti, napr. ľudia, ktorí sami vytvárajú vlastné médiá, napríklad blogy a čoraz populárnejšie videoreportáže na YouTube.

Dr. Supriadi navštívil Slovensko po prvýkrát a podľa jeho slov sa mu tu veľmi páčilo. Tešil sa najmä počasiu,

ktoré bolo príjemnejšie ako v Anglicku, kde momentálne žije, ale obdivoval aj Nitriansky hrad a okolie Nítry.

Michaela Harabišová, študentka žurnalistiky
foto: Martin Kabiček

AGROBIOTECH

Otvorili nové výskumné centrum

V priestoroch Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre 15. októbra slávnostne otvorili Výskumné centrum AgroBioTech. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre a Ústav genetiky a biotechnológií rastlín Slovenskej akadémie vied od roku 2013 do roku 2015 realizuje spoločný projekt Vybudovanie výskumného centra „AgroBioTech“, spolufinancovaný zo štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci Operačného programu Výskum a vývoj, štátneho rozpočtu a vlastných finančných zdrojov univerzity. V rámci neho sa uskutočnila úspešná rekonštrukcia dvoch pavilónov v areáli SPU o celkovej ploche 5 800 m². Tieto tvoria priestorovú podstatu Výskumného centra AgroBioTech, súčasťou ktorého je 25 špecializovaných laboratórií, tri integrálne laboratória a potravinový inkubátor.

Nové výskumné univerzitné pracovisko slávnostne uviedol do života rektor SPU Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD. Pozvanie na otvorenie prijal minister pôdohospodárstva Ľubomír Janhátek, štátny tajomník MŠVVaŠ Vladimír Kováčik, rektor UKF prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., riaditeľ Ústavu genetiky a biotechnológií rastlín doc. RNDr. Ján Salaj, DrSc., predseda NSK Milan Belica, primátor Nitry Jozef Dvonč, nitriansky biskup Mons. Viliam Judák, ako aj ďalší predstavitelia politického a spoločenského života, zástupcovia domácich a zahraničných univerzít a praxe, a zástupcovia fakúlt.

Ako vo svojom príhovore zdôraznil rektor UKF v Nitre prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., zmyslom celého projektu je dať vedcom a vysokoškolským učiteľom dvoch nitrianskych univerzít a Slovenskej akadémie vied plnohodnotne vybavené laboratória, ktoré sú nevyhnutné pre moderný primárny výskum. Celkové výdavky projektu zahrňujúce účasť našej univerzity predstavujú 3 368 661,63 eur a hodnota dvadsiatich piatich zakúpených prístrojov je v sume 3 123 478,80 eur. AgroBioTech na UKF v Nitre realizuje výskum v piatich výskumných laboratóriách vybavených najmodernejšou prístrojovou technikou: Laboratórium molekulárnej biológie, Embryotechnologické laboratórium, Fyziologické laboratórium, Biochemické laboratórium a Laboratórium biológie stresu. „Nedá mi nespomenúť prínos našich odborníkov v rámci Fyziologicko-analytického laboratória, ktoré získalo medzinárodne akceptovateľný certifikát kontroly kvality analýz v German External Quality Assessment Scheme pre toxikologické analýzy v biologickom materiáli,“ informoval rektor Zelenický.

V rámci otvorenia Výskumného centra AgroBioTech sa uskutočnila prehliadka laboratórií, v popoludňajších hodinách sa v kongresovej sále výskumného centra konal odborný program naplnený prednáškami.

-red-, foto: LB

BKM JUNIOR UKF NIITRA

Basketbalový klub
mládeže JUNIOR
Univerzity Konštantína
Filozofa v Nitre

www.bkmnitra.sk

2016

Január							Február							Marec							Apríl							Máj							Jún							Júl							August							September							Október							November							December																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
				1	2	3						4	5						1	2	3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					

Začiatky ruského písomníctva

Knieža Vladimír sa zapísal do dejín ako krstiteľ Ruska. Taktiež od r. 988 zaviedol v Rusku pravoslávne kresťanstvo ako štátne náboženstvo. Odvtedy sa v Rusku začala šíriť ikonomalba a staroslovienčina (neskôr cirkevná slovančina) ako liturgický jazyk, v ktorom sa prepisovali knihy Svätého Písma. Práve preto dostala naša výstava názov Začiatky ruského písomníctva. Písomníctvo je v dejinách Ruska neoddeliteľné od pravoslavia, byzantských umeleckých tradícií aj diela solúnskych bratov Cyrila a Metoda, ktorí priniesli prvý spisovný jazyk Slovanov. Preto exponátmi výstavy boli fotografické reprodukcie pravoslávnych ikon, rukopisných a prvých tlačených kníh, medzi ktorými sa nachádzali unikátne diela ako napr. ikona sv. Jána Krstiteľa, ikona sv. Vladimíra, titulná strana prvej gramatiky východných Slovanov od M. Smotrického a celý rad ďalších vzácných artefaktov.

Vystavovaná expozícia pochádza zo zbierok Moskovského štátneho združeného múzea Kolomenskoje – Izmajlovo – Lefortovo – Ľublino, a jej spoluorganizátormi boli Ruské centrum vedy a kultúry v Bratislave, Zväz Rusov na Slovensku, Katedra rusistiky a Katedra kulturológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre.

Dňa 13. októbra 2015 sa v Galérii na schodoch pri Katedre kulturológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre konala vernisáž venovaná 1000. výročiu úmrtia svätého Vladimíra.

Medzi našich vzácných hostí patrili: prorektorka UKF v Nitre pre vzťahy s verejnosťou a sociálne veci PhDr. Miroslava Líšková, PhD.; prorektor UKF v Nitre pre vzdelávanie PaedDr. Ladislav Baráth, PhD.; dekan Filozofickej fakulty UKF v Nitre prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc.; predsedníčka Zväzu Rusov na Slovensku Ing. Marína Halajiová; vedúca Katedry rusistiky FF UKF prof. PhDr. Jana Sokolová, CSc.; vedúci Katedry kulturológie FF UKF doc. Mgr. Miroslav Ballay, PhD. a ďalší hostia, ktorí navštívili galériu. Atmosféru vernisáže spríjemnil hudobný hosť Radoslav Lakošík. Bolo nám potešením, že na stretnutie s ruskou kultúrou prišlo toľko návštevníkov. Na začiatku nás privítal milými slovami pán dekan a potom sa nám prihovorila v mene organizátorov predsedníčka Zväzu Rusov na Slovensku Ing. Marína Halajiová, ktorá podotkla, že táto vernisáž je významnou kultúrnou udalosťou pre ruskú národnostnú menšinu na Slovensku. Jej hlavnou snahou je zachovanie kultúrnych a náboženských tradícií aj napriek veľkej vzdialenosti od svojich koreňov. V tomto duchu vychovávajú svoje deti a vnukov. Vladimír zjednotil Rusov okolo pravoslávnej cirkvi. Za svoje zásluhy bol Vladimír po smrti vyhlásený za svätého a patrí k najuctievanejším svätcom. Aj preto sme ho našli na niektorých ikonách našej expozície. K tematickej stránke výstavy nám pár slov povedal doc. Jevgenij Jevpak z Katedry rusistiky FF UKF. Milovníci umenia si exponáty mohli prehliadnuť od 5. do 19. októbra 2015.

Mgr. Miriama Juricová, doktorandka Katedry rusistiky FF
foto: Zuzana Kozárová

VERNISÁŽ VÝSTAVY JOZEFA SUŠIENKU

Jeho tvorba je charakteristická postupnou redukciou tvarov až na základné a jednoduché tvary a ich plynutie

Október 2015 bol pre Galériu na schodoch Katedry kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre výnimočný. Okrem toho, že sa v tomto mesiaci konali dve vernisáže zaujímavých výstav, podarilo sa galériu obohatiť o možnosť vystavovať drobné diela sochárstva, keramiky, šperkov a iných umeleckých predmetov. Prvým vystavujúcim bol akademický sochár a keramikár Jozef Sušienka z Hlohovca. Galéria na schodoch otvorila jeho výstavu plastík, keramiky a obrazov. Vernisáž výstavy sa uskutočnila 21. októbra 2015. Vedúci Katedry kulturológie FF UKF v Nitre doc. Mgr. Miroslav Ballay, PhD., počas príhovoru vyzdvihol výnimočnosť podujatia a tento prelomový moment v budujúcej sa histórii Galérie na schodoch. Ako to už býva zvykom, na realizácii vernisáže sa okrem pedagógov podieľali aj študenti katedry. Program hudobným vystúpením spríjemnili študentky Romana Líšková a Nikoleta Valíková.

Akademický sochár Jozef Sušienka sa narodil 1. mája 1937 v Novej Bystrici. Vzdelanie získal v Bratislave na Strednej škole umeleckého priemyslu pod vedením profesora Teodora Lugsu. V rokoch 1958 – 1964 bol poslucháčom Vysokej školy umeleckopriemyselnej v Prahe pod vedením profesora Otta Eckerta, kde absolvoval štúdium v ateliéri keramiky a porcelánu. Sušienkovi pedagogickí tútori ho viedli k návrhom pre ručnú úžitkovú tvorbu, k funkčnosti a zároveň k este-

tickému odkazu úžitkových predmetov. Za svoju tvorbu získal mnoho ocenení doma aj v zahraničí, rovnako rozsiahly je aj výpočet jeho samostatných výstav. Tvorba Jozefa Sušienku je charakteristická postupnou redukciou tvarov až na základné a jednoduché tvary a ich plynutie. Jeho výtvarná reč zdôrazňuje harmóniu a jednoduché formy na úkor tvarovej členitosti. Sleduje tvary, ktoré sú pozorovateľné v prírode, ku ktorej inklinuje. Jeho východiská v prírode je možné identifikovať aj v obrazovej tvorbe, ktorá bola rovnako súčasťou výstavy.

Vystavované pastely tematicky zachytávajú mesto, v ktorom autor od detstva žije – Hlohovec alebo Fraštak a jeho okolie. Vo svojom výtvarnom programe hlása návrat k jednoduchosti, ktorá asociuje prirodzený a harmonický vzťah k prírode. Tá sa mu v jeho umeleckom programe stáva východiskom a istotou. Inšpirácia a v určitých ohľadoch aj determinácia prírodou sa nesie celou jeho umeleckou tvorbou. Pre umelecký prejav Jozefa Sušienku je charakteristický širší prírodný kontext a odkaz jeho diel. Využívaním špecifických umeleckých prostriedkov a jedinečnosťou tvorby zastáva Jozef Sušienka nezastupiteľné miesto v slovenskom výtvarnom umení. Výstava Jozefa Sušienku v Galérii na schodoch Katedry kulturológie FF UKF v Nitre trvala do 27. novembra 2015.

Mgr. Veronika Kudlačáková, PhD.,
Katedra kulturológie FF
foto: Bc. Katarína Fridrichová

Nové výzvy masmediálnej a marketingovej komunikácie

Nové výzvy masmediálnej a marketingovej komunikácie organizuje Katedra masmediálnej komunikácie a reklamy už piaty rok. Tematická oblasť tohto seminára predstavuje hľadanie odpovedí na rozsiahle otázky z oblasti masových médií, ako aj z marketingovej komunikácie. Doktorandi a mladí vedeckí pracovníci si už päť rokov vymieňajú poznatky zo svojej vedeckej činnosti. Tohtoročný seminár sa uskutočnil dňa 28. októbra. Garanciu ročníka prevzali prof. Ing. Jaroslav Světlík, PhD., spolu s doc. PhDr. Evou Fandelovou, PhD., a doc. Mgr. Katarína Fichnová, PhD. Čestného zahájenia seminára sa ujal prof. PhDr. Štefan Gero, CSc., ktorý zhrnul nové výzvy do oblastí nových technológií, nových vedeckých postupov a otázok nového vizuálneho stvárnenia. Aj doc. Mgr. Katarína Fichnová, PhD., v úvodnom slove povzbudila prítomných nádejných vedcov k rozvoju ich tvorivého potenciálu. Ďalší priebeh seminára moderovali Mgr. Hana Kiková a Mgr. Zuzana Bačíková.

Prvou prednášajúcou bola Mgr. Zuzana Bačíková. Vo svojom príspevku „Možnosti a riziká analýzy sentimentu v prostredí sociálnych sietí“ podrobne predstavila jednu z digitálnych metrik, a to konkrétne sentiment a poukázala na determinanty jej polaritu. Príspevok s názvom „Súčasný ponímanie marketingu v spoločnosti“ predniesla Mgr. Dana Hodinková. Vo svojom vystúpení upriamila pozornosť najmä na súčasný zvýšený záujem spoločností o riešenie etických, sociálnych a ekologických otázok. Autorkou príspevku „Food blog na Slovensku z hľadiska zamerania a funkcie“ bola Mgr. Oľga Chalányová. Príspevok s tematikou food blogu vymedzil tematickú a funkčnú orientáciu tohto nového fenoménu v online prostredí. Príspevok „Q-technika ako alternatívny spôsob skúmania percepcie osôb“ predniesla Mgr. Hana Kiková. Prezentovala v ňom postup Q-techniky na príklade skúmania problematiky percepcie spoločensky zodpovednej marketingovej komunikácie. Ďalšou prednášajúcou bola Mgr. et Mgr. Ivana Viteková. Príspevkom „Faktory spotrebiteľského správania v umení a kultúre“ sa venovala oblasti art marketingu. Hovorila o determinantoch, ktoré ovplyvňujú konzumáciu kultúry a umenia cieľovým publikom. Posledný príspevok s názvom „Potenciál dizajnu, graffiti, street artu kritickým pohľadom dizajnéra“ predniesol Mgr. Ján Huňady. Cieľom príspevku bolo vymedzenie a vysvetlenie terminológie a pojmov týkajúcich sa vizuality a textovosti obrazu s dôrazom na typografiu a dizajn vo verejnom priestore vo všetkých jeho formách a výskytoch.

Tematická diverzifikácia tohto ročníka Nových výziev masmediálnej a marketingovej komunikácie sa týkala skutočných výziev – spoločensky zodpovedný marketing, kultúra a umenie, digitálny marketing s ohľadom na vedecko-metodologické postupy.

Mgr. Zuzana Bačíková
interný doktorand, Katedra masmediálnej komunikácie
a reklamy FF

K DVESTOROČNICI ĽUDOVÍTA ŠTÚRA

Slávnostnú akadémiu spoluorganizovala Katedra politológie a európskych štúdií Filozofickej fakulty

Dňa 26. októbra 2015 sa uskutočnila v starej budove Národnej rady Slovenskej republiky slávnostná akadémia pod názvom „Ľudovít Štúr – Európan, národovec a reformátor“, ktorá sa konala pri príležitosti dvestoročnice jeho narodenia (28.10.1815). Okrúhle výročie podnietilo zorganizovať dôstojné pripomenutie si života a diela vedúcej osobnosti našich dejín v prelomových časoch slovenského národného obrodovania a pozrieť sa na ňu z pohľadu 21. storočia. O priestore podujatia rozhodol fakt, že ide aj o spoluzakladateľa prvej Slovenskej národnej rady a poslanca uhorského snemu za kráľovské mesto Zvolen.

Slávnostnú akadémiu otvoril podpredseda NR SR JUDr. Miroslav Číž. Päť nasledujúcich diskusných príspevkov rozobralo život a dielo uhroveckého rodáka rozličných aspektov. Prof. PhDr. Marcela Gbúrová, CSc. (Katedra politológie FF UPJŠ v Košiciach) analyzovala Štúrove postoje v kontexte dobo-

vých trendov európskeho politického myslenia. Rozoberala jeho vplyv na formovanie moderného slovenského národa a predstavy o vývoji národov. Doc. PhDr. Milan Čáky, CSc. (Katedra politológie a európskych štúdií FSV UCM v Trnave) vysvetľoval jeho politické kroky v spojení s vývojom na starom kontinente. Prof. PaedDr. Ľubomír Kralčák, PhD. (Katedra slovenského jazyka FF UKF v Nitre) priblížil účastníkom formovanie spisovnej slovenčiny. Prof. PhDr. Ladislav Čúzy, CSc. (Katedra slovenskej literatúry a literárnej vedy FF UK v Bratislave) vykreslil Štúra ako literáta a estetika. Prof. PhDr. Svetozár Krno, CSc. (Katedra politológie a európskych štúdií FF UKF v Nitre) sa vo svojom príspevku zaoberal teóriami osobnosti a prínosom spomínaného rodáka z Uhrovcu.

Podujatie organizovala Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky v spolupráci s Katedrou politológie a európskych

štúdií Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a ďalšími katedrami iných pracovísk. Aj preto medzi poslucháčmi, ktorí reprezentovali spoločensko-vedný front Slovenska, poslancov NR SR, literátov a novinárov, sedeli aj tri desiatky študentov z našej školy. Veľkosť osobností nehodnotíme podľa úspešnosti ich životopisu, ale podľa toho, čo zanechali, keď už dávno nie sú fyzicky medzi nami. Mnohokrát sa stáva, že celá generácia utrpí historickú porážku, neskoršie obdobie ich mnohé myšlienky osvojíme. Podľa Konstantina Stanislavského: „neexistujú veľké a malé role, sú iba veľkí a malí herci.“ Štúr sa podujal na veľmi náročnú rolu. Slušne ju zvládol. Myslím si, že keď sme sa už rozhodli oceňovať osobnosti osobitným zákonom, nemali by sme na neho zabudnúť.

prof. PhDr. Svetozár Krno, CSc.,
Katedra politológie a európskych štúdií FF
foto: Martin Lednický

DANTE E MUSICA

Každý „správny“ Talian i taliančinár vie, že tento rok sa nesie v duchu 750. výročia narodenia najznámejšieho toskánskeho autora, povestného otca taliančiny a tvorcu Božskej komédie, Danteho Alighierioho (1265 – 1321). Na Týždeň talianskeho jazyka vo svete (19. - 24. október 2015) zároveň pripadla téma „Hudba v taliančine, taliančina

v hudbe“, vďaka čomu sa tieto dve významné udalosti na Katedre romanistiky Filozofickej fakulty UKF spojili a 22. októbra mali študenti i vyučujúci našej alma mater možnosť započúvať sa do veršov druhého spevu Očistca. Lectio magistralis „Dante e hudba“ profesora Giana Maria Anselmiho z Bolonskej univerzity sa konala v spolupráci s Talianskym kultúrnym inštitútom a pod vedením profesora Michelangela Zaccarella (UKF, Verona). Profesor Anselmi zvýraznil význam Danteho ako osobnosti, ktorá spolu s Goethem a Shakespearom formovala a ovplyvnila naše vnímanie sveta. Božská komédia bola revolučným dielom stredoveku, pretože bola napísaná v ľudovom jazyku, aby mohla ľahko preniknúť v širokém masám pospolitého ľudu a vzdelávať ho vo filozofii, literatúre, teológii, či kultúre. Taktiež autorove vedomosti z anatómie, matematiky, astronómie svedčia o jeho erudovanosti. Literatúra bola pre talianskeho autora nositeľkou poznania – aj preto si za svojho sprievodcu troma

záhrobnými ríšami, peklom, očistcom a rajom, zvolil básnika Vergília. Hudba je pre nás prirodzenou súčasťou života, obklopuje nás, kedykoľvek si zmyslíme, máme ju k dispozícii na akomkoľvek mieste cez mobily, internet, počítač. V stredoveku však bola takmer výhradne chrámového charakteru, stačí si spomenúť gregoriánsky chorál – objektívny a neosobný. Cirkev k svetskej hudbe pristupovala s podozrením, preto bola zriedkavá, prevažne inštrumentálna ako sprievod k čítanému slovu, prednesu, či tancu. Na takomto pozadí vnímame o to viac kontrast medzi tmou, trýznou, bolesťou a smútkom v pekle, kde je doslova nemysliteľný výskyt hudby a jej príjemných, útešných tónov, a v očistci a raji. Profesor počas lectio čítal, vysvetľoval a komentoval epizódu na brehu pod Očistcovou horou, kde sa Dante stretáva so svojím dávny priateľom, hudobníkom Casellom, ktorý sa nachádza v skupinke ľudí smerujúcich k hore očistiť sa. Tento zhudobnil Danteho poéziu, a tak ho básnik požiada, aby

mu zahral. Vidíme, ako hudba spája ľudí, zjednocuje, oživuje priateľstvá. Už po prvých tónoch sa všetci nechávajú unášať príjemnými tónmi, no pozabudnú na vyššie ciele, vlastné smerovanie k záchrane duše... Po lectio magistralis nasledovali otázky a diskusia. Keďže jesenné slnečné počasie prišlo, prof. Anselmi mal možnosť spolu s našimi kolegami z Katedry romanistiky dr. Di Vicom a doc. Grittmom, spoznávať krásy Nitry – Župné a Pribinovo námestie, podvečerný Nitriansky hrad či nočné mesto. Prednáška určite rozšírila kultúrne i literárne obzory a veríme, že vzbudila záujem našich študentov-romanistov venovať sa výnimočnému dielu Danteho Alighierioho, ktoré sa i v súčasnosti teší veľkému záujmu nielen vedeckej obce, ale i bežných čitateľov na celom svete.

Mgr. Monika Šavelová,
doktorandka Katedry romanistiky FF
foto: Ing. Monika Šutková

ÚSPECH NA KOŠICKOM MARATÓNE

V rámci 92. ročníka Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach sa 4. októbra 2015 uskutočnil Univerzitný beh v disciplíne 10x4,2 km, ktorého sa zúčastnila aj štafeta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V konkurencii slovenských univerzitných štafiet a štafiet športových gymnázií sa štafeta UKF umiestnila na 1. mieste s výsledným časom 2:47,52 hod. V hodnotení najlepších univerzitných bežcov a bežkýň sa na 1. mieste umiestnili v kategórii mužov Dávid Mazúch (17:18,0 min) a Lucia Janečková (15:39,0 min). Nižšie menovaným ďakujeme za vzornú reprezentáciu a šírenie dobrého mena univerzity. Štafeta UKF: Marek Halmo, Ján Píala, Adam Gerbel, Dávid Mazúch, Stanislav Mrva, Barbora Kluvánková, Barbara Báková, Daniela Šimíková, Boris Lesčan, Lucia Janečková.

doc. PaedDr. Jaroslav Brodání, PhD.,
organizátor výpravy,
Katedra telesnej výchovy a športu PF
foto: autor

Študenti UKF druhí na Hokejovom turnaji univerzít

Dňa 4. novembra 2015 sa na Zimnom štadióne Vladimíra Dzurilla, Bratislava – Ružinov, konal Hokejový turnaj univerzít Slovenskej republiky 2015. Študenti Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre pod vedením PaedDr. Jaroslava Krajčoviča, PhD., z Katedry telesnej výchovy a športu Pedagogickej fakulty UKF v Nitre po troch vyhratých zápasoch vo svojej skupine (UKF-STU BA 4:1, UKF-UPJŠ KE 5:0, UKF-UNIZA 6:0) nastúpili do finále proti obhajcovi prvenstva z minulého roku - Univerzite Komenského v Bratislave. Nakoniec po náročnom zápase im podľahli 0:2 a obsadili 2. miesto. Chlapcom blahoželáme k úspechu a ďakujeme za úspešnú reprezentáciu našej univerzity! Turnaja sa zúčastnilo 8. mužstiev z univerzít celého Slovenska. Organizátori: Slovenská asociácia univerzitného športu (SAUŠ), Slovenský

zväz ľadového hokeja (SZLH), Mestská časť Bratislava – Ružinov (MČ BA - Ružinov) a Ružinovský športový klub (RŠK) zvládli prípravu podujatia na výbornej úrovni. Súpiska: Šumichrast Martin, Stankovič Patrik, Paluš Martin,

Paluš Michal, Ivan Mário, Bránik Matúš, Caglevič Petar, Konc Richard, Fiala Tomáš, Vrto Juraj, Ozimák Denis, Fúsa Ivan, Gašparovič Juraj, Megyesy Tomáš, Pitkanič Mário, Bevilagua Miroslav, Luley Filip, Kišš Matej, Piačka Edmund, Konc Daniel, Bačkor Patrik, Halo Juraj, Karařová Paulína.

doc. PaedDr. Nora Halmová, PhD.,
Katedry telesnej výchovy a športu PF
foto: Matej Kišš

HABILITÁCIA PaedDr. ZITY JENISOVEJ, PhD.

Dňa 8. októbra 2015 obhajovala naša kolegyňa PaedDr. Zita Jenisová, PhD., svoju habilitačnú prácu s názvom "Vyučovanie chémie v dobe digitálnych technológií" pred Komisiou pre habilitačné konanie

a Vedeckou radou Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave v odbore 1.1.10 odborová didaktika – teória chemického vzdelávania. Pani doktorka Jenisová sa od začiatku pôsobenia na našej katedre venuje didaktike chémie a implementácii informačno – komunikačných technológií do vyučovania chémie. Jej pedagogické pôsobenie, publikačné výstupy, ako aj profesijný rast sú dobrou prezentáciou nášho pracoviska, fakulty a univerzity. Našej kolegyni srdečne blahoželáme a prajeme veľa síl do ďalšej práce.

Kolektív Katedry chémie
foto: archív ZJ

Naša univerzita bola jedným z organizátorov už 50. ročníka Nitrianskeho lekárskeho dňa, ktorý sa uskutočnil v utorok 22. septembra 2015. Jubilejný ročník, ktorého ústrednou témou bola otázka „Quo vadis medicína“, slávnostne otvorili prof. MUDr. Anna Líšková, PhD., hlavná organizátorka a odborná garantka podujatia, prof. MUDr. Peter Krišťufek, CSc., prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti, a PhDr. Miroslava Líšková, PhD., prorektorka pre vzťahy s verejnosťou a sociálne veci UKF v Nitre. Odborného podujatia, ktorého jednotlivé prednášky zdôrazňovali multidisciplinárny pohľad na starostlivosť o pacienta, historický exkurz v rámci špecializácií či nové trendy v starostlivosti, sa zúčastnili študenti Fakulty sociálnych vecí a zdravotníctva - odborov Ošetrovateľstvo a Urgentná zdravotná starostlivosť. Prednášajúcimi boli vyučujúci z Katedry ošetrovateľstva a Katedry klinických disciplín a urgentnej medicíny. Podujatie, na ktorom rezonovala tiež problematika celoživotného vzdelávania, bolo pre univerzitu príkladom dobrej spolupráce s praxou, ktorá má v zdravotníckych odboroch tradíciu.

PhDr. Miroslava Líšková, PhD.,
prorektorka pre vzťahy s verejnosťou a sociálne veci
UKF, foto: LB

AKADEMICKÉ ORGÁNY ZASADALI

V pondelok 28. septembra 2015 sa na spoločnom zasadnutí stretli členovia Akademického senátu Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre ako najvyššieho iniciatívneho, koordinačného a kontrolného orgánu univerzitnej samosprávy. Jednou z hlavných tém programu bola informácia o Komplexnej akreditácii, ktorú prezentoval rektor univerzity prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc.

Ďalšia podrobná prezentácia a diskusia k tomuto bodu pokračovala v poobedňajších hodinách na Zasadnutí Akademickej obce UKF v Nitre, ktorú tvoria vysokoškolskí učiteľia a výskumní pracovníci, ďalší zamestnanci a študenti vysokej školy.

-red-

Pohyb a kvalita života

„Pohyb je dar, darujeme ho sebe i druhým“ - v duchu tohto hesla sa nieslo rokovanie celej konferencie 17. septembra 2015, ktorá sa konala na Katedre telesnej výchovy a športu Pedagogickej fakulty UKF v Nitre pod záštitou dekanu PF. Konferenciu oficiálne otvorila dekan prof. PhDr. Eva Szorádová, CSc., a všetkých účastníkov privítala vedúca katedry doc. PaedDr. Nora Halmová, PhD. Vstupnú prednášku s názvom „Physical activity in sociological perspective: Sedentary way of life versus active ways of transportation“ prezentoval prof. PhDr. Aleš Sekot, CSc., z Fakulty športových štúdií Masarykovej univerzity v Brne. Rokovanie konferencie malo tri tema-

tické okruhy v jazyku slovenskom, českom a anglickom: Pohyb a kvalita života, Pohybová aktivita populácie, Zdravie a možnosti jeho ovplyvňovania. Na konferencii odznelo spolu 30 príspevkov zo Slovenska, Čiech, Poľska a Ukrajiny. Z podnetných príspevkov a z bohatej diskusie si odniesli účastníci do praxe nové poznatky z oblasti vplyvu pohybu na kvalitu života. Každý účastník konferencie dostal zborník

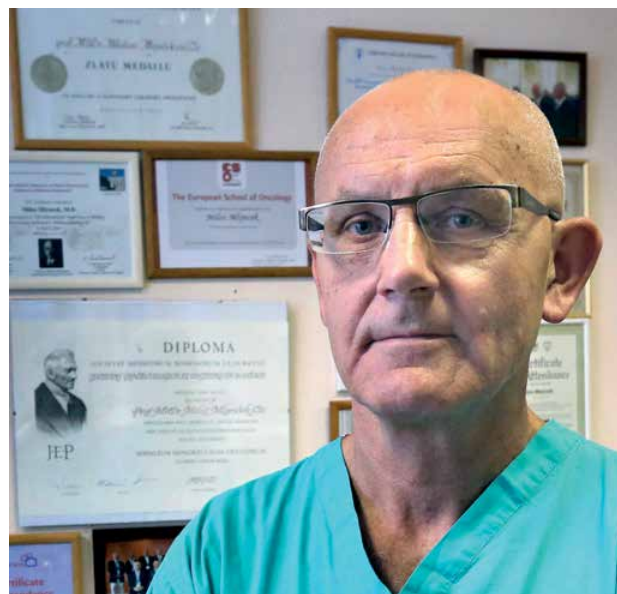
príspevkov v tlačenej i v elektronickej forme. Zborník je súčasťou výskumnej úlohy MŠ SR KEGA 014UKF-4/2013 „Zvyšovanie kvality a úrovne zdravia adolescentov prostriedkami pohybovej aktivity na základných a stredných školách.“

doc. PaedDr. Vladimír Šutka, CSc.,
Katedra telesnej výchovy a športu PF
foto: Ivan Vasiľovský

ODBORNÍK NAŠEJ UNIVERZITY MEDZI TOP LEKÁRMÍ

Zdravotnícke noviny v spolupráci s Hospodárskymi novinami zorganizovali už štvrtý ročník jedinečného projektu TOP Lekári na Slovensku IV, ktorého cieľom je predstaviť špičku odborníkov u nás. Tento rok boli nominovaní lekári zo špecializácií genetika, traumatológia, radiačná onkológia, angiológia, hepatológia, onkogyneológia, cievna chirurgia, paliatívna medicína a LDCH, fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia, všeobecný lekár pre deti a dorast a urgentná medicína. V špecializácii onkogyneológia získal najviac hlasov prof. MUDr. Miloš Mlynček, CSc., prednosta Gynekologicko-pôrodnicej kliniky fakultnej nemocnice Nitra a profesor Katedry ošetrovateľstva Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre. Cieľom spoločného diela Hospodárskych a Zdravotníckych novín bolo predstaviť jedných z najlepších odborníkov v slovenskej medicíne. Nominovaných vybrali hlavní odborníci ministerstva zdravotníctva, oslovené štátne a súkromné nemocnice i čitatelia Zdravotníckych novín. Výsledkom bolo vyše sto nominovaných lekárov, z ktorých odborníci hlasovaním vybrali 33 najlepších z 11 špecializácií. Výsledkom hlasovania bude výnimočná publikácia TOP Lekári na Slovensku IV.

-red-, foto: Pavol Funtál

OCENENIA PRACOVNÍKOV A ŠTUDENTOV FILOZOFICKEJ FAKULTY

V ostatnom čase zaznamenala Filozofická fakulta viaceré významné ocenenia svojich pracovníkov i študentov. Literárny fond ocenil Prémiou za vedeckú a odbornú literatúru za rok 2014 Prof. PaedDr. Ľubomíra Kralčáka, PhD. z Katedry slovenského jazyka za dielo Pôvod hlholiky a Konštantínov kód. Slovenský filmový zväz, Únia slovenských televíznych tvorcov a Literárny fond udelil Tvorivú prémii za audiovizuálnu teóriu a kritiku doc. Mgr. Jurajovi Malíčovi, PhD. z Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie za knihu Naše filmové storočie. Ocenenie Sekcie pre vedeckú a odbornú literatúru Literárneho fondu za najlepšie práce Študentskej vedeckej konferencie v

akademickom roku 2014/2015 v podobe prémie získali: Bc. Marek Druga z Katedry histórie za prácu Stredoveké kostoly v Rákoši, v Turčianskom Jasene a v Žehre (školiťel doc. PhDr. Ing. Miroslav Glejtek, PhD.); Bc. Katarína Šedíková z Katedry romanistiky za prácu Ženská postava v poviedkach Lucie Etxebarriovej a Uršuly Kovalyk (školiťelka PhDr. Petra Pappová, PhD.); a Bc. Veronika Fraňová z Katedry translitológie za prácu Titulovanie pre nepočujúcich v slovenskom kontexte (školiťelka Mgr. Emília Perez, PhD.).

Naši študenti sa zapojili so svojimi originálnymi prácami, ktoré sú tematicky venované problematike násilia, xenofóbie, rasizmu, netolerancie a ďalších nehumánnych prejavov v slovenskom i medzinárodnom kontexte, aj do celoštátnej súťaže o Cenu Daniela Tupého. Komisia pre udeľovanie ceny sa po dôkladnom vyhodnotení rozhodla odovzdať cenu za 2. miesto v spoločensko-vednej a humanitnej sekcii Bc. Veronike Dzikovej z Katedry histórie za prácu Kolektívna vina Nemcov zo Starej Lesnej a Malduru.

Tieto celoslovenské ocenenia inštitúcií, ktoré podporujú vznik nových diel z oblasti slovenskej kultúry a vedy, vystihujú dlhodobé zámery fakulty podporovať vedeckú činnosť svojich pracovníkov i poslucháčov. Oceneným prajeme mnoho ďalších tvorivých nápadov a úspechov.

doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD.,
prodekan pre vedu, výskum a postgraduálne formy štúdia FF

Návšteva veľvyslankyne Českej republiky

Dňa 14. októbra 2015 navštívila Fakultu stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre veľvyslankyňa Českej republiky na Slovensku Ing. Livia Klausová, CSc. Na pôdu FŠS zavítala v sprievode rektora UKF prof. RNDr. Ľubomíra Zelenického, CSc., a 1. tajomníka Veľvyslanectva ČR Mgr. Ondřeja Pometla. Privítali ju dekan FŠS RNDr. Attila Komzsík, PhD., a riaditeľ Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr prof. PhDr. Tibor Žilka, DrSc., ktorí pani veľvyslankyňu informovali o poslaní a aktivitách FŠS a Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr. Keďže Fakulta stredoeurópskych štúdií patrí medzi popredné slovenské vysokoškolské inštitúcie venujúce sa skúmaniu a výučbe českého jazyka a kultúry, záujmom veľvyslankyne bolo zintenzívniť vzájomnú komunikáciu a spoluprácu oboch inštitúcií. Prisľúbila vedeniu FŠS pomoc pri návšteve českých odborníkov na jej pôde i pri organizovaní spoločných

podujatí venujúcich sa českej kultúre. Veľvyslanectvo ČR a FŠS už dlhodobo spolupracujú pri organizovaní medzinárodnej odbornej konferencie Česká literatúra a film, ktorej tretí ročník sa uskutočnil na pôde Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr FŠS 13. októbra tohto roku.

Mgr. art. Štefan Timko, PhD.,
Ústav stredoeur. jazykov
a kultúr FŠS
foto: Andráš Kelemen

ÚSPECH V LITERÁRNEJ SÚŤAŽI

Víťazom literárnej súťaže pre študentov vysokých škôl Matičná esej na tému Odkaz Ľudovíta Štúra dnešku sa stal Milan Kolesík z Univerzity Konštantína filozofa v Nitre s esejou Ľudovít Štúr ako osobnosť svojej i našej doby. Vyhlásenie výsledkov súťaže bolo programovou súčasťou osláv 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra, ktoré sa konali 24. októbra v Uhrovci. TASR o tom informoval vedecký tajomník Matice slovenskej (MS) Peter Cabaďaj. Druhé miesto získala Romana Švecová z UKF Nitra a tretie Vladimíra Vrajová z Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici. „Zameraním a cieľom súťaže bolo esejistickou formou reflektovať mnohostrannú osobnosť a nadčasový odkaz Ľ. Štúra a jeho generácie. Do súťaže, ktorej uzávierka bola 31. júla, poslalo texty 127 študentov vysokých škôl zo Slovenska i Česka,“ uviedol Cabaďaj. Autori víťazných esejí získali finančnú odmenu, ich texty uverejnia v literárnej prílohe Slovenských národných novín Orol tatranský, dodal vedecký tajomník MS.

Zdroj: TASR

ŠTUDENTKA KATEDRY HUDBY TRETIA V PESNIČKOVEJ SÚŤAŽI

Vynikajúcemu výsledku v 31. ročníku piesňovej autorskej tvorby Košický zlatý poklad sa môže tešiť Jana Jónášová, študentka Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Spomedzi 170 prihlásených skladieb postúpila výberom poroty priamo do finále pieseň Fantázia, ktorej hudbu zložil Pavol Brezina (Katedra hudby, PF, UKF) a text zložila Jana Jónášová (HUTJ). Vo finále sa predstavilo 12 účinkujúcich a pieseň Fantázia získala 3. miesto vďaka hlasom poroty v zložení Igor Timko, Peter Bič, Zoltán Sallai, Peter Cmorik, Juraj Vančík, Vincent Štofaník a Juraj Hidvéghy.

Pieseň Fantázia si môžete vypočuť na nasledovnom odkaze:
<https://soundcloud.com/bluerecording/fantazia>.

Mgr. Pavol Brezina, PhD.,
Katedra hudby PF

Žurnalistika v čase stereotypov a predsudkov

V Univerzitnom tvorivom ateliéri UKF sa 26. októbra 2015 uskutočnila diskusia na tému žurnalistika v čase stereotypov a predsudkov. Diskusiu zameranú na aktuálnu problematiku mediálnej produkcie a novinárskej činnosti zorganizovala Katedra žurnalistiky FF UKF v Nitre. Pozvanie na ňu prijali Jarmila Vaňová z organizácie Roma media a Azim Farhadi z Inštitútu pre migráciu a komunikáciu. Hlavnou témou diskusie boli stereotypy a predsudky, ktorých sa novinári dopúšťajú pri informovaní o etnických a náboženských menšinách žijúcich na Slovensku. Hostia diskusie, Jarmila Vaňová a Azim Farhadi, sa aktívne podieľajú na informovaní o Rómoch a migrantoch či už prostredníctvom relácií Rómsky magazín SoVekeres, Integruj!, Tu sme doma, taktiež dokumentov, ale aj organizovaním kultúrnych a spoločenských aktivít a vyhľadávaním talentov a osobností. Kritické hlasy z úst hostí zazneli nielen na adresu novinárov spravodajstva, ktorí často informujú bez dostatočných vedomostí o problematike, ale aj do vlastných radov. Cieľom diskusie bolo podnietiť v študentoch kritický pohľad na ich budúcu prácu a záujem o problematiku života menšín na Slovensku.

Mgr. Andrea Chlebcová Hečková, PhD.,
organizačný garant a moderátor podujatia
foto: Martin Kabiček

Problémy a výzvy Európskej únie

Dňa 19. októbra 2015 sa uskutočnila prednáška s názvom Európska únia a postoj k otázke utečencov, ktorú organizoval Ústav maďarskej jazykovedy a literárnej vedy FSŠ UKF v Nitre. Prednášku Ing. Józsefa Nagya uviedol prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., rektor UKF v Nitre, a RNDr. Attila Komzsík, PhD., dekan FSŠ UKF v Nitre a následne moderoval doc. JUDr. PaedDr. Ivan Podhorec, PhD. Aktuálnosť nastoleného rámca oslovila študentov i pedagógov, čo dokumentovala aj bohatá účasť a následná diskusia. Ako na to upozorňuje aj samotný názov prednášky, Ing. J. Nagy sa zameriaval na bezpečnostnú a zahraničnú politiku Európskej únie, ktorej podobu i možnosti výrazne determinuje rozdielnosť zahraničnej politiky i záujmov 28 členských krajín. Konkretizoval to na príklade riešenia migračnej otázky, ktorou reflektoval problém samotného rozhodovacieho mechanizmu, uprednostňujúceho záujmy národných štátov pred celkom, t. j. v prípade nehody politiky členských štátov absentuje záväzný predpis, ktorý by ich zaväzoval k jednotnému postupu.

Dominika Lukáčová a Mgr. Tomáš Móri,
študenti FSŠ, foto: LB

ÚSKALIA ŽURNALISTICKEJ A MASMEDIÁLNEJ KOMUNIKÁCIE V SÚČASNOSTI

Katedra žurnalistiky Filozofickej fakulty UKF v Nitre zorganizovala koncom októbra 2015 druhý ročník medzinárodnej vedeckej konferencie s názvom Úskalia žurnalistickej a masmediálnej komunikácie v súčasnosti, ktorá v štyroch sekciách poskytla priestor na prezentáciu rôznorodých pohľadov na oblasť žurnalistickej, masmediálnej a marketingovej komunikácie. V sekcii Umenie a médiá zazneli príspevky na tému knižná „klasika“ v televíznom mediálnom priestore, vplyv médií na hodnotovú orientáciu človeka, šport a športové celebrity v dokumentárnom a hranom filme, metafora, ktoré žijeme, rozhlasový fičér či iracionálna propaganda v médiách; sekcia Reklama, marketing a PR upriamila pozornosť na logo ako súčasť marketingovej komunikácie štátu a na súvislosti tvorby kolektívnej pamäti a reprezentáciu kultúry v marketingovej komunikácii vybraných destinácií turizmu. Postaveniu žurnalistickej a masmediálnej komunikácie v súčasnosti, metažurnalistickej diskusii novinárov, rozdielom v kvantite mužských a ženských rečových prejavov v slovenských médiách, bulvarizácii televízneho spravodajstva, axiologickému rozmeru a moderátorskému štýlu vybraných televíznych relácií/moderátorov, rétorike spravodajskej fotografie a komunitným médiám na Slovensku sa venovala sekcia Žurnalistika

a masmédiá; problematiku korporátnej zodpovednosti v médiách, humanizácie médií prostredníctvom práva, etiky a morálky či netikety v elektronickom prostredí otvorila sekcia Mediálne právo a etika v médiách. Prezentované témy i následné diskusie odbornej i študentskej verejnosti v jednotlivých sekciách potvrdili, že oblasť žurnalistiky a masových médií nastoľuje široké spektrum otázok a podnetov, ktoré sa môžu stať potenciálnymi témami v ďalších ročníkoch konferencie. Konferencia bola organizovaná z projektu UGA I - 15-217-02.

PhDr. Jitka Rožňová, PhD.,
Katedra žurnalistiky FF, foto: Mgr. Martin Kabiček

Učiteľ v digitálnej ére

Budúci učitelia prídu do praxe
už technologicky zdatní

Študenti Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorí sa pripravujú na učiteľskú dráhu už nebudú dohŕňať deficit v ovládaní technológií až po nástupe do zamestnania. Vďaka účasti univerzity v projekte „Škola na dotyk Univerzita“ majú možnosť naučiť sa pracovať s technológiami a ich využitím vo výučbe ešte počas štúdia na univerzite. „V čase, keď boli dnešní učitelia študentmi, boli tieto technológie cenovo nedostupné alebo ani neexistovali. Preto sa súčasní učitelia učia pracovať s nimi popri svojej učiteľskej práci, čo je pre nich dosť náročné. Náš projekt sa tomu snaží predísť tým, že sa

budúci učitelia naučia pracovať s technológiami ešte počas svojho štúdia a do praxe prídu technologicky zdatní,“ hovorí Ján Machaj, riaditeľ neziskovej organizácie EDULAB, ktorá projekt „Škola na dotyk Univerzita“ spolu s UKF v Nitre realizuje.

Jedným z predmetov, kde nachádzajú dotykové technológie v rámci štúdia na UKF uplatnenie, je matematika. Vo vyučovaní matematiky pracuje učiteľ často s abstraktnými konceptami, ktoré sú pre žiakov náročné na predstavivosť a správne pochopenie. Jednou z metód, ktorú môže učiteľ pri vysvetľovaní aplikovať, je metóda názornosti. Napríklad, riešenie geometrických úloh v matematike základnej a strednej školy je nemožné si predstaviť bez názornosti, bez kreslenia obrázkov. Dotykové technológie sú v tomto učiteľovi veľmi nápomocné. V súčasnosti je dostupného veľa matematického softvéru, ktorý dokáže vytvárať aj tie najzložitejšie geometrické riešenia bez toho, aby bolo potrebné zdĺhavo kresliť kriedou po tabuli. Pridanou hodnotou je interaktivita – učiteľ, či žiak môže meniť parametre geometrickej úlohy a uvidí, ako sa dynamicky menia rôzne vzťahy medzi jej jednotlivými prvkami. „Mnohé naše matematické predstavy sú bez dynamického nazerania nepresné a často skreslené. Pri náročných matematických pojmoch a vzťahoch potrebujeme vidieť, o čom sa učíme. Dotykové technológie umožňujú aplikovať princíp názornosti na novej, interaktívnej a dynamickej úrovni a objavovať matematické objekty a také vzťahy medzi nimi, ktoré boli v tradičnom vyučovaní skryté, či nedostupné,“ vysvetľuje doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD., z Katedry matematiky, FPV UKF v Nitre.

Práve princíp názornosti bol stredobodom prezentácie, ktorá sa konala na UKF dňa 11. novembra 2015, keď učiteľ vytvoril krátke video, v ktorom sa zobrazí geometrický útvar a vybraný matematický jav, súvisiaci s daným útvarom, sa dynamicky mení, napríklad dĺžka prepony pravouhlého trojuholníka. Úlohou študenta učiteľstva bolo pomocou tabletu nahráť komentár k pozorovanému javu. Cieľom zadania bolo komentovaním precvičovať schopnosť budúceho učiteľa matematiky formulovať matematické myšlienky a demonštrovať vlastné pochopenie témy.

Ján Machaj, EDULAB
foto: LB

RYTIER MEDZI VYDAVATEĽMI

Koloman Kertész Bagala je
vydavateľom, orientujúcim sa na
múžickú literatúru.

Vo vydavateľstve KK Bagala, ktoré založil v roku 1991, vyšlo už vyše 400 kníh. Aj keď sa venuje predovšetkým slovenskej literatúre, nie je typickým vydavateľom. Jeho odlišnosť spočíva nielen v zápale, ktorý do práce vkladá, ale najmä v osobnom presvedčení, že Slovensko disponuje autormi so skutočnou tvorivou silou. Vďaka tomu, že dokázal povolať a záľuby sklbiť do jedného, vydavateľstvo vytrvalo aj v náročných časoch a v marci bude oslavovať už svoje 25. výročie založenia. Napriek ťažkým začiatkom, počas ktorých sa pán Bagala stal samoukom ako v grafickej, tak aj ekonomickej rovine, vydavateľstvo sa postupne dostávalo do povedomia verejnosti. Graduujúci úspech potvrdzovali aj prichádzajúce ponuky na vydanie rukopisov. Ich počet, ktorý ročne už presahoval dve stovky, pána Bagalu inšpiroval k vytvoreniu literárnej súťaže Poviedka. Jej prostredníctvom, a prostredníctvom odbornej poroty, dostali mnohí začínajúci autori šancu zviditeľniť sa a dokázať svoj talent. Víťazi sa vyhlasujú každoročne a slovenská literatúra je teda pričinením vydavateľstva KK Bagala pravidelne obohacovaná o cenné diela. Viac ako 10 000 príspevkov, ktoré sa od spustenia súťaže vo vydavateľstve ocitli, svedčí o kreativite i literárnom povedomí Slovákov. Samozrejme, v prvom rade ide vždy o kvalitu a nie kvantitu diel. Aj keď je aktivita začínajúcich autorov dôležitá, dôležitejšia je hodnota vyprodukovaných prác. Drvivú väčšinu z nich je porota nútená zo súťaže vyradiť. Aby nešla na úkor kvality, často nemá inú možnosť, než oceniť menej autorov. Najtalentovanejší víťazi sa však mnohokrát dočkajú vydania vlastnej knihy.

Rozdiel medzi vydavateľstvom KK Bagala a inými slovenskými vydavateľstvami je najvýraznejší v otázke cieľa vydateľskej činnosti. Po kríze v rokoch 2006 a 2007 sa knižný trh preorganizoval a priniesol mnohé negatívne fenomény. Zmenili sa najmä predstavy súčasných obchodníkov o obraze moderných kníhkupectiev. Dominantné postavenie zaujali veľké obchodné reťazce s dezorientujúcim a chaoticky usporiadaným množstvom tovaru, po ktorých sa zákazník môže túlať, poprípade si pri tom dať kávičku. Dovtedajšia predstava o kníhkupectve ako o kultúrnej inštitúcii, v ktorej sa zákazník má s predavačom o čom porozprávať, pretože sa im prekrývajú hobby, na Slovensku vymiera. Kým na edičný plán niektorých vydavateľstiev vplýva finančný zisk, vydavateľstvo KK Bagala sa pridrižiava zásady propagovať umeleckú literatúru, a to bez ohľadu na nižší počet predaných kníh. Neuznáva postup, v ktorom sa do edičného plánu zaraďujú všetky publikácie, ktoré na základe prieskumu trhu dosiahnu vysokú predajnosť. Logike veľkých vydavateľstiev sa tvrdohlavo vyhyba a zachováva si kladný postoj k literatúre, ktorá v čitateľovi zanecháva hlbšiu myšlienkovú stopu, má záračnú schopnosť zastaviť ho a nechá ho premýšľať vlastnou, jedinečnou cestou.

Adriana Bolyová,
študentka (Editorstvo a vydavateľská prax, 2. ročník)
foto: Veronika Rácová

Cena rektora za medzinárodne akceptovanú publikačnú činnosť

Prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., rektor UKF v Nitre rozhodnutím zo dňa 26. októbra 2015 udelil Cenu rektora za medzinárodne akceptovanú publikačnú činnosť zamestnancom univerzity a doktorandom v dennej forme štúdia za publikácie evidované v medzinárodných databázach Web of Knowledge a Scopus za obdobie vykazovania október 2014 – september 2015. Podmienkou pre udelenie Ceny rektora bola evidencia publikácie v knižničnom informačnom systéme UKF (KIS) a uvedenie afiliácie k UKF v publikácii. Udelenie ceny rektora, ktorá je spojená s finančným ohodnotením, má podnecovať zamestnancov a doktorandov k intenzívnemu tvorivej

činnosti, vytváraniu pozitívneho obrazu univerzity a zlepšeniu postavenia univerzity pri vonkajších hodnoteniach, vrátane hodnotenia v procesoch komplexnej akreditácie. V tomto hodnotenom období rektor ocenil 150 zamestnancov a 19 denných doktorandov za 190 publikačných jednotiek. Celkový trend a rast publikačnej aktivity svedčí o dobrom tvorivom potenciáli autorov. Za túto činnosť rektor UKF v Nitre vyslovuje zamestnancom poďakovanie. Ocenenie bude v zmysle čl. 2 Smernice UKF č. 2/2012 Oceňovanie zamestnancov UKF a doktorandov v dennej forme štúdia za mimoriadne výsledky vo vedeckej a umeleckej činnosti zamestnancom spojené s priznaním mimoriadnych odmien a doktorandom formou motivačných štipendií. V prípade spoluautorstva sa odmena, resp. motivačné štipendium delí počtom spoluautorov z UKF.

prof. Ing. Zdenka Rózová, CSc.,
prorektorka pre vedeckovýskumnú činnosť

UNIKÁTNY ATLAS TATIER

Atlas vznikol
aj v spolupráci
s Katedrou geografie
a regionálneho
rozvoja FPV UKF
v Nitre

V Tatranskom parku narodowom v Zakopanem v Poľsku sa konalo dňa 23. septembra 2015 stretnutie s tvorcami odbornej publikácie ATLAS TATR – neživá príroda. Atlas bol vydaný nielen pre oblasť poľských Tatier, ale aj pre slovenskú časť pohoria. V histórii je to vôbec prvé dielo tohto druhu, týkajúce sa Tatier ako celku. Jeho vytvorenie si vyžadovalo úzku spoluprácu vyše 100 odborníkov z oboch strán hranice. Atlas vznikol aj vďaka tomu, že pri jeho koncipovaní pomohli odborníci z Poľskej spoločnosti priateľov vied o Zemi, zo Správy TANAPu a ŠL TANAPu, ako aj z akademických pracovísk či univerzít. Jedným z participujúcich bol aj prof. PhDr. RNDr. Martin Boltižiar, PhD., z Katedry geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre, ktorý bližšie unikátny atlas aj predstavil.

jazykoch – poľsky, slovensky a anglicky. Týka sa to jednak všetkých máp ako aj sprievodného textu uvádzaného na jednotlivých mapových listoch a tiež všeobecného textu uvádzaného k jednotlivým kapitolám v brožúre formátu A5, ktorá je súčasťou veľkoformátového puzdra atlasu.

Prof. Boltižiar je spoluautorom geomorfologickej mapy, znázorňujúcej povrch Tatier, ktorá je publikovaná v atlase pod názvom „Reliéf“. Aj pre tento účel bol riešený v rokoch 2013-2014 na Katedre geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre medzinárodný projekt agentúry APVV s názvom „Geomorfologický výskum Tatier ako východisko pre poznanie súčasných zmien vysokohorského prostredia“. Nefahkej úlohy vytvoriť originálnu mapu celého územia Tatier sa zhostil spolu s poľskými geomorfológmi. Poľskú časť zostavili dr. Wojciech Raczkowski, dr.hab. Zofia Raczkowska, slovenskú prof. Martin Boltižiar. Jej zostavenie bolo odvážnym a zároveň odborne i časovo pomerne náročným krokom. Jej tvorba trvala takmer 2 roky. Hlavnými príčinami bola nekompatibilita už existujúcich starších geomorfologických máp mierok 1:50 000 poľskej a slovenskej geomorfologickej mapy od Lukniša (1968) a Klimaszewského (1985), a to ako z hľadiska použitia legendy jednotlivých genetických geomorfologických foriem,

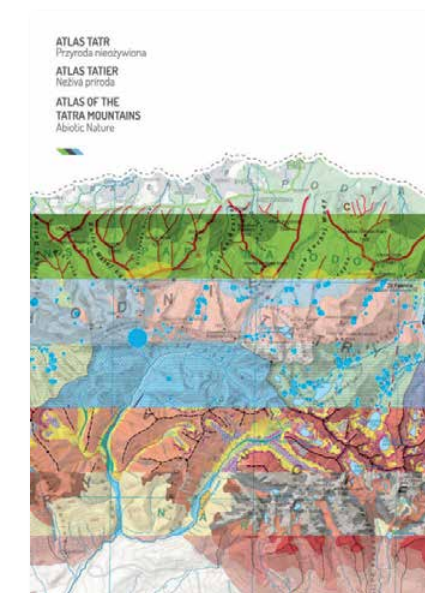
tak i najnovších súčasných poznatkov o jednotlivých formách, resp. ich priestorového rozšírenia. Príkladom môže byť výskyt foriem tzv. kamenných ladovcov („rock glacier“), ktoré ani jeden z autorov nevyčlenil ako samostatnú formu, napriek tomu, že majú svoju špecifickú genézu, líšiacu sa od iných foriem, ktorá sa prejavuje soliflukčným tečením za pomoci intersticiálneho ľadu). Taktiež bolo nutné vypracovať úplne novú originálnu geomorfologickú mapu Západných Tatier, nakoľko doteraz žiadna neexistovala, resp. doterajšie práce podávajú len čiastkové výsledky geomorfologického mapovania vybraných dolín (napr. práce Klapoty, Zasadneho, Hrešku, Stankovianskeho a i.). Z tohto dôvodu bola nutná na vypracovanie novej mapy tohto územia báza viacročného terénneho výskumu, dostupných leteckých ortofotomáp, geologickej mapy Nemčoka a

kol. (1994) v mierke 1:50 000, v ktorej kvartérny pokryv zostavil dr. Rudolf Halouzka, odchovanec prof. Lukniša. Prezentovaná mapa v mierke 1:100 000 je originálnou z viacerých hľadísk. Je prvou digitálnou ucelenou geomorfologickou mapou celého územia Tatier (ako slovenskej, tak i poľskej časti) v relevantnej mierke. Legenda mapy bola odvodená a doplnená na základe oficiálne schválenej legendy v Poľsku pre geomorfologické mapovanie v mierke 1:100 000. Mapa je k dispozícii v troch digitálnych vrstvách (body, línie, plochy) vo vektorovom formáte pre ďalšie využitie v prostredí geografických informačných systémov (GIS). Vzhľadom na mierku sú pochopiteľne viaceré formy zgeneralizované (napr. guliaky, nunataky), resp. niektoré formy vekovo nerozlíšené (napr. morény). I z tohto dôvodu sa v budúcnosti uvažuje z hľadiska mapova-

ných foriem o vypracovaní podrobnejšej digitálnej geomorfologickej mapy Tatier v mierke 1:50 000, resp. 1: 25 000, ktorá by explicitne zahŕňala aj morfodynamické atribúty. Autori s úctou venovali mapu svetlej pamiatke prof. RNDr. Michala Lukniša, DrSc., ktorého osobnosť ako aj publikované práce z oblasti geomorfológie Tatier zostávajú veľkou a trvalou inšpiráciou pre ďalšie výskumné aktivity autorov.

Záverom možno konštatovať, že nový „Atlas Tatier – neživá príroda“ poskytuje veľkú inšpiráciu pre ďalšie výskumy vedeckým pracovníkom a bude určite hodnotným informačným zdrojom pre každého záujemcu o Tatry.

Zdroj: Správa TANAP,
Martin Boltižiar, foto: autor

„Nie každý bude Einstein, možno niekto bude John Lennon. Ale to je na živote práve krásne.“

Anna Chlupíková

Je šestnásty rok riaditeľkou Základnej školy v Novákoch. Podporuje nadšenie učiteľov, ich vzdelávanie sa, rôznorodé formy vyučovania, zapájanie sa do projektov a experimentov. Neznáša formalizmus, prázdne slová, povrchnosť, zbytočnú byrokráciu. V škole zaviedla úplnú elektronizáciu dokumentácie. Školský vzdelávací program pod jej vedením obohacuje rad netradičných kurzov prierezových tém. Rada diskutuje v rôznych pracovných i neformálnych skupinách o školstve a cestách k jeho zlepšeniu s cieľom pomôcť každému dieťaťu.

Pani Chlupíková, otázka hneď na úvod – ako si spomínate na štúdium na Pedagogickej fakulte v Nitre?

Vyšťudovala som slovenský jazyk – hudobnú výchovu v rokoch 1979 až 1984. Dodnes mi hrôzu naháňa spomienka na pána profesora Popoviča, ktorý bol na nás veľmi prísny, ale keď som sa už konečne naučila význam pojmov z literárnej teórie, šlo to dobre. Milovala som prednášky pána docenta Libu, ktorého som si veľmi vážila aj ako človeka. Vždy som mala rada hudbu, hrala som na mnohých hudobných nástrojoch, ale so spevom som sa dosť trápila pod vedením pani Ďurindovej, alebo teda ona so mnou. Štúdium som brala veľmi vážne, cítila som zodpovednosť najmä voči rodičom, ktorí umožnili študovať všetkým svojim trom dcéram na vysokej škole za veľkých obetí z ich strany. Mala som rada to, čo som študovala, venovala som sa ŠVOČ, ale aj akciám s chalanmi z „družobného krúžku“ z vtedajšej Poľnohospodárskej. Krásny život – plný, náročný, veselý.

V školstve pracujete už 31 rokov. Vždy ste chceli byť učiteľkou? Baví vás ešte učenie?

Áno, vyšťudovala som najskôr Strednú pedagogickú školu v Leviciach, kde sme dostali dobré základy – samostatnosti, zodpovednosti, pedagogického taktu, skúsenosti, ale kde sme získali aj krásne priateľstvá, ktoré trvajú dodnes. Potom už moja cesta smerovala samozrejme na Pedagogickú fakultu. Či ma baví učenie? Som riaditeľkou 16 rokov. Keď som unavená, smutná, znechutená z riadenia, stačí prísť do triedy... decká ma nabíjajú neskutočnou energiou. Stále v nich vidím samé dobro. Očakávajú, že ich budeme ľubiť, nielen učiť a keď to tak je, vracajú nám tú lásku, priateľstvo, porozumenie v každom svojom okamihu. Decká sú dokonalé. Potom neskôr ich môžu zmeniť údery tohto sveta, ale tu, v základnej škole, máte čisté duše, ktoré túžia po vašej pozornosti, priamosti, čestnosti, spravodlivosti. Nielen po vedomostiach.

Za ten čas sa určite veľa zmenilo. K lepšiemu? Zmenili sa zrejme aj deti a ich rodičia...

No, najviac som sa zmenila ja. Vyrástla som z „predpisovej“ pani učiteľky. Pamätám si na krok, ktorý ma dosť ovplyvnil. Do školy ešte okolo r. 1990 prišiel žiak s ostro zelenými vlasmi. Viete si predstaviť to pobúrenie nielen pedagogického zboru, ale i mňa samotnej, keď som ešte pár dní predtým čítala žiakom školský poriadok s vetou – „Do školy chodí žiak slušne, nevýstredne upravený“? Samozrejme, nasledovalo

„Všetko – známky, triedna kniha, triedne výkazy i iná dokumentácia sú u nás elektronické.“

predvolanie rodiča, ktorý sa ma opýtal „osudnú“ vetu: „A učí sa môj syn na vyučovaní, správa sa slušne? Ak nie, budem s vami riešiť tento problém. Ak áno, niet sa o čom rozprávať.“ A ja som vtedy pochopila, že musím učiť a vidieť deti v ich pestrofarebnosti, nielen vlasov, ale celej osobnosti. Odvtedy učím s oveľa väčšou voľnosťou

a radosťou v duši. Aké sú dnešné deti? Práve dnes sme tu mali návštevu učiteľov z Čiech, ktorí skonštatovali, že máme dobré deti. Je to však zásluha našich učiteľov - ich trpezlivosť, počúvanie detí, pozornosť voči ich problémom sa vracia v detskej spokojnosti. Deti a rodičia sú stále takí istí – závisí od toho, ako ich chcete vidieť. Mnohí rodičia majú oprávnené požiadavky, chcú sa rozprávať o svojich deťoch, mnohí do školy neprídu, z rôznych dôvodov, ale mám šťastie, že som len raz stretla takých, ktorí svoje dieťa nemilovali. Skončili na súde a deti im odobrali. Princíp však zostáva rovnaký – ak ukážete rodičovi snahu po spolupráci, vráti sa vám to. Niekde to ide ťažšie, niekde rýchlejšie. Ale dobrá komunikácia a načúvanie druhým sú základom pre získanie si partnerstva. Dôležité je však priznať si, že ani učiteľ nie je dokonalý, vševediaci, vo všetkom stopercentný a že niekedy môže napr. aj rodič mať pravdu. Veľa sa zmenilo v chode školy – máme právnu subjektivitu, riaditeľ má omnoho väčšiu zodpovednosť, veľa povinností, jeho práca si vyžaduje veľmi veľa zručností a schopností. Dá sa to zvládnuť len s dobrým kolektívom pedagógov, inak nie.

Na škole, kde ste riaditeľkou, robíte spoločne s pedagogickým kolektívom množstvo netradičných a neformálnych aktivít. Môžete nám povedať aké a čo je ich cieľom?

Ja sa nesmierne teším z nášho pedagogického kolektívu, som vďačná za každého jedného učiteľa. Bez jediného centu osobného príplatku už roky realizujú rad netradičných foriem vyučovania, niekedy stačí len nadhodiť tému a oni už po večeroch vymýšľajú, ako ju uchopiť. Klasické hodiny striedame s tematickými dňami, kde vekovo zmiešané skupiny žiakov plnia úlohy v rôznych oblastiach tematického vyučovania, robíme so žiakmi všetky možné kurzy, ktoré sme si nastavili v Školskom vzdelávacom programe – turistický, korčuľarský, lyžiarsky, environmentálny, plavecký, kurz osobnostného rozvoja, privolávame si rodičov či občanov na tvorivé dielne, športové podujatia, kde zápolia celé rodiny navzájom, vyučujeme s tabletmi, vonku, na exkurziách, v netradičných projektoch – I KID startup. Hovorme o jedle, Oci, mami, cvičte s nami, Na bicykli bezpečne, vedieme rad krúžkov... Je toho veľa, stačí sa k nám prísť pozrieť.

→
ČLÁNOK
POKRAČUJE
NA ĎALŠEJ
STRANE

Sú mladí pedagógovia ochotní robiť takéto aktivity? Máte dostatok personálnych kapacít na ne?

My sme tu všetci mladí :D a všetci robíme. Partia skvelých ľudí, jeden dokáže nadchnúť druhého, dajú sa navzájom strhnúť. A to bez príplatkov a bez odmien. Kapacít nikdy nie je dosť. Viem si predstaviť školu úplne inak, s adekvátnym počtom asistentov, so psychológom, pracovníkom voľného času... Žiaľ, financie nám toho veľa nedovoľujú, ale pomáha nám napr. aj náš zriaďovateľ, ktorý nám platí špeciálneho pedagóga, ktorého máme ako jediná škola v obvode. Potrebovali by sme veľa, veľa asistentov pre integrované deti, s týmto nedostatkom sa neviem a nemôžem vysporiadať.

Vo svojej škole ste zaviedli úplnú elektronizáciu dokumentácie. V čom sú jej výhody? Ako sa vám to podarilo? Dáte návod aj ostatným učiteľom?

Vyplýva to z toho, že ja neznášam formalizmus. Keď som videla zmätok, ktorý spôsobovalo vyplňanie triednych výkazov našim učiteľom, hľadala som logické a jednoduchšie riešenie. A ono existovalo v elektronickej podobe, ktorú mi predstavila p. Anka Gottweisová. Jej otvorenosť novým veciam ma úplne nadchla a očarila. Zistila som, že veci sa dajú robiť aj inak – najmä rýchlejšie, jednoduchšie a presnejšie. Druhým vzorom je pre mňa moja kamarátka Janka Kontúrová, riaditeľka ZŠ Bošany, veľký bojovník proti byrokracii. Spolu s ňou sme už dospeli do štádia, kedy sa u nás kladie dôraz na vyučovací proces a nie na papiere. Naši učelia sú úplne oslobodení od akýchkoľvek „vypisovačiek“. Všetko – známky, triedna kniha, triedne výkazy i iná dokumentácia sú elektronickou, veľmi jednoduchou záležitosťou, ktorá im umožňuje venovať sa podstatnejším veciam v škole. Veľa o tom rozprávam na rôznych konferenciách, máme skupinu „elektronických“ škôl na facebooku, kde si navzájom radíme. Veľmi ochotne a rada vítam tých, čo prichádzajú s cieľom niečo nové sa naučiť priamo k nám do školy či telefonujú. Všeobecná rada však je – nebojte sa vykročiť zo svojho kruhu a hľadať jednoduchšie cesty.

„Po zvýšení platov bude možné robiť aj kvalitatívne selekcie.“

Byť učiteľom nie je zamestnanie, ale poslanie – platí podľa vás táto veta? Chcú byť vôbec ešte mladí ľudia, ktorí sa hlásia na vysoké školy, učiteľmi?

Mám bývalú žiačku, ktorá tento rok ukončí Pedagogickú fakultu a teším sa, že chce vykonávať toto povolanie. Viem však o mnohých, ktorí si učiteľovanie vybrali len preto, aby mali nejakú vysokú školu. A keďže som členkou mnohých profesionálnych i občianskych združení, predkladám aj rad riešení tohto problému, píšem o nich, verejne diskutujem. Ale to je na dlhý, dlhý samostatný článok :D Jedno však viem isto – dokedy bude plat učiteľa taký, ako je, tento stav sa nezmení. Po zvýšení platov bude možné robiť aj kvalitatívne selekcie. Lebo ani nadšený učiteľ si zo svojho „poslania“ nekúpi chlieb v obchode.

V čom vidíte výhody „učiteľovania“? Čo by podľa vás pomohlo tomu, aby viac študentov zostalo pri učení?

Je toho veľa. Samozrejme, vyšší plat, aby do školstva prilákal aj tých ľudí, ktorí sú šikovní a „kradnú“ nám ich firmy a spoločnosti, ktoré ich lepšie zaplatia. Ale nielen plat – potrebujeme štátnu podporu – jednoduché pravidlá, menej zviazanosti, viac slobody v práci, viac dôvery, že v školách vieme, čo robíme, možnosť spolupráce so zahraničím, vyzdvihnutie šikovných učiteľov a dobré materiálne vybavenie škôl.

Ste zástankyňou voľnejšieho štátneho vzdelávacieho programu. Prečo?

Navštívila som veľa rôznych škôl na Slovensku. Tak, ako sa učí u nás, nemôžu učiť svojich žiakov vo

výberovej škole, lebo si môžu dovoliť vyššie nároky na nich, na druhej strane náš druhák z podnetnej rodiny bude isto na tom lepšie ako dieťa so sociálne zanedbaného prostredia. Štátny vzdelávací program by mal tieto rozdielnosti akceptovať a umožniť školám prispôbiť si ho svojim podmienkam pri zachovaní výstupných štandardov na konci vzdelávacieho stupňa. Samozrejme, za podpory štátu. Ide nám predsa o to, aby sa každé dieťa počas vzdelávania čo najviac posúvalo k lepšiemu. Vytvorme školám také podmienky, aby deti nielen „boli“ v škole, ale aby sme každé jedno dieťa poznali, mali priestor, čas a silu ho individuálne podporovať. Nie každý bude Einstein, možno niekto bude John Lennon. Ale to je na živote práve krásne. A my sme tí kúzelníci, ktorí to v dieťati môžeme objaviť.

Za rozhovor ďakuje Mgr. Jana Krajčovičová,
foto: LB

ÚSPEŠNÉ PREDNÁŠKOVÉ POBYTY V NÓRSKU A NA ISLANDE

V dňoch 12. až 19. septembra 2015 boli úspešne realizované ďalšie aktivity univerzitného projektu Európskeho hospodárskeho spoločenstva „Zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania na základe rozvoja inštitucionálnej spolupráce“. Krátkodobé prednáškové pobyty realizoval riešiteľský kolektív z troch katedier Fakulty prírodných vied UKF v Nitre: Katedra matematiky - doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD., (vedec-ký garant projektu), prof. RNDr. Anna Tirpáková, CSc., Mgr. Zuzana Naštická (doktorandka); Katedra ekológie a environmentalistiky - Mgr. Imrich Jakab, PhD., Mgr. Martin Zemko (doktorand); Katedra fyziky - PaedDr. Boris Lacsny, PhD.

Témy prednášok s anotáciami sú dostupné na webovej stránke projektu. Vyučovanie prebiehalo v anglickom jazyku. Témy prednášok boli konzultované s predstaviteľmi partnerských univerzít v Bergene a v Reykjavíku. Všetky prednášky sa stretli s pozitívnym ohlasom u študentov a tiež u akademických pracovníkov oboch partnerských univerzít. Odborný a spoločenský program bol zabezpečený na katedrách matematiky, fyziky, geografie a geológie.

Riešiteľský kolektív z FPV UKF v Nitre bol na univerzite v Bergene prijatý prodekanom Haraldom Walderhaugom a vedúcim katedry matematiky Sigmundom Selbergom.

Na celouniverzitných pracoviskách navštívených univerzít sa diskutovalo o možnostiach spolupráce v ďalších oblastiach. Výsledkom sú pripravené bilaterálne dohody mobilít študentov a vysokoškolských učiteľov Erasmus+ na roky 2016-2021. Krátkodobý pobyt bol venovaný i rozhovorom o samotnom projekte, jeho zmyslu a význame v akademickom živote partnerských fakúlt a univerzít, ako aj príprave nasledujúcich aktivít projektu.

doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD.,
Katedra matematiky FPV,
foto: autor

NOVÝ PROJEKT ERASMUS+

Pedagogická fakulta úspešná v podaní nového projektu

V marci 2015 podala Pedagogická fakulta UKF v Nitre prihlášku do Národnej agentúry so žiadosťou o získanie finančného príspevku z programu Erasmus+, v Kľúčovej akcii 201: Strategické partnerstvá pre školské vzdelávanie. Výsledkom výberového konania bola informácia, že projekt s názvom „Transnational exchange of good CLIL practice among European Educational Institutions“ bol úspešne prijatý, pod číslom 2015-1-SK01-KA201-008937, na obdobie od 1.9.2015 – 31.8.2017, s prideleným finančným rozpočtom do výšky 128 810,- EUR. Zodpovednou riešiteľkou projektu je PaedDr. Jana Luprichová, PhD. (Centrum celoživotného vzdelávania, dekanát PF). Riešiteľský kolektív za PF tvoria nadšenci pre CLIL metodiku z Katedry lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií – prof. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD., ako expert pre problematiku CLIL, a Mgr. Elena Kováčiková, PhD., spoluriešiteľka projektu za PF UKF. Nakoľko je projekt zaradený do

Kľúčovej akcii: Strategické partnerstvá, už aj z názvu akcie vyplýva, že pôjde o partnerstvá v rámci krajín Európskej únie. Celkovo je do projektu zapojených 5 partnerov z piatich krajín: Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta so sídlom v Trnave, Slovensko; Daugavpils pilsetas Izglitibas parvalde so sídlom v Daugavpils, Lotyšsko; Vilnius Jonas Basanavicius progimnazija so sídlom vo Vilnius, Litva; Alströmergymnasiet so sídlom v Alingsås, Švédsko; Consejería de Desarrollo Economico y Competitividad-Eusko Jaurlaritza-Gobierno Vasco so sídlom v Bilbao, Španielsko; a Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovensko, ako koordinátor.

Zámer projektu vychádza zo Strategického rámca pre vzdelávanie a odbornú prípravu 2020, ktorého jedným z cieľov je zvýšiť zamestnateľnosť mladých ľudí prostredníctvom zvýšenia ich jazykových a komunikačných zručností v cudzom

jazyku. Zároveň sme do projektu predstavili cieľ dokumentu Prehodnotenie vzdelávania, v rámci ktorého Európska komisia zverejnila víziu vzdelávania v snahe posilniť ekonomický rast a konkurencieschopnosť. Keďže slabé jazykové zručnosti sú väčšinou najčastejšou prekážkou vstupu mladých ľudí na pracovný trh, cieľom projektu je zvýšiť jazykové zručnosti mládeže pomocou inovatívnych metód vo výučbe cudzích jazykov a metodika CLIL je určite jednou z nich.

V súlade so zámerom projektu, sme stanovili niekoľko cieľov:

- navrhnuť a pilotne overiť Modulárny e-tréningový kurz pre európskych učiteľov metodiky CLIL;
- navrhnuť, pilotne overiť a spustiť novú webovú platformu (www.educilil.eu), ktorej súčasťou bude okrem navrhovaného modulárneho kurzu aj metodická podpora pre CLIL učiteľov s možnosťou získania certifikátu o úspešnom absolvovaní CLIL prípravy, vrátane metodických listov pre primárne, nižšie stredné a úplne stredné vzdelávanie, ako aj autentické video nahrávky z CLIL hodín. Samozrejme, že predmetná doména bude prístupná pre všetkých nadšencov metodiky CLIL bezplatne.

V neposlednom rade, cieľom projektu je vypracovať komparatívnu analýzu z obzervácií CLIL hodín v jednotlivých partnerských krajinách a výsledky analýzy prezentovať na vedeckých konferenciách, fórach a časopisoch. Celý projekt vyvrcholí medzinárodnou konferenciou, na ktorú budú prizvaní odborníci z oblasti vzdelávania v cudzích jazykoch. Konferencia sa uskutoční v máji 2017.

PaedDr. Jana Luprichová, PhD.,
Pedagogická fakulta UKF v Nitre

Prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc.

Podstatnú časť svojej vedeckej kariéry zasvätil teórii vyučovania matematiky

V jesennom období tohto roku sa významný člen našej akademickej obce, prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc. (Katedra matematiky FPV UKF v Nitre), dožil významného životného jubilea - 80-tich rokov. Narodil sa 20. októbra 1935 v malej dedinke Mankovce v okrese Zlaté Moravce. Po maturite študoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave, kde v roku 1959 ukončil svoje štúdium s vyznamenaním. Od 1. apríla 1960 začal pracovať na Pedagogickom inštitúte v Nitre, konkrétne na vtedajšej Katedre prírodných vied. V úvode svojej kariéry nasmeroval vedeckú dráhu v matematike na výskum ortogonálnych polynómov pri riešení diferenciálnych rovníc. Treba uviesť, že súbežne so základným výskumom v oblasti algebraickej geometrie sa venoval aj pedagogickému výskumu v oblasti didaktiky matematiky a teórie vyučovania matematiky.

Práve teórii vyučovania matematiky zasvätil podstatnú časť svojej vedeckej kariéry, aby tým naplnil svoj životný cieľ z mladosti - stať sa dobrým učiteľom. A tak prirodzene, dominantné v jeho vedeckej činnosti sú práce z oblasti teórie vyučovania matematiky: 6 monografií, 9 vysokoškolských učebníc, 43 vysokoškolských učebných textov, 64 učebníc pre základné školy, 22 učebníc pre stredné školy, 19 odborných a iných knižných publikácií, 11 metodických príručiek a viac ako 100 vedeckých príspevkov.

Prof. Ondrej Šedivý, v priebehu času pôsobil na viacerých riadiacich postoch. Bol viackrát vedúcim katedry matematiky (1977 – 1988, 1996 – 1999, 2002 – 2012), prodekanom (1970 – 1988), dekanom Pedagogickej fakulty v Nitre (1988 – 1989) a dekanom Fakulty prírodných vied UKF v Nitre (1992 – 2002). Ako člen akademických senátov vo viacerých časových obdobiach, podpredseda Správnej rady UKF a akademickej funkcionár bol vždy príkladným, zameraným a plne akceptovaným reprezentantom našej vysokej školy.

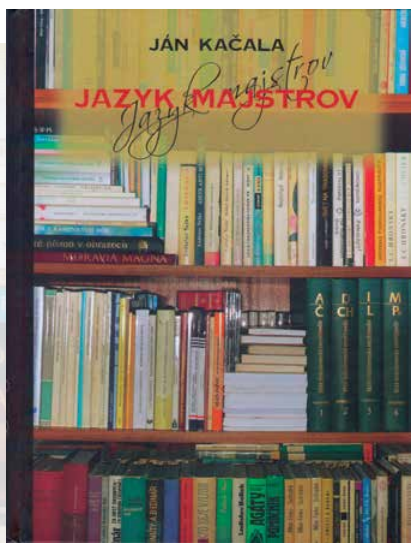
Za mnohé zásluhy mu boli udelené rôzne významné počty, medaily a vyznamenania, medzi ktoré určite patrí aj udelenie najvyššieho ocenenia, aké môžu byť udelené ministrom školstva - Veľkej medaily sv. Gorazda za výnimočné celoživotné dielo pri výchove generácií učiteľov matematiky a za významný vedecký prínos v oblasti teórie vyučovania matematiky.

Z uvedeného vyplýva, že prof. Ondrej Šedivý bol nielen očitým svedkom premien našej Alma mater, ale aj jeho príčinou si naša univerzita udržala svoje postavenie v systéme vysokých škôl na Slovensku. V mene celej akademickej obce mu týmto spôsobom vyjadrujeme vďaka a želáme hlavne pevné zdravie i mnoho síl do ďalšej tvorivej činnosti.

RNDr. Dušan Vallo, PhD.,
prodekan pre vzdelávaciu činnosť FPV, foto: LB

Literárny jazyk...

...AKO NÁRODNÝ PRAMEŇ KULTÚRNEHO A DUCHOVNÉHO BOHATSTVA

Literárny jazyk predstavuje prameň duchovného a kultúrneho bohatstva príslušného národného spoločenstva. Okrem toho, že je nositeľom estetických kvalít, informačnej hodnoty a jedným z významných elementov podporujúcich národnú suverenitu, predstavuje nenahraditeľný zdroj rozvíjania spisovného jazyka. Jeho tvorcovia sú považovaní za jazykové vzory, osobnosti, autority vo sfére ovládania či kultivovania jazyka. Oprávnené im môžeme prisúdiť oslovenie „majstri slova“. Práve im a ich jazykovému majstrovstvu sa venuje popredný slovenský lingvista a univerzitný profesor Ján Kačala vo svojej šestnástej samostatnej vedeckej monografii s názvom Jazyk majstrov.

Túto myšlienkovito nesmierne bohatú knihu vydal v roku 2014 Spolok slovenských spisovateľov. Tematické zameranie publikácie nenaznačuje len názov monografie, ale aj jej obálka, ktorá fotograficky zachytáva diela významných predstaviteľov slovenskej literárnej kultúry, tvoriacej imanentnú súčasť nášho kultúrneho bohatstva. Primárnym motivačným impulzom ku knižnému vydaniu autorových jazykových analýz, ako aj jazykovokultúrnych či všeobecnejšie ladených textov venujúcich sa fenoménu jazyka, bol neutíchajúci záujem o literárny jazyk, o jeho význam nielen pri naplňaní estetického zámeru tvorcu literárneho diela, ale najmä pri kreovaní spisovného jazyka. Monografia Jazyk majstrov je už tretou publikáciou Jána Kačalu, v ktorej sa jeho záujem koncentruje na problematiku literárneho jazyka. Produktom dlhodobého vedeckého skúmania a sondovania vo vodách našej národnej a jazykovej kultúry sú aj diela Kultúrne rozmery jazyka. Úvahy jazykovedca (1997) a Slovenčina v literárnej praxi (2006).

Texty najnovšej vedeckej monografie Jazyk majstrov sú zaradené do troch kapitol s rozsahom 162 strán (vrátane statí: Predslov a Namiesto záveru). Okrem analýz

jazyka a štýlu popredných predstaviteľov slovenskej literatúry, ktoré tvoria dominantnú časť publikácie (II. a III. kapitola), pozornosti autora neunikli ani aktuálne problémy jazykovej praxe či jazykové otázky všeobecnejšieho charakteru (I. kapitola), napríklad problematika jazykovej profesionálnosti (predovšetkým vo sfére verejnoprávných médií) alebo otázka jazykových vzorov (osobností), formujúcich sa najmä prostredníctvom literárneho jazyka. V súvislosti s názvom prelomovej básnickej zbierky Milana Rúfusa Až dozrieme, obsahujúcej jazykovú chybu (relevantný tvar je Až dozrejeme), odpovedá na otázku, či neustále opakovaná chyba prestáva byť chybou. Je neprechýľovanie ženských priezvisk v súlade s jazykovými zákonitosťami slovenského jazyka? Aká je jeho motivácia? Aj na tieto otázky nájdeme v monografii uspokojivé a odborne podložené odpovede. Autorov dlhodobý a hlboký záujem o literárny jazyk sa prejavuje predovšetkým v analytických statiach práce. Ján Kačala vychádza z presvedčenia, že kultivovaný spisovný jazyk žije najmä v literárnych dielach, preto si zaslúži zo strany jazykovedcov neustály odborný záujem. Jednotlivé texty, zaradené do II. a III. kapitoly s názvami Literárny jazyk v zrkadle vedy a Majstri básnického jazyka o jazyku, ponúkajú čitateľovi odborné analýzy jazyka a štýlu, ako aj relácie jazyka a estetického či poznávacieho zámeru daného literárneho diela. Predmetom rozboru sú tematicky i žánrovo rôznorodé texty, ktoré autorovi umožnili poodhaliť rozmanité zákutia nášho jazyka. Zákutia, z ktorých čerpajú tvorivé jazykové osobnosti, „majstri slova“, aby dosiahli svoj autorský zámer a zároveň obohacovali a rozvíjali spisovný jazyk. Napriek tomu, že Ján Kačala koncentruje svoju pozornosť najmä na diela súčasných autorov (Mária Bátorová, Juraj Šebesta, Antónia Revajová, Slavka Liptáková, Emil Benčík a iní), úvodnú stať venuje tvorcom prozaického jazyka slovenskej realistickej literatúry - Martinovi Kukučínovi. Autorovi, ktorý vo svojich literárnych dielach obsiahol nesmierne bohatstvo jazykových prostriedkov a vytvoril obraz kultivovanej literárnej

reči na konci 19. storočia. Zámerom Jána Kačalu bolo zdôrazniť, že Martin Kukučín bol majstrom nielen v oblasti slovnej zásoby a štýlu, ale aj vo sfére využívania syntaktických či gramatických prostriedkov, ako je gramatická osoba a gramatická kategória spôsobu. Svojím výnimočným literárnym dielom otvoril novú epochu v slovenskej literatúre a súčasne aj vo vývine spisovnej slovenčiny.

Vedecká monografia Jazyk majstrov dokazuje, že Ján Kačala je nielen popredným jazykovedcom, ale aj výborným znalcom literárnej vedy a literárnej histórie. Svoje tvrdenia opiera o nesmierne bohatstvo ukážok a príkladov vyxcerpovaných z konkrétnych umeleckých diel. Monografia odhaľuje a upozorňuje aj na menšie nedostatky analyzovaných kníh v podobe jazykových, pravopisných či korektorských chýb, ktoré by sa dali odstrániť pri dôslednejšej záverečnej redakcii textu. Vzhľadom na vedecký, ale zároveň živý a ľahko zrozumiteľný spôsob skoncipovania môže odborná publikácia slúžiť ako inšpiračný zdroj ďalšieho skúmania literárneho jazyka, ako vzor analýzy jazyka a štýlu literárneho diela v relácii k autorskému zámeru. Zároveň je prameňom poznávania nášho národného zdroja istoty - slovenčiny, ktorá žije a rozvíja sa predovšetkým v literárnom jazyku popredných jazykových osobností. Osobností, ktoré prispievajú k obrode národného jazyka a spoločnosti. Monografia je preto prístupná širokému okruhu čitateľov disponujúcich neutíchajúcim záujmom poznávať náš národný poklad: jazykovedcom, pedagógom, univerzitným študentom, spisovateľom, prekladateľom, redaktorom a publicistom, ale aj všetkým záujemcom o slovenský jazyk. Publikácia Jána Kačalu Jazyk majstrov je ďalším z mnohých dôkazov, že tento popredný jazykovedec, autor mnohých vedeckých monografií, nespočetného množstva vedeckých štúdií, spoluautor a redaktor desiatky kolektívnych prác obsahujúcich kodifikáciu spisovnej slovenčiny nielen píše o majstroch jazyka, je ním aj on sám.

Mgr. Mária Matiová,
doktorandka Katedry slovenského
jazyka FF

PO STOPÁCH ŽIVOTA V LITERATÚRE

TEPLAN, Dušan (ed.) Literárny život v minulosti a dnes: Zborník z príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie Literárne akcenty II. Nitra: FF UKF v Nitre, 2015. 280 s.

Publikácia Literárny život v minulosti a dnes je zborníkom 15 príspevkov 15 autorov z medzinárodnej vedeckej konferencie Literárne akcenty II. konanej na Katedre slovenskej literatúry Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Práce vydávajúce sa po stopách života v literatúre sú rozdelené do troch častí: Literárny život v minulosti, Literárny život dnes, Literárny život v priestoroch, ktoré odhaľujú jednotlivé parciálne oblasti literárneho života, pripájajú marginálne poznámky k „bielym“ odhaľuje pozadie kresťanských literárnych súťaží a Petr Hrtánek sa zamýšľa nad vždy aktuálnou témou angažovanosti v literatúre a spoločenským dosahom literárneho diela.

V prvej časti sa Marián Kamenčík snažil zaevidovať literárny život. Ten zahŕňa „mnohopočetnosť existencie literárneho diela v recepcii“ a „pôsobenia literárnych zariadení“ (Bílik), čím vytvára, respektíve je vytváraný istou literárnou situáciou. Z tohto rámca potom vymedzil tzv. literárne pole vzdelancov hlohovského regiónu a komunitný či „klientský“ charakter príležitostí a časových básní od renesancie po klasicizmus. I. Kollárová zachytila vzostup a stagnáciu brožurantstva a jeho vplyv na šírenie osvietenských myšlienok, K. Vilčeková vyzdvihla organizačnú a publicistickú činnosť a prínos Andreja Radlinského pre rozvoj súdobého kultúrneho života, D. Teplan odhaľoval súvzťažnosti medzi poetologickou a svetonázorovou revolučnosťou Rudolfa Fabryho, J. Brunclík venoval pozornosť ideovo-umeleckému dozrievaniu Jána Motulka počas pobytu blízko ukrajinského frontu, V. Žemberová pertraktovala Vámošovu ostrú konfrontáciu s kritikou vedúcu k popretiu oprávnenosti akejkoľvek kritickéj reflexie a R. Raffaj zdôraznil niektoré aspekty kanonizačného procesu, ktorý so sebou priniesol v päťdesiatych rokoch projekt Hviezdoslavovej knižnice.

Druhá časť analyzuje páľivé témy súčasnosti a možné perspektívy: Jaroslav Šrank načrtol vývin literatúry na počiatku 21. storočia, ktorý je poznamenaný expanziou informačno-komunikačných technológií do všetkých oblastí života vrátane literatúry, reštrukturalizáciu literárneho života a presun dôrazu z autora na čitateľa (do značnej miery zapríčinený komercializáciou kultúry). Veronika Rácová odhaľuje potenciál knižného crowdfundingu pre budúcnosť vydávania kníh, Ján Gállik odhaľuje pozadie kresťanských literárnych súťaží a Petr Hrtánek sa zamýšľa nad vždy aktuálnou témou angažovanosti v literatúre a spoločenským dosahom literárneho diela.

Tretiu časť tvorí pohľad E. Gunišovej na genézu ženského časopisu Dennica na sklonku 19. storočia, J. Gubaniho na vplyv časopisu Rovnobežné zrkadlá na existenciu menšinovej slovenskej literatúry v Rumunsku, M. Matyášovej na peripetie a premeny časopisu pre deti a mládež Slniečko a zborník uzatvára Hlaváčovej pohľad na literárny život cez prizmu piešťanského regionalizmu.

Martin Navrátil,
interný doktorand na Katedre slovenského
jazyka FF

ŠTUDENTI ZÍSKAVAJÚ PRAX V OBLASTI MÉDIÍ

Mediálne centrum
Filozofickej fakulty
UKF v Nitre má
jedno z najmodernejších
rozhlasových a televíznych
štúdií na Slovensku

Filozofická fakulta UKF v Nitre
mediálne centrum

Po modernizácii rozhlasového štúdia v roku 2014 sa podarilo začiatkom zimného semestra dobudovať aj televízne pracovisko Mediálneho centra FF UKF (v rámci projektov ITMS: 26250120001 Modernizáciou infraštruktúry k zlepšeniu kvality vzdelávania a ITMS: 26250120063 Zvýšenie kvality ubytovacej a vzdelávacej infraštruktúry na UKF v Nitre).

Čo všetko je jeho súčasťou, sme sa spýtali riaditeľa centra Ing. Jaroslava Dóczyho, PhD.

Čím je výnimočné Mediálne centrum FF UKF?

V prvom rade je to pracovisko, ktoré ponúka získavanie praktických zručností študentom univerzity v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania, nových médií, ale aj marketingu, public relations a ďalších činností, ktoré súvisia s médiami. Na rozdiel od iných univerzít, prípadne fakúlt, ktoré sa snažia budovať pracoviská podobného charakteru, máme prestíž v tom, že pracujeme s profesionálnymi zariadeniami, ktoré sa využívajú vo verejnoprávných, ale aj v komerčných médiách. Absolvent štúdia, ktorý sa venuje okrem teórie aj praxi popri štúdiu, dostáva komplexné odborné znalosti, ktoré dokáže využiť bezprostredne po skončení štúdia. Že to tak skutočne je, svedčí skutočnosť, že študenti, ktorí pracovali v minulých rokoch v Mediálnom centre FF UKF sa zamestnali okamžite, ba čo viac, mnohí z nich mali možnosť pracovať v celoslovenských médiách už krátko pred skončením štúdia.

Spomínali ste niekoľko oblastí, v ktorých môžu získať študenti prax. Ktoré pracoviská MC FF UKF môžu študenti využívať?

Inováciou technológií máme v súčasnosti vytvorené dve úrovne pracovísk pre zvuk a rovnako dve úrovne pracovísk pre obraz. Od júla 2014 sme vytvorili profesionálne produkčné a vysielacie rozhlasové pracovisko. Toto pripravuje denné 24 hodinové vysielanie Rádia Plus na frekvencii 105,9 FM. Môžem poznamenať, že sme jediné centrum na Slovensku a možno ojedinelé v porovnaní s inými štátmi v Európe, ktoré má „ON AIR“ rádio. Využívame rovnaké postupy a softvéry ako RTVS, ale aj komerčné rozhlasové stanice. Študent získava zručnosti v moderovaní, príprave redakčných príspevkov do spravodajstva a ďalšie. Zdokonaluje sa vo výrobe zvukových materiálov,

zvučiek, jinglov, reklám a podobne. Do tejto pozície sa však dostane len ten, kto prejde základnou prípravou a zvládne základné zručnosti. Tie si môže vyskúšať na „trenažéri“, ktorý sme vytvorili so zariadení, ktoré sme využívali ešte v letnom semestri v roku 2014, kedy sme vysielali len cez internet. Zariadenia spĺňajú všetky parametre profesionálneho vysielania, využívajú však analógové prvky. Pre televízne produkty využívame dnes dve štúdiá, v ktorých sa pripravujú rozhovory, spravodajské relácie, prípadne sa využívajú na výrobu rôznych dokumentov. Samozrejmosťou sú najmodernejšie kamery s čítačmi zariadeniami, klúčovacia stena, komunikačné zariadenia a podobne. Súčasťou sú profesionálne strižne, ktoré dokážu bez problémov zvládnuť strih v HD kvalite aj zo štyroch kamier. Pre natáčanie v exteriéroch nám okrem profesionálnych kamier slúži aj prenosná strižňa, ktorá je veľkou pomocou pri tvorbe dokumentov, záznamov rôznych programov, ale aj umeleckých produktov. Pre začiatníkov sú k dispozícii menšie kamery, ktoré tiež dokážu zaznamenať obraz v HD kvalite, ale strižne a video mix je schopný spracovať HD signál maximálne z dvoch kamier a SD signál zo štyroch kamier. Bežný divák však tento rozdiel nerozlíši.

Ktoré činnosti, okrem uvedených noviniek, sú súčasťou činnosti Mediálneho centra?

Medzi bežné činnosti patrí napalovanie a potláčanie DVD, tvorba webov, ozvučovanie priestorov, fotografovanie, digitalizácia záznamov z VHS kaziet a ďalšie činnosti, ktoré sú však iba doplnkové. Snád by bolo dobré spomenúť, že s dodávkou nových zariadení bola dodaná aj technológia na televízne vysielanie, čo tiež patrí medzi exkluzívne produkty na školách, ktoré disponujú takýmito možnosťami.

Kedy sa dočkáme prvého televízneho vysielania?

Technicky môžeme začať aj hneď, ale televízne vysielanie musí mať najprv program vytvorený pre diváka. Aj program Rádia Plus sa tvoril oveľa skôr, ako sa dostal do éteru. Naším zámerom je vytvoriť štruktúru krátkych spravodajských príspevkov zo života univerzity a začať ich zaradovať do vysielania prostredníctvom obrazoviek, ktoré sú umiestnené na chodbách univerzity. Prvé spravodajské týždenníky by sa mohli objaviť už v na jar 2016. Leto chcem využiť na tvorbu umeleckých žánrov. Či to bude seriál, alebo len samostatné audiovizuálne diela, je v tejto chvíli hovoriť predčasné.

Ako zabezpečujete personálne činnosť Mediálneho centra?

Veľmi dobrá otázka. Povedal by som, že čo si vychováme, to máme a môžeme povedať, že je to z roka na rok ťažšie. Nižší záujem o vysoké školy, spôsobený populačnou krivkou, sa prejavuje aj v našej činnosti. Keď sa napríklad na žurnalistiku hlásilo pred pár rokmi takmer 200 uchádzačov, dnes je to sotva polovica, navyše už to nie sú iba tí, ktorí chcú skutočne študovať to, čo ich zaujíma, ale to, kam sa dostanú, aby získali titul. To sa prejavuje v celkovom nezaujme o štúdium. V škole sú dva-tri dni a odchádzajú domov. Sociálne siete, vlaky zadarmo či brigády sú pre niektorých často podstatnejšie, ako štúdium, či možnosti získania praxe v odbore. Preto sa snažíme pristupovať individuálne ku každému jednotlivcovi, aby sme dokázali vytvoriť motivačné stimuly, aby prehodnotili svoje priority a venovali sa naozaj zvyšovaniu svojej kvalifikácie práve v odbore, ktorý študujú. Pred pár rokmi tvorili najväčšiu skupinu študenti marketingovej komunikácie a reklamy, dnes sú to hlavne žurnalisti. Každý rok začína prax v Mediálnom centre tridsať až štyridsať prvákov, ktorí prechádzajú rôznymi úrovňami individuálnej prípravy. Niektorí to vzdávajú hneď po pár mesiacoch, iní po roku, ale približne päť až desať z nich sa zaradí do tímu spolupracovníkov pri tvorbe rozhlasových alebo televíznych

programov. Táto práca vyžaduje denne niekoľko hodín vrátane víkendov, čo je popri zabezpečovaní ďalších aktivít centra náročné. Personálne posilnenie by bolo ideálne, ak by sa podarilo stabilizovať niektorých študentov, do ktorých sme investovali čas na ich komplexnú prípravu počas piatich rokov štúdia. Je mi však jasné, že pri klesajúcom počte študentov je táto cesta ťažko realizovateľná, nakoľko prijímanie nových pracovníkov asi nie je reálne. Kompromisom je poskytnutie absolventskej praxe, počas ktorej sa môžu naši bývalí študenti „udržiavať v kondícii“, kým si nájdú zodpovedajúce zamestnanie. Je to však aj pre nás len náhradné riešenie, ktoré z dlhodobého hľadiska nie je efektívne.

Ako vidíte Mediálne centrum FF UKF v nasledujúcom období?

Niektoré veci som už naznačil v mojich predchádzajúcich odpovediach. Mediálne centrum FF UKF nie je pracovisko, ktoré má nejakú dlhodobú históriu, ako samotná UKF. Oficiálne fungujeme od roku 2011. V rámci trendov vo svete, kde je prax bežnou súčasťou teoretického vzdelávania má však veľkú perspektívu. Ak študenti medicíny potrebujú prax v nemocniciach, študenti pedagogických fakúlt prax v školách, potom nevidím prekážku v tom, aby študenti žurnalistiky, marketingovej komunikácie a reklamy, politológie, sociológie, kulturológie, translatológie, hudby, cestovného ruchu, jazykov a ďalších získali praktické zručnosti v oblasti médií, ktoré Mediálne centrum FF UKF ponúka.

Ďakujeme za rozhovor.

-red-, foto: LB

UNIVERZITA ZREALIZOVALA NIEKOĽKO INVESTIČNÝCH AKCIÍ

Za posledné obdobie sa na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre realizovalo viacero investičných akcií, ktoré boli financované zo Štrukturálnych fondov Európskej únie, zo zdrojov Ministerstva školstva alebo z univerzitných zdrojov.

Ešte v júli 2014 bola dokončená rekonštrukcia kuchyne vrátane jej vybavenia v Študentskom domove Brezový háj. Táto stavba vyriešila rekonštrukciu časti dvojpodlažnej budovy pre účely kuchyne a získala sa tak kapacita 1600 jedál.

V októbri 2014 sa zrealizovalo zhotovenie a montáž zvislého dopravného značenia a dopravných zariadení – deliacich ostrovčekov na mestskej komunikácii na Nábřeží mládeže. Zvýšila sa tak kapacita parkovacích miest pre zamestnancov a študentov v blízkosti školy, ktorí môžu využiť parkovanie prostredníctvom parkovacej karty.

V rámci projektu „Zvýšenie kvality ubytovacej a vzdelávacej infraštruktúry na UKF v Nitre“ boli v priebehu roku 2015 ukončené tri aktivity. V marci 2015 bolo dokončené zateplenie budovy Študentského domova Nitra, čím sa komplexne vyriešila sanácia a obnova fasády, zateplenie a izolácia

časti strechy nad strojovňou. Z toho istého projektu sa v máji 2015 dokončila výmena okien a dverí Študentského domova Brezový háj, čím sa začala predpokladaná celková rekonštrukcia internátu a tým vytvorenie ďalších ubytovacích priestorov pre študentov, vrátane ostatných priestorov s tým súvisiacich. Treťou aktivitou bolo zateplenie Študentského domova Zobor, ktoré bolo ukončené v júli 2015. Jeho realizáciou sa komplexne vyriešili energetické nároky na vykurovanie celého komplexu a zároveň sa dosiahla nová úroveň estetiky vzhľadu jednotlivých objektov. Práce zahŕňali zateplenie obvodového plášťa, sanáciu loggií a zateplenie a izoláciu časti strechy.

Od septembra 2015 sa užívatelia bazény tešia väčšiemu komfortu, a to vďaka obnove a prístavbe sprch k budove, kde sa bazén nachádza. Týmto sa vytvoril samostatný priestor šatní pre mužov a ženy, a pribudli 4 kusy sprch. Takisto sa

zrealizovali: nový rozvod vody, vnútorná vzduchotechnika, batérie, nové obklady, sprchové kúty a omietky. V októbri 2015 bolo ukončené zateplenie obvodových stien a strechy, spojené s výmenou okien na dvoch budovách Katedry botaniky a genetiky a Katedry zoológie a antropológie Fakulty prírodných vied UKF v Nitre. Realizáciou týchto prác sa podstatným spôsobom znížia náklady na prevádzku obidvoch budov.

V rámci projektu „Rozvojom infraštruktúry k zlepšeniu podmienok vzdelávacieho procesu na UKF v Nitre“ bola v septembri 2015 dokončená a odovzdaná nová budova Katedry hudby Pedagogickej fakulty na Dražovskej ul. č. 4, ktorá bola skolaudovaná a v súčasnosti sa čaká na pozitívne vyjadrenia dotknutých úradov.

Projektová aktivita bola zameraná na výstavbu tejto budovy kvôli nedostačujúcim priestorom, v ktorých katedra v súčasnosti sídli. Jej realizáciou sa dosiahlo vybudovanie 15 nových učební v rámci budovy, ktorá bude slúžiť nielen študentom Katedry hudby, ale aj príbuzných odborov – kulturológie, predškolskej a elementárnej pedagogiky, masmediálnej komunikácie... Predpoklad je, že nové priestory bude využívať približne 1000 študentov Pedagogickej a Filozofickej fakulty. Rozšírením a skvalitnením vzdelávacích priestorov bude univerzita poskytovať kvalitnejšie podmienky pre vzdelávanie študentov.

Mgr. Jana Krajčovičová,
foto: LB

„Výkonové ukazovatele“

MANAŽÉRSKY SYSTÉM PRE ZABEZPEČENIE KVALITY

Aktuálne prístupy v oblasti zvyšovania kvality vysokého školstva kladú čoraz väčší dôraz na tvorbu a funkčnosť informačných systémov, ktoré umožnia všetkým úrovňam manažmentu vysokých škôl zhromažďovať, analyzovať a vyhodnocovať údaje týkajúce sa poslania a hlavných úloh vysokej školy, ktorými sú poskytovanie kvalitného vysokoškolského vzdelávania a tvorivé vedecké bádanie/tvorivá umelecká činnosť. Obe z hlavných úloh, ktoré sú deklarované v zákone č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sú priamo viazané tak na kvalitatívny, ako aj na kvantitatívny rozmer činnosti vedecko-pedagogických a vedeckých zamestnancov príslušnej vysokej školy, a premietajú sa do príslušného hodnotenia v rámci komplexnej akreditácie, pridelovania financií zo štátneho rozpočtu, ako aj akceptácie tvorivého zamestnanca či vedeckého tímu na národnej a medzinárodnej úrovni.

Vedenie UKF už v roku 2011 začalo systematicky riešiť problematiku zabezpečenia kvality vedecko-pedagogických a vedeckých zamestnancov (ďalej ako tvoriví zamestnanci) univerzity v rámci projektu ESF „Interné zabezpečovanie kvality vzdelávania na UKF v Nitre implementáciou európskych noriem a štandardov (ESG)“ (2011-2013, ITMS 014/2011/1.2/OPV). V prvej fáze riešenia predmetnej problematiky (rok 2013) sa identifikovali indikátory kvality na základe kooperácie s expertným tímom z FPV PU v Olomouci vedeným doc. Talašovou. Od októbra 2013 do mája 2014 Rada kvality UKF intenzívne na 4 pracovných stretnutiach kreovala detailný systém výkonových ukazovateľov kvality tvorivých zamestnancov pre implementáciu do informačného systému. Nemalé a náročné úsilie vyústilo dňa 9. 6. 2014 do schválenia dokumentu „Výkonové ukazovatele kvality tvorivých zamestnancov UKF v Nitre“ Kolégiom rektora UKF. Uvedený dokument bol bázou pre spustenie tvorby manažérského informačného systému evidovania a vyhodnocovania výkonových ukazovateľov činnosti tvorivých zamestnancov UKF.

Po nástupe nového vedenia v júli 2014 rektor univerzity identifikoval v informačnom systéme nutnosť doprogramovať alternatívne modely (napríklad model rozpočtový, model akreditačný a ďalšie), ktoré by umožňovali analyzovať výkon a prínos do riadenia kvality tak v oblasti vzdelávacej, ako aj vedeckovýskumnej/umeleckej činnosti každého zamestnanca

univerzity z pohľadu variabilne zvoleného modelu. Tvorba ďalších funkcionalít si vyžiadala posun spustenia informačného systému až na január 2016, pričom hlavným dopadom je využitie systému na manažérsku optimalizáciu procesov a výkonov pracoviska, fakulty a univerzity tak v oblasti vedy/umeleckej činnosti, ako aj v oblasti vzdelávania s ohľadom na prínos každého jednotlivca v rámci systému (katedra/pracovisko, fakulta, univerzita). Keďže výkonové ukazovatele sýtia prevažne kvantitatívny rozmer práce tvorivých zamestnancov univerzity, sa pracovný názov informačného systému v rámci pripravovaného Portálu UKF aktuálne nazýva „Výkonové ukazovatele“. V rámci tohto systému je preferovaná filozofia evidovania a vyhodnocovania výkonových ukazovateľov činnosti tvorivých zamestnancov spolu s evidovaním tzv. nehodnotiteľných ukazovateľov, ktoré tiež významne tvoria portfólio kvality tvorivého zamestnanca univerzity. Výkonové ukazovatele sledované v rámci manažérského informačného systému:

A. Priamo merateľné ukazovatele:

1. Vzdelávacia činnosť:

- počet študentokreditov,
- počet vedených záverečných prác (bc., mgr.),
- počet vedených dizertačných prác,
- počet oponovaných záverečných prác (bc., mgr.),
- počet oponovaných dizertačných prác.

2. Publikačná činnosť /Umelecká činnosť**:

- A1 (Knižné publikácie charakteru vedeckej monografie),
- A2 (Ostatné knižné publikácie),
- B (Publikácie v karentovaných časopisoch),
- C (Ostatné publikácie)
- D – ostatné kategórie nezohľadňované v rozpočte.

** Publikačná činnosť kategorizovaná podľa metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu z roku 2014 a umelecká činnosť kategorizovaná v súlade so Smernicou č. 13/2008-R zo 16. októbra 2008 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov.

3. Projektová činnosť

Podľa oblasti:

- výskumné,
- kultúrne a edukačné (aj niektoré projekty ŠF),
- rozvojové (rozvojové projekty rezortu a niektoré projekty ŠF),
- mobilitné,
- iné (napr. organizovanie podujatí).

Podľa vplyvu na dotáciu zo štátneho rozpočtu:

- zohľadňujú sa,
- nezohľadňujú sa.

Podľa poskytovateľa:

- medzinárodný,
- národný - zo štátneho rozpočtu,
- iné zdroje,
- inštitucionálny (UGA UKF, projekty na podporu športových a umeleckých aktivít študentov).

B. Priamo nemerateľné ukazovatele***:

- organizovanie podujatí,
- študentská vedecká umelecká a odborná činnosť,
- organizácia súťaží,
- pozvané prednášky,
- participácia na činnosti pracoviska,
- propagácia pracoviska,
- riadenie a funkcie,
- účasť vo vedeckých radách,
- kvalifikačný rast,
- ďalšie vzdelávanie zamestnancov,
- účasť v redakčných radách,
- členstvo v organizáciách, programových výboroch a predmetových komisiách,
- zabezpečovanie študijného programu,
- budovanie predmetov študijného programu.

*** Všetky priamo nemerateľné ukazovatele sú diferencované do úrovni: A – špičková medzinárodná úroveň, B – medzinárodná a národná úroveň, C – domáca, regionálna, lokálna úroveň, D – úroveň pracoviska, E – ostatné nezapočítavané činnosti.

Podstata priamej merateľnosti verus priamej nemerateľnosti je viazaná na diferenciáciu aktivít podľa toho, či prinášajú priamy finančný „zisk“ alebo ho neprinášajú priamo. Nemerateľné ukazovatele tak predstavujú aktivity, ktoré neprinášajú priamy alebo merateľný výsledok, avšak ich realizácia je pre jednotlivé pracoviská nutná alebo prospešná.

Každý pracovník univerzity si po prihlásení do Portálu UKF v časti „Výkonové ukazovatele“ môže identifikovať vlastný tvorivý výkon vo vyššie opísaných oblastiach a porovnať ho s výkonom pracoviska či fakulty. Zároveň rôznym úrovňam manažmentu umožňuje tento manažérsky systém tvoriť variabilné modely výkonu a na ich báze zoraďovať či analyzovať výstupy činnosti tvorivého zamestnanca na katedre/pracovisku (úroveň vedúceho pracoviska), na fakulte (úroveň manažmentu fakulty – dekan fakulty) a na univerzite (úroveň manažmentu univerzity – rektor univerzity).

Hlavným správcom systému bude Centrum informačných a komunikačných technológií UKF, avšak v prvej fáze je nevyhnutné systém overiť, odstrániť chyby a nedostatky, čo bude realizované zostavovateľmi informačného systému: RNDr. Jánom Skalkom, PhD., a Mgr. Martinom Drlíkom, PhD.

Benchmarking je jedným z osvedčených postupov a nástrojov na kontinuum zlepšovania sa inštitúcie v rámci manažérstva kvality. Interný výkonový benchmarking je nástrojom na identifikáciu a pochopenie prvkov/príčin výkonu v konkrétnom tvorivom procese v rámci jednej inštitúcie, v podmienkach UKF pri produkovani výstupov a riadení procesov v oblasti vzdelávania a v oblasti vedeckovýskumnej/umeleckej činnosti. Predpokladáme, že informačný systém „Výkonové ukazovatele“ sa stane kľúčovým prostriedkom pre realizáciu interného výkonového benchmarkingu na UKF.

doc. PaedDr. Marcela Verešová, PhD.,
prorektorka pre celoživotné vzdelávanie UKF
a predsedníčka Rady kvality UKF

ČO PRINESIE INVESTÍCIA DO ZVYŠOVANIA KVALITY?

Systém riadenia kvality UKF a jej fakúlt v kontexte monitoringu 2015 a ďalšieho rozvoja kvality

Kvalita vzdelávania a kvalita vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti vo vysokoškolskom priestore sú v aplikačnej rovine témami, ktoré významne rezonujú aktuálne v celom európskom priestore vysokoškolského vzdelávania a samozrejme aj na vysokých školách na Slovensku. Univerzity a vysoké školy v súlade s dikciou §87a „Vnútorný systém kvality“ zákona 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov uskutočnili v rámci sebaevaluácie hodnotenie vnútorných systémov zabezpečenia kvality vzdelávania, ktorého výsledok odovzdali v procese komplexnej akreditácie, ktorá začala v roku 2014.

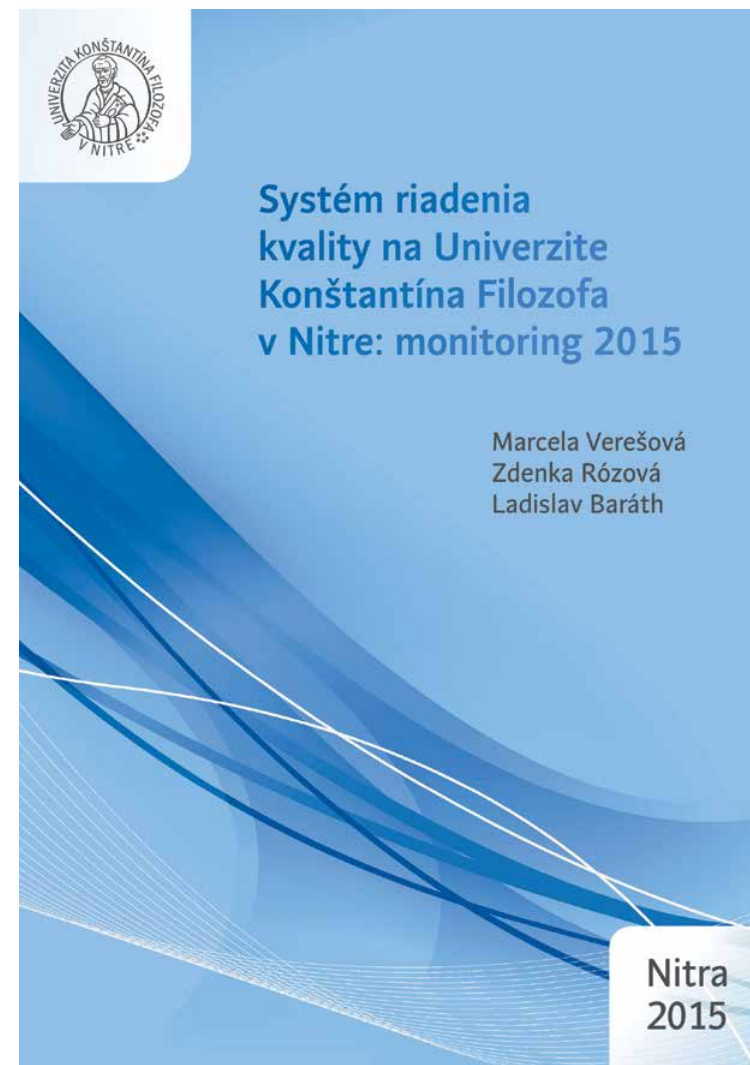
Za dôležitý aspekt systémového zabezpečenia kvality vzdelávania na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre považujeme vybudovanie komplexného systému kvality „Systém riadenia kvality UKF v Nitre“ (SRK UKF), ktorý vyvážené kladie dôraz tak na kvalitu vzdelávania (Systém kvality vzdelávania založený na ESG – skrátené SKV ESG), ako aj na kvalitu vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti (systém kvality vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti – skrátené SKVUČ). Oba subsystémy SRK UKF sú postavené na pevne definovaných indikátoroch kvality, ktoré sú ďalej deskribované a sytené opisom manažérskych, hlavných a podporných procesov tak na úrovni univerzity, ako aj na úrovni fakúlt. Kľúčovým rámcom riadenia kvality na univerzite je viacúrovňový prístup (univerzita, fakulta, katedra/pracovisko), jednota politiky kvality a implementovaných zásad zabezpečenia kvality vo všetkých úrovniach riadenia SKV ESG a SKVUČ.

Systém riadenia kvality UKF v Nitre (SRK UKF) je vytvorený so zámerom optimalizovať procesy v oblasti vzdelávania (SKV ESG) a procesy v oblasti vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti (SKVUČ) tak, aby sa univerzita stala medzinárodne uznávanou školou, výstupy činnosti ktorej budú

smerovať tak k regionálnemu, ako aj národnému a medzinárodnému rozvoju v oblasti vysokoškolského vzdelávania a v oblasti vedy, výskumu a umenia. Uvedomujeme si, že SRK UKF je mladou životu entitou, ktorej rozvoj je závislý od kooperácie a prepojenosti všetkých jej subsystémov. V uvedenom duchu sú pre život SRK UKF kľúčové systémy riadenia kvality všetkých piatich fakúlt univerzity.

Univerzita a jej fakulty vychádzajú z predpokladu, že sofistikovaný rozvoj univerzity a jej fakúlt tak v oblasti vzdelávania, ako aj v oblasti vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti, si vyžaduje cielený, metodologicky ukotvený inštitucionálny výskum, ktorého cieľom je posunúť oba subsystémy SRK a teda aj celý systém riadenia kvality vždy kvalitatívne vyššie. Prvý inštitucionálny monitoring predmetnej problematiky univerzita uskutočnila v akademickom roku 2011/2012 a jeho výstupy sú prezentované v monografii „Kvalita vzdelávania na UKF v Nitre: monitoring a vyhodnotenie implementácie európskych noriem a smerníc (ESG)“ (Verešová, Žilová, Vozár, 2012). Univerzita sa zaviazala realizovať inštitucionálny výskum na úrovni monitoringu Systému riadenia kvality UKF v Nitre v trojročných intervaloch. V akademickom roku 2014/2015 uskutočnil manažment univerzity a manažment fakúlt ďalší komplexný monitoring, ktorého výstupy budú zverejnené v publikácii „Systém riadenia kvality na Univerzite Konštantína filozofa v Nitre: monitoring 2015“ (v priebehu decembra 2015 bude zverejnená na web-sídle univerzity).

V októbri 2015 bol vnútorný predpis 21/2013 „Zabezpečenie kvality vzdelávania, vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti na UKF v Nitre“ doplnený o Systém kvality vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti na UKF (SKVUČ), kde vo všetkých oblastiach bola upravená štruktúra indikátorov

kvality podľa Kritérií na hodnotenie úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie vysokej školy. V uvedenom kontexte je potrebné, aby fakulty v priebehu roku 2016 vypracovali systémy riadenia vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti tak, aby vo všeobecnom rámci implementovali zásady a ukazovatele SKVUČ a vypracovali opis hlavných procesov riadenia kvality vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti na fakulte v súlade s požiadavkou na opis každého hlavného procesu (čl. 35 vnútorného predpisu č. 21/2013).

V indikátore kvality SKVUČ „Projektová činnosť“ na základe realizovaného monitoringu a jeho vyhodnotenia považujeme za významné zefektívniť funkčnosť oddelenia, ktoré bude pomáhať pri zorientovaní sa vo všetkých projektových schémach, pri písaní a predkladaní projektov, pomoc pri hľadaní spolupracujúcich organizácií zo zahraničia, z praxe, z domácich inštitúcií, ekonomická pomoc a pod. Druhým významným rozvojovým zámerom je zefektívnenie evidencie projektov na UKF tak, aby systém zabezpečil kvalitnú data-

bázu informácií o riešených projektoch s priamym prepojením na systém „Výkonové ukazovatele“ v rámci Portálu UKF (plánované spustenie systému v januári 2016).

Indikátor „Projektová činnosť sa priamo prepája s druhým definovaným a vyhodnoteným indikátorom kvality v rámci SKVUČ, a to „Publikačná činnosť“. Poukazujeme na potrebu zvýšenia/zefektívnenia spolupráce na zahraničných projektoch v takom smere, aby spoločné výstupy riešiteľov dosahovali úroveň medzinárodne akceptovaných výstupov. Za dôležité považujeme tiež stimulovať vybudovanie špičkových laboratórií, ktoré zabezpečia výsledky výskumu, ktoré budú medzinárodne akceptované. Nie menej významnou z pohľadu výsledkov monitoringu je podpora spolupráce medzi odbormi (skupinami odborov), ktorá zabezpečí také výsledky výskumu, ktoré budú medzinárodne akceptované. V oblasti indikátora „Ocenenia“ vnímame jednoznačnú potrebu dôsledného a systematického evidovania získaných ocenení na pracoviskách fakúlt. V kontexte formulovania odporúčaní či príležitostí rozvoja viazaných na výstupy doktorandov, je nevyhnutné stimulovať a zabezpečiť procesy na fakultách tak, aby všetci doktorandi participovali na vedeckých projektoch. Odporúčaním je napríklad zaviesť do študijného plánu v rámci vedeckej časti povinné predmety viazané tak na ich participáciu v projektoch (APVV, VEGA, KEGA, rozvojové projekty MŠVVaŠ), ako aj na výstupy charakteru publikácií v kategórii A, B podľa príslušných kritérií/kategorizácií (rozpočet, akreditácia). V indikátore „Kvalifikačný rast“ jednoznačne identifikujeme potrebu rozvoja a rozšírenia výskumných mobilit, teda takých stáží a pobytov, ktoré prinesú konkrétne výstupy v oblasti vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti. V poslednom z indikátorov kvality v rámci SKVUČ „Medzinárodné podujatia“ identifikujeme potrebu podpory organizovania alebo zúčastňovania sa na takých podujatiach, ktoré majú charakter medzinárodných podujatí, svetových kongresov a konferencií a ich výstupy sú evidované v databázach SCOPUS, WOS (a ďalších odborovo významných medzinárodne uznávaných databázach).

V oblasti už etablovaného Systému kvality vzdelávania založeného na ESG (SKV ESG), ktorý je definovaný a rozpracovaný od úrovne univerzity cez úroveň fakúlt až ku konkrétnym procesom, postupom a nástrojom implementácie, sledovania a vyhodnocovania jednotlivých ESG, univerzitu aj fakulty v perspektíve roka 2018 čakajú tiež významné úpravy a zmeny. V máji 2015 Konferencia ministrov v Jerevane schválila revidované ESG, ktoré je potrebné zapracovať do vnútorných systémov kvality vzdelávania fakúlt, ako aj do SKV EGS. Uvedený zámer podnietila predsedníčka Rady kvality už na májovom zasadnutí Rady kvality a jeho uskutočnenie na úrovni univerzity predpokladáme do mája 2016. V kontexte jednotlivých ESG, ktoré boli predmetom monitoringu kvality 2015, analýzou výstupov v rámci jednotlivých procesov a nástrojov zabezpečenia kvality na fakultách UKF, identifikácie kľúčových bariér v oblasti SKV ESG a systémov riadenia kvality vzdelávania na fakultách, sme sa dopracovali k nasledovným príležitostiam rozvoja kvality vzdelávania na UKF a jej fakultách:

1. ESG 2 „**Príprava, schvaľovanie, monitorovanie a hodnotenie študijných programov a akademických titulov**“: stimulovať vypracovaním efektívnych nástrojov a postupov aktívnejšie zapojenie študentov, predstaviteľov Študentského parlamentu a ročníkových učiteľov tak do procesu hodnotenia kvality vzdelávania a študijných programov na fakultách, ako ich viac involvovať aj do prípravy študijných programov, inovácie obsahu predmetov a návrhov na doplnenie predmetov – napríklad v kategórii voliteľné (s cieľom saturovať ich vzdelávacie potreby).

2. ESG 3 „**Hodnotenie študentov**“: implementovať vhodné procesy a nástroje na zvýšenie motivácie študentov o dosahovanie kvalitných výsledkov v ich štúdiu; pravidelne monitorovať a vyhodnocovať študijné predmety z pohľadu akademickej úspešnosti študentov – triangulovať a optimalizovať súvzťažnosť: kreditová náročnosť predmetu - očakávané výsledky vzdelávania – hodínová dotácia predmetu - metódy vzdelávania a dosahovania výsledkov vzdelávania – spôsoby hodnotenia – udelené hodnotenie; implementovať aj hodnotenie zabezpečené viac ako jedným hodnotiteľom, čo sa v procesoch na fakultách uskutocňuje prevažne len pri záverečných štátnych skúškach.

3. ESG 4 „**Zabezpečovanie kvality vyučujúcich**“: doplniť systém práce s vyučujúcimi tak, aby sa monitorovala aj spokojnosť vyučujúcich s kvalitou vzdelávania; doplniť systém sebaevaluaácie vyučujúcich v oblasti hodnotenia vedomostí, zručností a kompetencií v oblasti vzdelávania a prepojenia výsledkov ich výskumnej/umeleckej činnosti do procesu vzdelávania (vychádzajúc z monitoringu realizované len na PF UKF), vytvoriť systém na prácu s dlhodobo nevykonnými vyučujúcimi, resp. zabezpečiť postupy a nástroje na rozviazanie pracovného pomeru s nimi pri pretrvávajúcej nevykonnosti.

4. ESG 5 „**Študijné zdroje a zdroje na podporu študentov**“: stimulovať tvorbu učebných zdrojov zameraných na cieľovú skupinu študentov v rámci študijných programov uskutočňovaných na pracoviskách fakulty v rámci plánovanej edičnej činnosti fakulty; zvýšiť dostupnosť publikovaných učebných zdrojov v elektronickej podobe

pre študentov univerzity; pravidelne monitorovať aktuálnosť a dostupnosť (Univerzitná knižnica) učebných zdrojov uvedených v informačných listoch predmetov, napríklad Edičnou komisiou alebo inými komisiami zriadenými na fakulte, poprípade študentmi (využitie systému mimoriadnych štipendií za vynaloženú prácu študentov jednotlivých študijných programov).

5. ESG 6 „**Informačné systémy**“: dotvoriť informačný systém ako nástroj pre prácu a odovzdávanie informácií s absolventmi univerzity; spustiť manažérsky systém „Výkonové ukazovatele“, ktorý nadstavbovo nad všetky systémy UKF monitoruje a vyhodnocuje tak vzdelávaciu, ako aj vedeckú-skumnú/umeleckú činnosť tvorivých zamestnancov univerzity; identifikovať možnosti informačnej podpory pre automatické vyhodnotenie spätnej väzby o kvalite vzdelávania od študentov pre jednotlivé predmety a/lebo pedagógov; hľadať a implementovať nástroje a systém pre periodické získavanie, evidovanie a vyhodnocovanie informácií o uplatnení a zamestnanosti absolventov.

6. ESG 7 „**Verejné informácie**“: v rámci web-sídla univerzity a web-sídiel fakúlt zabezpečiť zverejnenie informácií o zamestnanosti a uplatnení absolventov univerzity (optimálne až na úroveň študijných programov alebo odborov štúdiá).

Vedenie univerzity, vedenie fakúlt a, veríme, že aj vedúci katedier a pracovísk, sú si vedomí faktu, že investícia do zvyšovania kvality vzdelávania a zvyšovania kvality vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti formou kreovania silného a funkčného systému kvality je cestou pre lepšiu komunikáciu s uchádzačmi o štúdium, ako aj ich perspektívnymi zamestnávateľmi, prináša ako benefit aj jasné definovanie pravidiel a podporu rastu našich tvorivých zamestnancov a mladých vedcov.

doc. PaedDr. Marcela Verešová, PhD.,
prorektorka pre celoživotné vzdelávanie UKF
a predsedníčka Rady kvality UKF

*„Kľúčovým
rámcom
riadenia kvality
je viacúrovňový
prístup.“*

Kardinál J. Ch. Korec – spomienky

O duchovnom pôsobení J. Ch. Korca - ako tajne vysväteného biskupa - som vedel ešte pred vynúteným príchodom na bývalú Pedagogickú fakultu do Nitry – pred rokom 1973. Vedeli sme o ňom ako o disidentovi, teda vtedy politicky „nebezpečnom“ človekovi. Hovorím o skupinách mladých i starších ľudí, ktorí sa tajne stretávali v domácnostiach alebo na chatách, aby sa upevňovali v katolíckej viere a nerezignovali, nepodávali sa tlakom organizovanej ateizácie. Do jednej skupiny v Martine som patril aj ja, takže isté vedomosti o aktivite p. biskupa som vedel viac a skôr ako vedel on o mne.

Moje prvé osobné stretnutia s o. kardinálom súvisia s obdobím, keď som sa stal dekanom vtedajšej Pedagogickej fakulty v Nitre, a keď sa on stal biskupom najstaršej slovenskej diecézy v Nitre. Z tejto pozície som sa mohol s ním osobne stretávať a bližšie spoznávať. Pravdou je však aj to, že moje prvé pracovné stretnutia s Biskupským úradom v Nitre realizoval vtedy ešte pomocný biskup F. Rábek.

Za prvú povinnosť som považoval riešiť vysokoškolské vzdelávanie /interné/ katechéty /pre základné a stredné školy/, a teda zriadenie katedry etiky s personálnym obsadením kňaza. V krátkom čase si študenti aktívne zriadili vlastný vysokoškolský klub či spoločnosť s názvom Lumen a boli sme medzi prvými v SR, ktorým štatút tohto spoločenstva oficiálne schválilo

Ministerstvo vnútra SR. Pravda, medzi základnými činmi spolupráce BÚ v Nitre a našou Vysokou školou pedagogickou bolo oficiálne podpísanie zmluvy o vzájomnej spolupráci medzi BÚ v Nitre a našou Pedagogickou fakultou. V tejto zmluve, ktorej text je zaiste prístupný aj dnes, sme prezentovali /aj realizovali/ najmä tieto aktivity: vyučovanie katechetiky, t.j. príprava učiteľov pre ZŠ, vybudovanie katedry etiky, pôsobenie kňaza medzi študentmi na internátoch /dievčenskom i chlapčenskom/, výmena učebných osnov klerikov – budúcich kňazov z odboru: katechetika, výmena študijnej literatúry, pomoc metodikov na TI, príprava spoločných vedeckých konferencií a i.

Spomenúť prichodí jednu udalosť: premenovanie Pedagogickej fakulty na Univerzitu Konštantína Filozofa. Viem, že otec kardinál neraz spomínal túžbu viacerých cirk. predstaviteľov pomenovať na Slovensku niektorú kultúrnu alebo cirk. inštitúciu podľa žiaka Metodovho – sv. Gorazda, rodáka z blízkosti Močenku, neďaleko Nitry.

Zvolil som si pre vedeckú radu bývalej Pedagogickej fakulty spôsob „lístkovej“ osobnej voľby premenovania PF. Ak sa dobre pamätám, niektorí členovia Vedeckej rady PF hlasovali za Nitriansku univerzitu, niektorí za Univerzitu Cyrila a Metoda, ale viac ako deväť hlasov za Univerzitu Konštantína Filozofa, teda Metodovho brata Cyrila. Kardinál J.Ch. Korec toto pomenovanie prijal s

veľkým pochopením a uznaním. Hodno spomenúť vedecký seminár 27.1.1999 o živote a diele J. Ch. Korca, a vydaný zborník ŽIVOT A DIELO Jána Ch. Korca, 280 s., v edícii Život a dielo. Nemožno zabudnúť aj na to, že naša Univerzita udelila nebohému otcovi kardinálovi aj čestný titul Doktor honoris causa, a to 12. marca v r. 1998, o čom svedčí j jeho prejav, vydaný tlačou r. 1998: Premýšľaním k pravde života.

Moje návštevy u o. kardinála – od r. 1990 sa konali sporadicky u neho, v byte, a to v čase popoludní od 15,00 do 18,00 – vždy na jeho pozvanie raz za dva týždne, raz sa mesiac, za viac mesiacov – podľa jeho zdravotného stavu i podľa potreby. Boli to rozhovory otvorené, uvoľnené, obohacujúce. O tom – po rozpomätaní neskôr.

prof. PhDr. Peter Liba, DrSc.
foto: archív Nitrianskeho biskupstva

PF 2016

*Úspešný
a krásny
nový rok*

*praje čitateľom
redakcia
Nášho Času*